

EGESIF_14-0017

Norādījumi par vienkāršotu izmaksu iespējām (VII):

Eiropas strukturālie un investīciju (ESI) fondi

Norādījumi par vienkāršotu izmaksu iespējām (VII):

vienotas likmes finansējumam, vienības izmaksu
standarta likmēm un vienreizējiem maksājumiem

(atbilstīgi 67. un 68. pantam Regulā (ES) Nr. 1303/2013; 14. panta 2.–4. punktam Regulā (ES) Nr. 1304/2013 un 19. pantam Regulā (ES) Nr. 1299/2013)

Eiropas Komisija

Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts

Vienība E1

2014. gada septembra versija

Please consult <http://ec.europa.eu/esf> for possible updates.

ATRUNA:

Šis ir Komisijas dienestu sagatavots darba dokuments. Pamatojoties uz piemērojamajiem ES tiesību aktiem, tajā ESI fondu finansējuma uzraudzībā, kontrolē un izmantošanā iesaistītajām struktūrām sniegti tehniski norādījumi par to, kā interpretēt un piemērot ES noteikumus par šajā jomā. Dokumenta mērķis ir sniegt Komisijas dienestu skaidrojumu par attiecīgajiem noteikumiem, lai sekmētu programmas īstenošanu un veicinātu labu(-as) praksi(-es). Šie norādījumi neskar Tiesas un Vispārējās tiesas interpretācijas vai Komisijas lēmumus."

Ne Eiropas Komisija, ne jebkāda persona, kas darbojas tās vārdā, nav atbildīga par šīs publikācijas informācijas izmantošanu.

Lai jebkādā veidā izmantotu vai reproducētu fotogrāfijas, uz kurām Eiropas Savienību nav īpašumtiesību, atļauja jāiegūst nepastarpināti no autortiesību īpašnieka(-iem).

**Europe Direct *dienests jums palīdzēs rast atbildes
uz jautājumiem par Eiropas Savienību***

**Bezmaksas tālruņa numurs (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(* Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

Papildu informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā Europa (<http://europa.eu>).
Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2015. gads

ISBN 978-92-79-40761-1 - doi:10.2767/52398 (print)

ISBN 978-92-79-40679-9 - doi:10.2767/48030 (PDF)

© Eiropas Savienība, 2015. gads
Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Printed in Luxembourg

IESPIESTS UZ PAPIĀRA, KAS BALINĀTS BEZ ELEMENTĀRĀ HLORA (ECF)

SATURS

1. IEVADS	7
1.1. Mērķis	7
1.2. Kāpēc izmantot vienkāršotas izmaksas?	7
1.2.1. Priekšvēsture	7
1.2.2. Vienkāršotu izmaksu sniegtās priekšrocības	7
1.3. Kad izmantot vienkāršotas izmaksas?	8
1.4. Galvenās atšķirības, salīdzinot ar 2007.–2013. gada periodu	8
1.5. Vienkāršotu izmaksu izmantošana ir brīvprātīga	10
1.6. Vienkāršotu izmaksu piemērojamība	11
1.6.1. Precīzas vienkāršotu izmaksu iespēju darbības jomas noteikšana, jo īpaši publiska iepirkuma gadījumā	12
1.6.2. Iepirkuma izmantošana atbalsta saņēmēja īstenotā projektā	12
1.6.3. Ieteicamā pieeja attiecībā uz iepirkumam nodotiem projektiem, kas būtu jāievēro arī tad, ja uz atbalsta saņēmēja kategoriju neattiecas Direktīva 2004/18/EK	14
1.6.4. Valstu noteikumi par izdevumu atbilstību	14
1.6.5. Konkrētu fondu noteikumi	14
2. VIENOTAS LIKMES FINANSĒJUMS	15
2.1. Izmaksu kategoriju definēšana	15
2.2. Regulās noteiktās vienotas likmes finansējuma sistēmas, ko izmanto netiešo izmaksu aprēķināšanai	15
2.2.1. Netiešo izmaksu aprēķina metodes	15
2.2.2. Tiešo izmaksu, netiešo izmaksu un personāla izmaksu definīcijas	15
2.2.3. Konkrētu fondu noteikumi	17
3. VIENĪBAS IZMAKSU STANDARTA LIKMES	18
3.1. Pamatprincipi	18
3.2. Īpašs noteikums par personāla izmaksām stundā	19

4. VIENREIZĒJI MAKSĀJUMI	21
4.1. Pamatprincipi	21
4.2. Vienreizēju maksājumu piemēri	21
5. VIENOTAS LIKMES FINANSĒJUMA, VIENĪBAS IZMAKSU STANDARTA LIKMJU UN VIENREIZĒJU MAKSĀJUMU APMĒRA NOTEIKŠANA	23
5.1. Jānosaka iepriekš	23
5.2. Taisnīga, godīga un pārbaudāma aprēķina metode	23
5.2.1. Pamatprincipi	23
5.2.1.1. Metodei jābūt taisnīgai	23
5.2.1.2. Metodei jābūt godīgai	24
5.2.1.3. Metodei jābūt pārbaudāmai	24
5.2.2. Metodoloģiju izmantošana praksē	24
5.2.2.1. "Statistikas" datu vai citas objektīvas informācijas izmantošana	24
5.2.2.2. Individuālu atbalsta saņēmēju datu izmantošana	25
5.3. Citās jomās piemērotu vienības izmaksu standarta likmju, vienreizēju maksājumu un vienotu likmju izmantošana	26
5.3.1. Citi ES politikas virzieni	26
5.3.1.1. KNR 67. panta 5. punkta b) apakšpunkts	26
5.3.1.2. KNR 68. panta 1. punkta c) apakšpunkts	26
5.3.2. Dalībvalstu atbalsta shēmas	27
5.3.3. Kā noteikt, vai darbību veidi un atbalsta saņēmēji ir līdzīgi?	27
5.4. KNR vai konkrēta fonda noteikumos paredzēto likmju izmantošana	28
5.5. Netiešo izmaksu vienotās likmes, vienreizējo maksājumu un vienības izmaksu standarta likmju pielāgošana	28
5.6. Konkrētu fondu noteikumos paredzētas īpašas summu noteikšanas metodes	29

6. IETEKME UZ PĀRVALDĪBAS UN KONTROLES SISTĒMU	31
6.1. Vajadzīga kopēja revīzijas un kontroles pieeja	31
6.2. Vispārīga pieeja VII kontrolei un revīzijai	31
6.3. Ietekme uz finanšu pārvaldību...	32
6.3.1. Vispārīgi noteikumi	32
6.3.2. ...vienotas likmes finansējuma sistēmā.....	33
6.3.3. ...ietekme uz izdevumu apstiprināšanu.....	33
6.4. Galvenie aspekti, kas vadošajai iestādei jāievēro	34
6.4.1. ...vienotas likmes finansējuma sistēmā	34
6.4.1.1. Attiecīgās izdevumu kategoriju definīcijas	34
6.4.1.2. Pašreizējās pieredzes izmantošana	34
6.4.2. ...attiecībā uz vienības izmaksām	34
6.4.2.1. Īstenoto daudzumu un maksājumu korelācija	34
6.4.2.2. Deklarēto daudzumu pamatojums	35
6.4.2.3. Vienības izmaksu standarta likmes izvēle	35
6.4.3. ...attiecībā uz vienreizēju maksājumu.....	36
6.4.3.1. Īstenoto darbību un maksājumu korelācija.....	36
6.4.3.2. Izmaksu pamatošana	36
6.4.3.3. Pasākumu/iznākumu/rezultātu izvēle.....	36
6.5. Revīzijas un kontroles pieeja.....	37
6.5.1. ...vienotas likmes finansējuma sistēmā	37
6.5.2. ...vienības izmaksu standarta likmju un vienreizēju maksājumu sistēmā	38
6.5.3. Piemēri.....	39

7. CITI NOTEIKUMI	40
7.1. Iespēju apvienošana	40
7.1.1. Pamatprincipi	40
7.1.2. Kombināciju piemēri	40
7.2. Robežvērtību novērtēšana	41
7.2.1. Pamatprincipi	41
7.2.2. Konkrētu fondu noteikumi.	42
7.3. Vienkāršotu izmaksu iespēju atbilstība noteikumiem par valsts atbalstu	42
7.4. Vienkāršotu izmaksu izmantošana darbībās, no kurām gūst neto ienākumus	43
7.4.1. Darbības, no kurām pēc to pabeigšanas gūst neto ienākumus	43
7.4.2. Darbības, no kurām īstenošanas laikā gūst neto ienākumus un uz kurām neattiecas KNR 61. panta 1.–6. punkts.	43
7.5. Noteikumi par ERAF un ESF: paralēls finansējums	45
7.5.1. Tādu pasākumu deklarēšana, kuriem saistībā ar vienkāršotu izmaksu iespējām piemēro KNR 98. panta 2. punktu.	45
7.5.2. Piemēri.	45
1. PIELIKUMS. VIENKĀRŠOTU IZMAKSU IESPĒJU PIEMĒRI	46
2. PIELIKUMS. PIEMĒRI: VII ATBILSTĪBA NOTEIKUMIEM PAR VALSTS ATBALSTU	53
3. PIELIKUMS. VII UN PASĀKUMI, KO ĪSTENO ELFLA	55

1. IEVADS

1.1. Mērķis

Dokumentu sagatavoja par ESI fondiem atbildīgie Komisijas dienesti, apspriežoties ar ESF tehniskās darba grupas un Eiropas strukturālo un investīciju fondu Ekspertu grupas (EGESIF) locekļiem. Norādījumu pamatā ir COCOF Dokuments Nr. 09/0025/04-EN, kas bija piemērojams laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam, un ar šiem norādījumiem to aizstāj. Šajā dokumentā ir aprakstītas jaunās 2014.–2020. gada noteikumos paredzētās iespējas. Tomēr norādījumi neatbilst uz kopējiem rīcības plāniem, vienības izmaksu standarta likmēm un vienreizējiem maksājumiem, ko izmanto Regulas (ES) Nr. 1304/2013 (ESF regula) 14. panta 1. punkta satvarā.⁽¹⁾

Šī dokumenta mērķis ir sniegt tehniskus norādījumus par trim vienkāršotu izmaksu veidiem, kas piemērojami ESI fondiem, un izklāstīt paraugpraksi, lai mudinātu dalībvalstis izmantot vienkāršotas izmaksas.

Lai paskaidrotu galvenos īstenošanas aspektus, ir sniegti piemēri, taču tie ir tikai ilustratīvi un nav uzskatāmi par prasību vai ieteikumu līdzīgām darbībām 2014.–2020. gada plānošanas periodā.

1.2. Kāpēc izmantot vienkāršotas izmaksas?

1.2.1. Priekšvēsture

Nozīmīga vienkāršošana, ko 2006. gadā ieviesa ar 2007.–2013. gada ESF regulu⁽²⁾, sniedza dalībvalstīm iespēju deklarēt netiešās izmaksas, pamatojoties uz vienotu likmi, kas nepārsniedz 20% no darbības tiešajām izmaksām. Plānošanas periodā (2007.–2013. gads) ieviesa arī dažus papildu risinājumus (vienības izmaksu standarta likmes un vienreizējus maksājumus) un tos atļāva izmantot arī ERAF darbībām. Vienotas likmes finansējuma, vienības izmaksu standarta likmju un vienreizēju maksājumu (turpmāk "vienkāršotas izmaksas") izmantošanu atzinīgi vērtēja visas ieinteresētās personas, tostarp Eiropas Revīzijas palāta. "Palāta ieteica [...] Komisijai nevis atmaksāt "faktiskās izmaksas", bet plašāk piemērot vienreizējus maksājumus un vienotas likmes maksājumus, lai samazinātu kļūdu rašanās iespēju un administratīvo slogu projektu iniciatoriem. [...] Projektos, kuru izmaksas deklarē,

izmantojot vienkāršotu izmaksu iespējas, ir iespējams mazāks kļūdu skaits. Tādējādi vēl plašākai šo iespēju izmantošanai parasti būtu pozitīvi jāietekmē kļūdu līmenis."⁽³⁾

Komisija ierosināja 2014.–2020. gada periodā saglabāt 2007.–2013. gadā pieejamās iespējas. Komisija arī tās paplašināja, cenšoties nodrošināt valstu iestādēm lielāku tiesisko noteiktību un palielināt saskaņotības līmeni gan starp ESI fondiem, gan citiem ES fondiem, kuros īsteno dalīto pārvaldību (AMIF⁽⁴⁾, ISF⁽⁵⁾) vai citas īstenošanas metodes (piemēram, "Apvārsnis 2020", Erasmus+).

Kopīgo noteikumu regulā (KNR — Regula Nr. 1303/2013) ir paredzētas iespējas ESI fondu piešķirumu un atmaksājamas palīdzības attiecināmos izdevumos aprēķināt, pamatojoties ne tikai uz reālajām izmaksām, bet arī uz vienotas likmes finansējumu, vienības izmaksu standarta likmēm un vienreizējiem maksājumiem. KNR ir pilnveidotas un paplašinātas sistēmas, ko patlaban izmanto ESF un ERAF vajadzībām. Ņemot vērā ESI fondu atšķirības, konkrētu fondu noteikumos ir paredzētas dažas papildu iespējas.

1.2.2. Vienkāršotu izmaksu sniegtās priekšrocības

Piemērojot vienkāršotu izmaksu iespējas, attiecināmos izdevumus aprēķina saskaņā ar iepriekš noteiktu metodi, pamatojoties uz iznākumiem, rezultātiem vai kādām citām izmaksām. **Vairs nav jānodrošina katra līdzfinansējuma izdevumu euro izsekojamība atsevišķos apliecināšos dokumentos** — tā ir galvenā vienkāršotu izmaksu nodrošinātā priekšrocība, jo tiek ievērojami **mazināts administratīvais slogs**. Turklāt, izmantojot vienkāršotas izmaksas, ar ESI fondu pārvaldību saistītos cilvēkresursus un administratīvos centienus var **vairāk novirzīt politisko mērķu īstenošanai** un tie vairs nav jākoncentrē uz finanšu dokumentu vākšanu un pārbaudi. Tā kā ir vienkāršots pārvaldības process, tiks veicināta arī ESI fondu⁽⁶⁾ pieejamība mazajiem atbalsta saņēmējiem.

Vienkāršotas izmaksas arī sekmē fondu līdzekļu pareizāku izmantošanu (**mazāks kļūdu līmenis**). Eiropas Revīzijas palāta vairākus gadus ir Komisijai atkārtoti ieteikusi veicināt un paplašināt vienkāršotu izmaksu izmantošanu, īpaši saistībā ar ESF. Tiesa 2012. gada DAS ziņojumā aprēķināja, ka 26% ESF darījumu pamatā ir vienkāršotas izmaksas, un kļūdas netika konstatētas⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Šie instrumenti tiks izskatīti īpašos norādījumu dokumentos.

⁽²⁾ Regulas (EK) Nr. 1081/2006 11. panta 3. punkta b) apakšpunkts.

⁽³⁾ Gada pārskats par budžeta izpildi, 2013/C 331/01, Eiropas Revīzijas palāta.

⁽⁴⁾ Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds.

⁽⁵⁾ Iekšējās drošības fonds.

⁽⁶⁾ ESF, ERAF, ELFLA, EJZF, KF.

⁽⁷⁾ Gada pārskats par budžeta izpildi, 2013/C 331/01, Eiropas Revīzijas palāta.

1.3. Kad izmantot vienkāršotas izmaksas?

Vienkāršotas izmaksas jāizmanto tikai piešķirumu un atmaksājamas palīdzības gadījumā (KNR 67. panta 1. punkts). Vienkāršotas izmaksas nedrīkst izmantot tad, ja darbību vai projektu, kas ir darbības daļa, īsteno vienīgi ar publiskā iepirkuma starpniecību (sk. KNR 67. panta 4. punktu un šā dokumenta 1.6.2. sadaļu, 12. lpp.).

Vienkāršotas izmaksas ieteicams piemērot vienā vai vairākās turpmāk uzskaitītajās situācijās:

- ja dalībvalstis vēlas, lai *ESIF* vadība lielāku uzsvaru liktu uz iznākumiem un rezultātiem, nevis ieguldījumiem;
- ja faktiskās izmaksas ir grūti pārbaudāmas un parādāmas (jāpārbauda daudzas mazu izdevumu pozīcijas, kam ir neliela individuālā ietekme uz darbību prognozēto iznākumu vai šādas ietekmes nav vispār, sarežģītas sadalījuma metodes u. c.);
- ja ir pieejami uzticami dati par darbību finansiālo un kvantitatīvo īstenošanu (taču atsevišķām aprēķina metodēm šie dati nav vajadzīgi);

- ja pastāv risks, ka netiek pienācīgi glabāti uzskaites dokumenti (piemēram, nelielās NVO);
- ja darbības ir daļa no standarta sistēmas (tad vienkāršotu izmaksu iespējām būs lielāka pievienotā vērtība; tomēr tas nav obligāti un atsevišķas aprēķina iespējas ir atkarīgas no darbības vai atbalsta saņēmēja pieejas);
- ja vienkāršotu izmaksu iespēju metodes jau ir izstrādātas līdzīga veida darbībām un atbalsta saņēmējiem valsts finansētā shēmā vai citā ES instrumentā.

1.4. Galvenās atšķirības, salīdzinot ar 2007.–2013. gada periodu

Viens no Komisijas priekšlikuma pamatprincipiem bija saglabāt 2007.–2013. gada *acquis*, t. i., patlaban piemērojamās iespējas varēs izmantot arī turpmāk, ja tās attiecinās uz līdzīga veida darbībām un atbalsta saņēmējiem. Tomēr, salīdzinot ar 2014.–2020. gada plānošanas periodu, ir ieviestas vairākas būtiskas izmaiņas (sk. 1. tabulu: 2007.–2013. gada un 2014.–2020. gada noteikumu par vienkāršotu izmaksu iespējām salīdzinājums, 9. lpp.).

1. tabula: 2007.–2013. gada un 2014.–2020. gada noteikumu par vienkāršotu izmaksu iespējām salīdzinājums.

	2007.–2013.g.	2014.–2020.g.
Fondi, kas izmanto vienkāršotas izmaksas	ESF un ERAF	Pieci ESI fondi
Atbalsta veids	Nav norādīts	Piešķirumi un atmaksājama palīdzība
Iespēja	Vienkāršotu izmaksu piemērošana piešķirumiem nav obligāta.	Nav obligāti, izņemot mazām ESF darbībām (vienkāršotas izmaksas obligāti jāizmanto ESF darbībām, par kurām atbalsta saņēmējam izmaksās mazāk par EUR 50 000 publiskā atbalsta, izņemot, ja piemēro valsts atbalsta shēmu).
Aprēķina metodes	Ex-ante aprēķins, izmantojot taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu metodi.	Ex-ante aprēķins, izmantojot taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu metodi. Ir ieviestas papildu aprēķina metodes: <ul style="list-style-type: none"> • pašreizējo ES shēmu piemērošana līdzīga veida darbībām un atbalsta saņēmējiem; • valstu pašreizējo vietējo shēmu piemērošana līdzīga veida darbībām un atbalsta saņēmējiem; • regulā vai deleģētajā aktā (sk., piemēram, KNR 68. panta 1. punkta b) apakšpunktu vai ESF regulas 14. panta 2. punktu) paredzēto likmju un īpašo metožu izmantošana; • ESF: budžeta projekta izmantošana.
Vienotas likmes finansējums	Vienotas likmes finansējumu izmanto vienīgi netiešo izmaksu aprēķināšanai.	<ul style="list-style-type: none"> • Vienotas likmes finansējumu var izmantot jebkuras izmaksu kategorijas aprēķinam. • ESF: vienota likme, kas nepārsniedz 40 % no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām, lai aprēķinātu visas pārējās projekta izmaksas. • ETS: vienota likme, kas nepārsniedz 20 % no tiešajām izmaksām, kas nav darbības personāla izmaksas, lai aprēķinātu tiešās personāla izmaksas.
Vienotas likmes finansējums netiešajām izmaksām	Maksimālā netiešo izmaksu vienotā likme, ko atlīdzina, ir 20 % no tiešajām izmaksām.	<ul style="list-style-type: none"> • Maksimālā netiešo izmaksu vienotā likme, ko atlīdzina, ja jāveic aprēķins, ir 25 % no tiešajām izmaksām. • Maksimālā netiešo izmaksu vienotā likme, ko atlīdzina, ja nav jāveic aprēķins, ir 15 % no tiešajām personāla izmaksām. • Vienota likme un metode, kas noteikta deleģētajā aktā par metodēm, ko ES politikas virzienos piemēro līdzīga veida darbībai un atbalsta saņēmējam.
Vienreizēju maksājumu robežvērtības	Ne vairāk kā EUR 50 000	Ne vairāk kā EUR 100 000 no publiska ieguldījuma
Vienības izmaksas		Ir izstrādāta īpaša vienības izmaksu standarta likmes aprēķina metode, kas jāizmanto personāla izmaksām. Personāla izmaksas stundā = pēdējās reģistrētās gada bruto darbaspēka izmaksas / 1720 stundas.

1.5. Vienkāršotu izmaksu izmantošana ir brīvprātīga

Attiecīgā dalībvalsts var izvēlēties, vai piemērot vienkāršotās izmaksas — attiecībā uz atbalsta saņēmējiem vadošā iestāde⁽⁸⁾ var nolemt, ka šī metode ir brīvprātīgi vai obligāti jāizmanto

visiem atbalsta saņēmējiem/ to daļai vai visām darbībām/ to daļai. Ja sistēma nav obligāta visiem dalībniekiem, ievērojot pārredzamības un vienlīdzīgas attieksmes pamatprincipus, būtu skaidri jānosaka un jāpublicē piemērojamā vienkāršotu izmaksu iespēju darbības joma, t. i., tā atbalsta saņēmēju projektu un pasākumu kategorija, kurai tās būs pieejamas.

Attiecas uz ESF

Tomēr atbilstīgi ESF regulas 14. panta 4. punktam vienības izmaksas, vienreizēji maksājumi vai vienotas likmes finansējums obligāti jāpiemēro mazām ESF darbībām. Šīs mazās darbības ir definētas kā *"piešķirumi un atmaksājamā palīdzība, kam publiskā sektora atbalsts⁽⁹⁾ nepārsniedz EUR 50000"*.

Šī summa ir uzskatāma par maksimālo publiskā sektora atbalstu, kas **atbalsta saņēmējam izmaksājams** saskaņā ar dokumentu, kurā izklāsta nosacījumus atbalsta saņemšanai [atbalsta nosacījumu dokuments] (ESI līdzekļi un atbilstošais valsts publiskais finansējums, kas jāizmaksā atbalsta saņēmējam kā finansējuma līgumā vai lēmumā, ja tāds ir, paredzētā maksimālā summa). Tajā neietilpst ne atbalsta saņēmēja nodrošinātais publiskais ieguldījums, ja tāds ir, nedz arī pabalsti vai algas, ko trešā puse izmaksā darbības dalībniekiem. Šo noteikumu neietekmē publiskā sektora atbalsts, ko atbalsta saņēmējam izmaksā darbības noslēgumā; nosakot to, vai jāpiemēro 14. panta 4. punkts, ņem vērā tikai plānoto publiskā sektora atbalstu (sk. 7.2.2. sadaļu, 42. lpp.).

Šā panta mērķis ir novērst faktisko izmaksu kontroli, jo mazās pārbaudāmās vērtības dēļ tā ir nerentabla.

Lai nepieļautu noteikumu kopumu pretrunas, ir paredzēti divi ESF regulas 14. panta 4. punkta piemērošanas izņēmumi:

- ja jāpiemēro KNR 67. panta 4. punkts, t. i., ja darbību vai projektu, kas ir darbības daļa, īsteno ar publiska iepirkuma starpniecību, vienkāršotu izmaksu iespējas nevar izmantot;
- ja darbībām piešķir atbalstu valsts atbalsta shēmas satvarā, piemēro valsts atbalsta shēmas noteikumus. Vadošajai iestādei jānodrošina, lai valsts atbalsta noteikumi neliegtu vienkāršotu izmaksu iespēju piemērošanu.

⁽⁹⁾ **Brīdinājums.** Jāņem vērā, ka ESF regulas 14. pantā lietots termins "publiskā sektora atbalsts" (t. i., atbalsta saņēmējam izmaksājams publiskais atbalsts, kā norādīts dokumentā, kurā izklāsta atbalsta saņēmējam piešķirtā atbalsta nosacījumus — atbalsta saņēmējam izmaksājami ESI līdzekļi + atbilstošais valsts publiskais finansējums). Tajā neietilpst ne atbalsta saņēmēja nodrošinātais publiskais ieguldījums, ja tāds ir, nedz arī pabalsti vai alga, ko trešā puse izmaksā darbības dalībniekiem; savukārt KNR 67. pantā lietots termins "publiskais ieguldījums" (sk. KNR 2. panta 15. punktu).

⁽⁸⁾ ETS Uzraudzības komiteja.

Piemērs (par ESF)

Publiskas struktūras budžeta projekts darbībai, kuras kopējie attiecināmie izdevumi ir EUR 70 000:

Valsts publiskais finansējums	EUR 10 000
ESF	EUR 35 000
Pašfinansējums	EUR 15 000
Dalībnieku pabalsti, ko izmaksājis valsts nodarbinātības dienests	EUR 10 000
Kopējais finansējuma plāns	EUR 70 000

Lai gan kopējais finansējums ir EUR 70 000, šis projekts tomēr ir to projektu kategorijā, kuriem obligāti jāpiemēro vienkāršotas izmaksas.

Tiešām, nosakot atbalsta saņēmējam izmaksājamo publisko atbalstu, nav ņemts vērā publiskās struktūras pašfinansējums (EUR 15 000).

Netiek pieskaitīti arī valsts nodarbinātības dienesta izmaksātie apmācāmo personu pabalsti (EUR 10 000), jo tos dalībniekiem nodrošina trešā puse.

Tādējādi publiskais atbalsts ir $EUR\ 35\ 000 + EUR\ 10\ 000 = EUR\ 45\ 000$, un šī summa nepārsniedz robežvērtību, t. i., EUR 50 000.

1.6. Vienkāršotu izmaksu piemērojamība

KNR 67. un 68. pantā paredzētās vienkāršotās izmaksas piemēro tikai piešķirumiem un atmaksājamai palīdzībai.

Atbilstīgi KNR 67. panta 4. punktam vienkāršotās izmaksas nedrīkst izmantot, ja darbību, kas atbilst KNR 2. panta 9. punktā sniegtajai definīcijai, vai projektu, kas ir darbības daļa, uztic ārpalpojumu sniedzējiem un īsteno tikai ar būvdarbu, preču vai pakalpojumu publiska iepirkuma starpniecību. Par darbībām, “uz kurām attiecas publiskā iepirkuma līgumi”, Komisija uzskata tādas darbības, ko īsteno, piešķirot publiskā iepirkuma līgumus saskaņā ar Direktīvu 2004/18/EK (arī tās pielikumiem) vai publiskā iepirkuma līgumus, kuru vērtība nepārsniedz šajā direktīvā noteikto robežvērtību.

Tomēr darbību ir atļauts īstenot ar tādām publiskā iepirkuma procedūrām, kuru rezultātā **atbalsta saņēmējs veic maksājumus līgumslēdzējai pusei, pamatojoties uz iepriekš noteiktām vienības izmaksām vai vienreizējiem maksājumiem**. Faktiski rēķinu summas, kas samaksātas, izpildot publiskā iepirkuma līgumus, ir uzskatāmas par reālām izmaksām, kuras atbalsta saņēmējam radušās un kuras viņš apmaksājis saskaņā ar KNR 67. panta 1. punkta a) apakšpunktu, arī tad, ja līgumā tās noteiktas kā vienību izmaksu standarta likme vai vienreizēja maksājuma cena⁽¹⁰⁾. Būtībā tas nozīmē to, ka vienības izmaksu standarta likmes, vienreizējus maksājumus vai vienotas likmes var izmantot kā maksājuma metodi publiskā iepirkuma procedūrā, taču tādā gadījumā nepiemēro no KNR 67. panta 1. punkta b)–d) apakšpunkta izrietošos noteikumus.

Piemērs (ESF)

Ja atbalsta saņēmējs organizē apmācības ar publiskā iepirkuma starpniecību, iespējams, ka uzaicinājumā iesniegt pieteikumus pretendentiem būs jāpiedāvā cena, pamatojoties uz vienības izmaksām par vienu kursa beigās sertificētu dalībnieku. Tādējādi līguma noteikumos var paredzēt, ka izmaksas par vienu sertificētu dalībnieku būs EUR 1000.

Ja apmācību beigās sertificēs 10 dalībniekus, atbalsta saņēmējs varēs vadošajai iestādei deklarēt attiecināmos izdevumus EUR 10 000 apmērā.

Šos EUR 10 000 uzskatīs par tādiem izdevumiem, kuru pamatā ir reālās izmaksas. Tādējādi šo izdevumu kontrolē vai revīzijā pārbaudīs publiskā iepirkuma procedūru un līguma noteikumu ievērošanu (šajā gadījumā to, vai ir pierādījumi par katru sertificēto dalībnieku, uz kuru attiecas samaksātās vienības izmaksas). Apmācību pamata izmaksas (telpu īre, personāla izmaksas u. c.) netiks pārbaudītas, jo līgumā nav paredzēta šādu izdevumu atmaksa.

⁽¹⁰⁾ Sk. Padomes un Komisijas kopīgo paziņojumu par KNR 67. pantu (ieklauts COREPER/Padomes Dokumentā Nr. 8207/12, ADD7 REV 1).

1.6.1. Precīzas vienkāršotu izmaksu iespēju darbības jomas noteikšana, jo īpaši publiska iepirkuma gadījumā

Ja darbībai jāpiemēro vienkāršotu izmaksu iespējas, ir jānosaka, vai tās var piemērot visai darbībai vai arī atsevišķām darbības daļām. Tas atkarīgs no tā, ko dalībvalsts uzskata par darbību. Dažās dalībvalstīs darbību veido projektu grupa un to ar šādu grupu īsteno (definīcija ir atkarīga no programmu kopuma, ko atbilstīgi savai palīdzības sniegšanas jomai atbalsta ESI fondi).

Lai novērtētu, kuros projektos, kas ir daļa no darbības, var piemērot vienkāršotu izmaksu iespējas, ir jānosaka projekti ar darbību viszemāko iespējamo līmeni. Ja atbalsta saņēmējs

visu vai dažu projektu īstenošanu ar publiskā iepirkuma līgumu starpniecību uztic ārpakalpojumu sniedzējiem, projektiem, uz kuriem attiecas publiskā iepirkuma līgumi, vienkāršotu izmaksu iespējas piemērot nevar.

1.6.2. Iepirkuma izmantošana atbalsta saņēmēja īstenotā projektā

Ja atbalsta saņēmējs⁽¹¹⁾ pats īsteno projektu (t. i., pilnīgi kontrolē projekta vadību un īstenošanu), vienkāršotu izmaksu iespējas var piemērot arī tad, ja par dažām projekta izmaksu kategorijām slēdz iepirkuma līgumu (piemēram, atsevišķām īstenošanas izmaksām — uzkopšanas pakalpojumiem, ārēju ekspertu pakalpojumiem, mēbeļu iegādei u. c. izmaksām)⁽¹²⁾.

Piemērs (ESF)

Valsts nodarbinātības dienestam ("atbalsta saņēmējs") ir piešķirts EUR 20000000 finansējums, lai tas divu gadu laikā organizētu 5000 ilgtermiņa bezdarbnieku reintegrāciju darba tirgū ("darbība"). Šo darbību īsteno ar vairākiem projektiem: EUR 7000000 paredzēti atbalsta saņēmēja tieši īstenotiem individuāla atbalsta projektiem, EUR 5000000 piešķirti atbalsta saņēmēja tieši īstenotiem apmācību projektiem, bet pārējā daļa (EUR 8000000), izmantojot publiskā iepirkuma līgumus, ir nodota ārpakalpojumu sniedzējiem. Tā kā atbalsta saņēmējs ir publiska struktūra, mācību iestādes, kas īsteno ārpakalpojumu sniedzējiem nodotos projektus, atkarībā no piemērojamās robežvērtības būs jāizvēlas publiskā iepirkuma procedūrā, un šiem darbības projektiem vienkāršotu izmaksu iespējas neizmanto. Tās piemēros tikai EUR 12000000. Apmācību projektos, ko atbalsta saņēmējs īsteno par saviem līdzekļiem, dažas izdevumu pozīcijas drīkst nodot ārpakalpojumu sniedzējiem un tās iekļaut vienkāršotu izmaksu iespējās (piemēram, izdevumus par ārēju ekspertu pakalpojumiem, uzkopšanas pakalpojumiem u. c.).

Piemērs (ERAF)

Pašvaldība saņem piešķirumu ceļa būvniecībai, kura maksimālie attiecināmie izdevumi ir EUR 1000000. Lai īstenotu projektu, pašvaldībai jānoslēdz publisks būvdarbu līgums par aptuveno vērtību EUR 700000. Turklāt pašvaldībai rodas noteiktas saistītās izmaksas EUR 300000 apmērā (par atsavināšanu, tiesvedību⁽¹³⁾, norises uzraudzību uz vietas, pašvaldības darbinieku veiktu vides izpēti, kā arī kampaņām, ceļa pieņemšanas pārbaudēm u. c.). Tiešajām izmaksām EUR 300000 apmērā un tādā apmērā, kādā tās ir attiecināmas saskaņā ar valsts un ES noteikumiem, var piemērot vienkāršotu izmaksu iespējas (piemēram, netiešās izmaksas, pamatojoties uz vienotu likmi).

⁽¹³⁾ Saskaņā ar 2. panta 2. punktu Komisijas Deleģētajā regulā (ES) Nr. 481/2014 tiesvedības izmaksas nav atbilstīgas ETS programmu satvarā.

⁽¹¹⁾ Šo noteikumu piemēro neatkarīgi no tā, vai projektu īsteno privāta vai publiska struktūra.

⁽¹²⁾ KNR regulas 67. panta 4. punkta pēdējā daļa.

Ja izmaksā vienotas likmes finansējumu, aprēķināto izmaksu daļu varētu ietekmēt apjoms, par kādu atbalsta saņēmējs konkrētās izmaksu kategorijās izsludina iepirkumu. Tāpēc dalībvalstīm būtu jānovērtē, kā iepirkumam nodotais attiecīgās darbības projektos vajadzīgo pakalpojumu apmērs ietekmēs aprēķināto izmaksu daļu un tādējādi arī vienoto likmi, izņemot, ja piemēro regulā (KNR 68. panta b) un c) apakšpunktā, ESF regulas 14. panta 2. apakšpunktā un ETS regulas 19. pantā) paredzētās vienotās likmes. Šā iemesla dēļ metodoloģijā varētu būt jāiekļauj mazināšanas pasākumi, piemēram, ja iepirkumam nodoto pakalpojumu apmērs ievērojami ietekmē aprēķināto izmaksu daļu, vienotā likme būtu vai nu jāsamazina proporcionāli iepirkuma apmēram, vai arī jāpiemēro tikai tām izmaksām, kas nav

nodotas iepirkumam (ja netiešo izmaksu vienotās likmes finansējuma pamatā ir programmas "Apvārsnis 2020" pieeja, noteikti jāatskaita ar apakšlīgumiem saistītās izmaksas). Tomēr pakalpojumu iepirkuma apjoms var arī neietekmēt aprēķināto izmaksu daļu vai šī ietekme var būt maznozīmīga. Tādā gadījumā mazināšanas pasākumi varētu nebūt vajadzīgi. Tomēr pakalpojumu iepirkuma ietekme uz vienoto likmi būtu jāanalizē (piemēram, pamatojoties uz līdzīgiem agrākiem pasākumiem vai iepriekšējiem projektiem) un jāņem vērā, izstrādājot vienotas likmes finansējuma piemērošanas metodoloģiju (likmi). Taču, ja vien dalībvalstis ievēros vienlīdzīgas attieksmes principu, tās drīkstēs izlemt, vai izslēgt vai neizslēgt projekta pakalpojumu iepirkumu no to izmaksu kategorijām, uz kuru pamata jāpiemēro likme.

Piemērs (ERAF)

Pašvaldība saņem piešķirumu ceļa būvniecībai, kura maksimālie attiecināmie izdevumi ir EUR 1 000 000.

Vadošā iestāde vēlas aprēķināt šīs darbības — ne visas tās daļas ir nodotas publiskam iepirkumam — netiešās izmaksas atbilstīgi KNR 68. panta 1. punkta b) apakšpunktam. Taču tā vēlas mazināt ar apakšlīgumu noligtā personāla ietekmi uz netiešo izmaksu apmēru. Vadošā iestāde nolemj tiešās personāla izmaksas, kas izriet no apakšlīgumiem, izslēgt no tiešajām personāla izmaksām, kurām piemēro vienoto likmi.

Darbības budžeta projekts ir šāds:

1. projekts: darbs (publiskā iepirkuma procedūra)	EUR 700 000
2. projekts: citas izmaksas:	EUR 298 500
<i>Tiešās personāla izmaksas</i>	<i>EUR 50 000</i>
<i>No tām tiešās personāla izmaksas, kas izriet no apakšlīgumiem</i>	<i>EUR 10 000</i>
<i>Citas tiešās izmaksas</i>	<i>EUR 242 500</i>
<i>Netiešās izmaksas</i>	<i>(Tiešās personāla izmaksas – tiešās personāla izmaksas, kas izriet no apakšlīgumiem) x 15% = EUR 40 000 x 15% = EUR 6000</i>
Kopējās deklarētās izmaksas	EUR 998 500

1.6.3. Ieteicamā pieeja attiecībā uz iepirkumam nodotiem projektiem, kas būtu jāievēro arī tad, ja uz atbalsta saņēmēja kategoriju neattiecas Direktīva 2004/18/EK

Lai īstenotu nodomu, ka vienkāršotu izmaksu iespējas jāattiecinā vienīgi uz piešķirumiem un atmaksājamo palīdzību, Komisija iesaka iepriekš aprakstīto pieeju piemērot iepirkumam nodotajiem projektiem (1.6.1. sadaļu (11. lpp.) piemēro pēc analogijas; 1.6.2. sadaļu (11. lpp.) ievēro visos gadījumos) arī tad, ja uz atbalsta saņēmēja kategoriju neattiecas Direktīva 2004/18/EK.

1.6.4. Valstu noteikumi par izdevumu atbilstību⁽¹⁴⁾

Izdevumu atbilstību 2014.–2020. gada plānošanas periodā nosaka, pamatojoties uz valstu noteikumiem un ievērojot konkrētu fondu regulās paredzētos izņēmumus (KNR 65. panta 1. punkts). Tiem jāattiecas uz visiem izdevumiem, kas deklarēti saistībā ar programmu. Turklāt "vadošā iestāde ir atbildīga par programmas pārvaldību saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu" (KNR 125. panta 1. punkts) un tai ir iespēja piemērot noteikumus, kas ir stingrāki par piemērojamajā Eiropas tiesiskajā regulējumā paredzētajiem.

Tāpēc vadošajām iestādēm būtu atbilstošā līmenī (valsts, reģionālā, vietējā vai katrai programmai) jānosaka un jādokumentē ESI fonda darbību atbilstības noteikumi, jānodrošina to pieejamība iespējamiem atbalsta saņēmējiem un atbalsta nosacījumu dokumentā jāuzskaita visi attiecīgie noteikumi. Šiem noteikumiem būtu jānodrošina arī KNR 67. panta piemērošana.

1.6.5. Konkrētu fondu noteikumi

ELFLA noteikumi

Ja ar vienkāršotu izmaksu iespējām saistītos aprēķinus nosaka iepriekš, pamatojoties uz taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu aprēķinu, vadošajām iestādēm jānodrošina to atbilstība un pareizība. Šajā nolūkā aprēķinus veic vai to atbilstību un pareizību pārbauda struktūra, kas ir funkcionāli neatkarīga no iestādēm, kuras atbild par programmas īstenošanu, un kurai ir atbilstīga kompetence. Paziņojums, ar ko apstiprina aprēķinu atbilstību un precizitāti, jāiekļauj lauku attīstības programmā (LAP)⁽¹⁵⁾.

Ja vadošā iestāde izmanto metodi, kas atbilst KNR 67. panta 5. punkta b), c), d) vai e) apakšpunktam, šādi aprēķini un iepriekš minētais paziņojums nav jāsapatavo vai jāiesniedz.

LAP būtu jānorāda vienīgi metodoloģija, ar ko aprēķināti maksājumi, kuru pamatā ir vienkāršotu izmaksu iespējas. Ja šī metodoloģija plānošanas periodā nemainās, programma nav jāmaina. Ja kā konkrēta pasākuma maksāšanas mehānismu nosaka vienkāršotu izmaksu iespējas, programmā būtu jāievieš attiecīgas izmaiņas.

Tie ELFLA pasākumi, uz kuriem attiecas vienkāršotu izmaksu iespēju darbības joma, ir uzskaitīti šā norādījumu dokumenta pēdējā pielikumā.

⁽¹⁵⁾ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 62. pants.

ETS noteikumi

ES līmenī ir paredzēti īpaši sadarbības programmu izdevumu atbilstības noteikumi attiecībā uz personāla izmaksām, biroja un administratīvajiem izdevumiem, ceļa un izmitināšanas izmaksām, ārējo ekspertu un pakalpojumu izmaksām un aprīkojuma izdevumiem.

Neskarot atbilstības noteikumus, kas paredzēti KNR regulā, ETS regulā un sadarbības programmas īpašajos atbilstības noteikumos, uzraudzības komiteja pieņem papildu noteikumus par visas sadarbības programmas izdevumu atbilstību.

Izdevumiem, uz kuriem iepriekš minētie noteikumi neattiecas, piemēro tās dalībvalsts noteikumus, kurā izdevumi radušies.

⁽¹⁴⁾ Šī sadaļa neattiecas uz ETS. Sk. 1.6.5. sadaļu, 14. lpp.

2. VIENOTAS LIKMES FINANSĒJUMS

Ja izmanto vienotas likmes finansējumu, konkrētas attiecināmo izdevumu kategorijas, kas ir skaidri noteiktas iepriekš, aprēķina, piemērojot procentuālu likmi, ko ex-ante nosaka vienai vai vairākām *citām* attiecināmo izdevumu kategorijām.

2.1. Izmaksu kategoriju definēšana

Vienotas likmes finansējuma sistēmā izmanto ne vairāk kā trīs izmaksu kategoriju veidus:

- 1. veids: to attiecināmo izdevumu kategorijas, balstoties uz kurām piemēro likmi, lai aprēķinātu attiecināmās summas;
- 2. veids: to attiecināmo izdevumu kategorijas, ko aprēķinās, piemērojot vienotu likmi;
- 3. veids: attiecīgā gadījumā — citas attiecināmo izdevumu kategorijas, proti, tām likmi nepiemēro un tās neaprēķina, pamatojoties uz vienotu likmi.

Ja vadošā iestāde izmanto vienotas likmes finansējuma sistēmu, tai jānosaka katram veidam atbilstošās izmaksu kategorijas: jebkura izdevumu kategorija nepārprotami atbilst vienam — un tikai vienam — no minētajiem trim veidiem. Jānorāda, ka dažkārt vienu veidu var noteikt, pretstatot citam vai pārējiem veidiem (piemēram, ja sistēmā pastāv tikai tiešās (1. veids) un netiešās izmaksas (2. veids), netiešās izmaksas varētu uzskatīt par visiem tiem attiecināmajiem izdevumiem, kas nav attiecināmie tiešie izdevumi).

Regulā nav paredzēti ierobežojumi attiecībā uz attiecināmo izdevumu kategorijām, ko varētu izmantot vienotas likmes finansējuma gadījumā. Tomēr galvenajam vienotu likmju izmantošanas mērķim vajadzētu būt vienkāršošanai un kļūdu līmeņa mazināšanai. Tāpēc vienotas likmes ir vislabāk piemērotas salīdzinoši mazām un dārgi pārbaudāmām izmaksām.

2.2. Regulās noteiktās vienotas likmes finansējuma sistēmas, ko izmanto netiešo izmaksu aprēķināšanai

2.2.1. Netiešo izmaksu aprēķina metodes

Regulās ir paredzētas vairākas specifiskas vienotas likmes finansējuma sistēmas. KNR 68. panta 1. punktā ir sīki aprakstītas **vairākas vienotas likmes finansējuma sistēmas netiešo izmaksu aprēķināšanai**.

- Minētā panta a) apakšpunktā ir noteikta vispārīga vienotas likmes finansējuma sistēma attiecībā uz netiešajām izmaksām un maksimālā likme palielināta līdz 25%. Ar šo noteikumu tiek turpināta pašreizējā sistēma — faktiskā

izmantojamā likme ir jāpamato ar kādu no KNR 67. panta 5. punkta a) un c) apakšpunktā paredzētajām aprēķina metodēm. Šī sistēma ir elastīga. Tās pamatā var būt:

- tikai divi izmaksu veidi, t. i., 1. veids (tiešās izmaksas), 2. veids (netiešās izmaksas), vai arī
- trīs izmaksu veidi, t. i., 1. veids (“ierobežotas” tiešās izmaksas), 2. veids (netiešās izmaksas, kas aprēķinātas, pamatojoties uz 1. veidu), 3. veids (tiešās izmaksas, kas nav “ierobežotas” izmaksas (1. veida)).
- Panta b) apakšpunktā vadošajai iestādei atļauts aprēķināt netiešās izmaksas, piemērojot vienotu likmi, kas nepārsniedz **15% no tiešajām personāla izmaksām**. Vadošā iestāde drīkst šo likmi (t. i., 15%) piemērot, nesniedzot papildus pamatojumu. Šīs sistēmas piemērā būs trīs izmaksu kategorijas: (1. veids) tiešās personāla izmaksas, (2. veids) netiešās izmaksas, (3. veids) tiešās izmaksas, kas nav personāla izmaksas (piemēru sk. 1. pielikumā, 46. lpp.).
- Saskaņā ar 68. panta 1. punkta c) apakšpunktu drīkst izmantot vienotu likmi, ko ES politikas virzienos piemēro netiešo izmaksu likmēm, pamatojoties uz likmēm, ko izmanto programmā “Apvārsnis 2020” un instrumentā LIFE un kas noteiktas deleģētajā aktā (sk. 5.3.1.2. sadaļu, 26. lpp.).

2.2.2. Tiešo izmaksu, netiešo izmaksu un personāla izmaksu definīcijas

Šo sistēmu piemērošanas vajadzībām vadošajai iestādei varētu būt jādefinē tiešās un netiešās izmaksas, kā arī personāla izmaksas. Definīcijām jāatbilst turpmāk izklāstītajām Komisijas vispārīgajām norādēm.

- **Tiešās izmaksas** ir izmaksas, kas tieši saistītas ar iestādes individuālo darbību, kad saikne ar šo individuālo darbību ir parādāma (piemēram, ar tiešu laika uzskaiti).
- Savukārt **netiešās izmaksas** parasti ir izmaksas, kas nav tieši saistītas vai ko nevar tieši saistīt ar attiecīgās iestādes individuālo darbību. Šādas izmaksas būtu administratīvie izdevumi, kuru apjomu katrai darbībai ir grūti precīzi noteikt (tipiski administratīvie/personāla izdevumi, piemēram, pārvaldības izmaksas, darbā pieņemšanas izdevumi, grāmatvedības vai uzkopšanas izmaksas u. c.; telekomunikāciju, ūdens vai elektrības izmaksas utt.⁽¹⁶⁾).
- **Personāla izmaksas**⁽¹⁷⁾ ir izmaksas, kas izriet no darba devēja un darba ņēmēja līguma vai ar ārējiem darbiniekiem noslēgta pakalpojuma līguma (ja šīs izmaksas ir skaidri nosakāmas). Piemēram, ja atbalsta saņēmējs līgumā uztic ārējam pasniedzējam iekšējo apmācību vadīšanu, dažādie

⁽¹⁶⁾ Šis uzskaitījums nav obligāti jāievēro. Par dažādo izmaksu kategoriju neapšaubāmām definīcijām atbild vienīgi dalībvalsts.

⁽¹⁷⁾ Šī definīcija neattiecas uz ETS. ETS piemērojamo personāla izmaksu definīciju sk. Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 481/2014.

izmaksu veidi jānorāda rēķinā. Pasniedzēja algu uzskatīs par ārēja personāla izmaksām. Taču nevar ņemt vērā, piemēram, mācību materiālu izmaksas. Personāla izmaksas ir kopējais atalgojums, tostarp koplīgumos paredzētie pabalsti natūrā, ko personai izmaksā par darbu, ko tā veic saistībā ar konkrēto darbību. Šīs izmaksas ir arī nodokļu maksājumi un

darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma iemaksas (pirmais un otrais pīlārs, trešo pīlāru piemēro tikai tad, ja tas paredzēts koplīgumā), kā arī darba devēja obligātās un brīvprātīgās sociālās iemaksas. Taču par personāla izmaksām nav uzskatāmas komandējumu izmaksas. Personāla izmaksas nav arī ESF darbību dalībniekiem izmaksātie pabalsti vai algas.

Piemērs (ESI fondi): sabiedrības virzīta vietējā attīstība (SVVA)

Ņemot vērā iepriekšēju pieredzi, vadošā iestāde ir novērtējusi attiecīgās vietējās rīcības grupas (VRG) pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksu parasto daļu, salīdzinot ar izdevumiem par SVVA stratēģijā paredzēto vietējo darbību īstenošanu un VRG sadarbības pasākumu sagatavošanu un īstenošanu. Lai gan ESI fondu piešķirtais atbalsts pamatdarbības izmaksām un iedzīvināšanai nedrīkst pārsniegt 25 % no kopējiem publiskajiem izdevumiem, kas radušies saistībā ar SVVA stratēģiju, pieredze liecina, ka vairumā gadījumu šī procentuālā vērtība ir mazāka.

Vadošā iestāde nolēmj, ka vienotā likme ir 17% (pamatojoties uz taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu metodoloģiju, kas atbilst KNR 67. panta 1. punkta d) apakšpunktam un 67. panta 5. punkta a) apakšpunktam, taču *neatbilst* KNR 68. panta 1. punkta a) apakšpunktam, jo šī vienotā likme attiecas ne tikai uz netiešajām izmaksām) no izdevumiem, kas radušies saistībā ar SVVA stratēģijā paredzēto darbību īstenošanu un VRG sadarbības pasākumu sagatavošanu un īstenošanu, un ar to sedz šādas izmaksas:

- pamatdarbības izmaksas (darbības izmaksas, personāla izmaksas, apmācību izmaksas, ar sabiedriskajām attiecībām saistītas izmaksas, finansiālās izmaksas, ar stratēģijas uzraudzību un novērtēšanu saistītas izmaksas);
- ar SVVA stratēģijas iedzīvināšanu saistītas izmaksas, lai atvieglotu ieinteresēto personu viedokļu apmaiņu, sniegtu informāciju un popularizētu stratēģiju, kā arī sniegtu atbalstu potenciālajiem atbalsta saņēmējiem darbību izstrādē un pieņemumu sagatavošanā.

Tāpēc, ja VRG piešķirtais budžets SVVA stratēģijas darbību īstenošanai un VRG sadarbības pasākumu sagatavošanai un īstenošanai 2014.–2020. gada periodā ir EUR 1,5 miljoni (1. veids), maksimālais pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksu budžets būtu EUR 1,5 miljoni x 17% = EUR 255 000 (2. veids). Tādējādi kopējais VRG budžeta piešķirums ir EUR 1,755 miljoni.

Īstenošanas posmā tas nozīmē, ka, tiklīdz atbalsta saņēmējs pieprasa projektā radušos izdevumu atmaksu, VRG varēs pieprasīt 17 % no šīs summas savu pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksu segšanai.

Piemēram, ja radušies projekta izdevumi EUR 1000 apmērā (1. veids), VRG var vadošajai iestādei deklarēt EUR 1000 x 17% = EUR 170 (2. veids) kā tās pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksas.

VRG nebūs jāiesniedz apliecinājoši dokumenti par pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksām, ko deklarē, pamatojoties uz vienoto likmi, taču likmes (17%) noteikšanas metodoloģijai ir jābūt pārbaudāmai.

Jānorāda, ka var atsevišķi noteikt vienoto likmi, kas jāpiemēro tikai pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksām.

N.B. Ņemiet vērā, ka — tāpat kā sniegtajā piemērā — vienotās likmes noteikšanas metodoloģijai nav noteikti jāatbilst tai metodei, ar ko noteikta maksimālā robežvērtība (25%). Tomēr neatkarīgi no tā, ar kādu metodoloģiju ir noteikta vienotā likme, ir jāievēro KNR 35. panta 2. punkta noteikumi par pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksu maksimālo robežvērtību.

2.2.3. Konkrētu fondu noteikumi

Attiecas uz ESF

Regulas (ES) Nr. 1304/2013 14. panta 2. punktā ir paredzēta **vienotas likmes finansējuma shēma, ko piemēro ESF. Lai aprēķinātu visas pārējās projekta attiecināmo izdevumu kategorijas, var izmantot tiešās personāla izmaksas**, piemērojot vienotu likmi, kas nepārsniedz 40%. "Visas pārējās izmaksu kategorijas" ir pārējās tiešās izmaksas (izņemot tiešās personāla izmaksas, taču ieskaitot dalībniekiem izmaksātās algas un pabalstus) un netiešās izmaksas. Vadošā iestāde drīkst šo likmi (40%) piemērot, nesniedzot papildus pamatojumu.

Piemērs (par ESF)

Apmācību budžeta projekts:

Kopējās tiešās izmaksas	55 000
Tiešās personāla izmaksas	30 000
Telpu izmaksas	4000
Ceļa izdevumi	5000
Maltītes	1000
Informācija/publicitāte	5000
Pabalsti, ko apmācību dalībniekiem izmaksājis VND	10 000

Kopējās netiešās izmaksas	5000
Netiešās personāla izmaksas	4000
Elektrība, tālrunis	1000

Vadošā iestāde var nolemt šim projektam piemērot ESF regulas 14. panta 2. punktu. Tādā gadījumā līgumā paredzētais maksimālais piešķirums būtu šāds:

Tiešās personāla izmaksas: EUR 30 000

Citas izmaksas: $30\,000 \times 40\% = \text{EUR } 12\,000$

Kopējās izmaksas: $\text{EUR } 30\,000 + \text{EUR } 12\,000 = \text{EUR } 42\,000$

ETS noteikumi

Atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1299/2013 19. pantam darbības personāla izmaksas var aprēķināt, piemērojot vienotu likmi, kas nepārsniedz 20% no tiešajām izmaksām, kuras nav šīs darbības personāla izmaksas. Tas nozīmē, ka, izmantojot vienoto likmi (no tiešajām izmaksām, kas nav personāla izmaksas), var aprēķināt vienīgi tiešās personāla izmaksas; tas nozīmē arī to, ka dalībvalsts var izmantot šo vienoto likmi un neveikt piemērojamās likmes aprēķinu.

3. VIENĪBAS IZMAKSU STANDARTA LIKMES

3.1. Pamatprincipi

Ja piemēro vienības izmaksu standarta likmes, visus darbības attiecināmos izdevumus vai to daļu **aprēķina**, pamatojoties uz skaitliski izteiktiem pasākumiem, ieguldījumiem, iznākumiem vai rezultātiem, ko reizina ar iepriekš noteiktām vienības izmaksu standarta likmēm. Šo iespēju var izmantot jebkāda veida projektiem vai to daļai, ja ir iespējams noteikt uz pasākumu attiecināmo daudzumu un vienības izmaksu standarta likmes. Vienības izmaksu standarta likmes parasti piemēro vienkārši nosakāmiem daudzumiem.

Par vienības izmaksu standarta likmju **pamatu var noteikt procesu**, lai, izmantojot vislabāko tuvināšanas metodi, segtu darbības veikšanas reālās izmaksas. Likmes **pamatā var būt arī iznākums** (iznākums vai rezultāts) vai arī gan process, gan iznākums (sal. 6.5.3. sadaļā (39. lpp.) sniegtais piemērs).

Vadošajām iestādēm būtu arī jāņem vērā tas, kā dažādās izveidotās likmes ietekmēs attiecināmo izdevumu pamatošanas pienākumu.

Vadošā iestāde var noteikt vairākas vienības izmaksas standarta likmes, kas būs jāpiemēro dažādiem pasākumiem.

Piemērs (pamatojoties uz ESF iznākumu)

Attiecināmos izdevumus par 1000 stundas ilgām IT kvalifikācijas paaugstināšanas apmācībām ar 20 dalībniekiem var aprēķināt, pamatojoties uz mācību izmaksām stundā, ko reizina ar katra dalībnieka mācību stundu skaitu. Vadošā iestāde mācību izmaksas par vienu stundu ir noteikusi iepriekš un ir tās norādījusi atbalsta nosacījumu dokumentā.

Piemēram, pieņemot, ka vadošās iestādes noteiktās mācību izmaksas ir EUR 7 stundā par vienu dalībnieku, maksimālais projektam piešķirtais atbalsts būs $1000 \text{ stundu} \times 20 \text{ dalībnieku} \times \text{EUR } 7/\text{h par dalībnieku} = \text{EUR } 140000$.

Darbības beigās galīgos attiecināmos izdevumus noteiks, pamatojoties uz reālo katra dalībnieka apmeklēto mācību stundu skaitu (tajā var iekļaut dažus attaisnotus kavējumus), ņemot vērā dalībnieku reālo līdzdalību un novadītos kursus. Taču būs jāsaprot arī precīzas dalībnieku apmeklējuma lapas, kurās sīki izklāstīti mācību pasākumi un apliecināta dalībnieku reāla klātbūtne.

Ja apmācībās būs piedalījušies tikai 18 dalībnieki un sešu dalībnieku apmeklēto mācību stundu skaits būs 900, piecu dalībnieku — 950, piecu — 980 un divu dalībnieku — 1000, kopējais stundu skaits $\times$ dalībnieki būs

$900 \times 6 + 950 \times 5 + 980 \times 5 + 1000 \times 2 =$ kopā 17050 mācību stundu $\times$ dalībnieki.

Attiecināmie izdevumi būs: $17050 \text{ mācību stundu} \times \text{EUR } 7 = \text{EUR } 119350$.

Piemērs (pamatojoties uz ERAF iznākumu)

Atbalsta saņēmējs (reģionālā palāta) organizē konsultāciju pakalpojumu reģiona mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Šo pakalpojumu sniedz reģionālās palātas konsultanti. Pamatojoties uz palātas konsultāciju nodaļas iepriekšēju uzskaiti, aprēķināts, ka šāda pakalpojuma izmaksas ir EUR 350 dienā. Palīdzību aprēķinās, izmantojot šādu formulu: dienu skaits $\times$ EUR 350. Taču būs vajadzīgi arī precīzi kontrolsaraksti, kuros sīki izklāstīti konsultāciju pasākumi un konsultantu klātbūtne.

Piemērs (pamatojoties uz ESF rezultātu)

Darba meklētāju atbalsta programmu, kas ilgst sešus mēnešus ("darbība"), var finansēt, pamatojoties uz vienības izmaksu standarta likmi (piemēram, EUR 2000 par dalībnieku), ko piemēro katram no 20 darbības dalībniekiem, kas sāk darba attiecības un tās saglabā iepriekš noteiktu laikposmu, piemēram, sešus mēnešus. Maksimālā piešķiruma summas aprēķins: 20 dalībnieku x EUR 2000 par darbavietu = EUR 40000.

Galīgos attiecināmos izdevumus aprēķina, pamatojoties uz darbības reālo iznākumu — ja darbu atrod un darbavietu noteiktajā periodā saglabā tikai 17 dalībnieki, galīgie attiecināmie izdevumi, ko ņems vērā, izmaksājot piešķirumu, būs 17 x EUR 2000 = EUR 34000.

Piemērs (pamatojoties uz ELFLA iznākumu): "Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā" (21. pants)

Meža tiesiskais valdītājs saņems atbalstu septiņus gadus ilgai trīs hektārus lielas meža platības apmežošanai un uzturēšanai. Izmaksas (apmežošanas un apsaimniekošanas) vadošā iestāde ir noteikusi iepriekš, ņemot vērā meža veidu. Izmantoto metodoloģiju iekļaus lauku attīstības programmā. Izmaksas ir šādas: meža ierīkošana — EUR 2000/ha, apsaimniekošana — pirmajā gadā EUR 600/ha un turpmākajos gados — EUR 500/ha.

Tādējādi kopējie attiecināmie izdevumi būs:

$3 \text{ ha} \times \text{EUR } 2000/\text{ha} + 3 \text{ ha} \times \text{EUR } 600/\text{ha} + (3 \text{ ha} \times \text{EUR } 500/\text{ha}) \times 6 \text{ gadi} = \text{EUR } 16\,800$

3.2. Īpašs noteikums par personāla izmaksām stundā

KNR 68. panta 2. punktā ir paredzēts jauns noteikums, ar ko veicina stundas vienības izmaksu izmantošanu, lai aprēķinātu personāla izmaksas⁽¹⁸⁾ par darbības īstenošanu:

$$\text{Personāla izmaksas stundā} = \frac{\text{pēdējās reģistrētās gada bruto darbaspēka izmaksas}}{1720}$$

Šis 1720 stundas ir gada standarta "darba laiks", un šo vērtību var izmantot tieši — dalībvalstij nav jāveic aprēķini.

Tomēr ir jāpamato skaitītājs, t. i., pēdējās reģistrētās gada personāla izmaksas. Ja projektu īsteno vairākus gadus, vadošā iestāde, saņemot jaunus datus, drīkst nolemt, ka personāla izmaksu stundas likme jāatjaunina, vai arī izmantot to pašu likmi visā īstenošanas periodā. Ja īstenošanas periods ir sevišķi ilgs, laba prakse būtu noteikt starpposma periodus, kad personāla izmaksu stundas likmi (un attiecīgi arī piešķiruma līgumu) varētu pārskatīt.

Lai noteiktu darbības personāla izmaksas, var izmantot vismaz divus iespējamus skaitītājus:

1. skaitītājs ir saistīts vienīgi ar personu, kas tieši strādā pie darbības īstenošanas. Tā pamatā varētu būt šīs personas reālā alga vai vidējās darbaspēka izmaksas par lielāku darbinieku grupu, kas atbilst tai pašai summai vai līdzīgām vērtībām un aptuveni korelē ar algas līmeni.
2. skaitītājā iekļauta darbības īstenošanā tieši iesaistītas personas alga un netiešā personāla (piemēram, augsti apmaksāti vadītāji, kuri parasti pie darbības strādā netieši) algu daļa, ko var piešķirt darbībai (tiks piemēroti noteikumi par darbības netiešo izmaksu sadalījumu, piemēram, būs jāizmanto pamatota sadalījuma metode). Tas varētu būt darbaspēka izmaksas par izmaksu centru vai nodaļu (kas īsteno darbību), kuras darbinieku grupas algu līmenis var ievērojami atšķirties. Tādējādi tiks iegūta vienības izmaksu standarta likme, ko veidos darbības īstenošanā iesaistītas personas alga un daļa no netiešajām algām.

⁽¹⁸⁾ Sal. personāla izmaksu definīciju 2.2.2. sadaļā, 15. lpp.

Tomēr vadošajām iestādēm būtu jāņem vērā, ka otrs variants varētu nebūt praktiskākais risinājums. Ieteicamāk būtu īstenot pirmo variantu vai aprēķināt personāla izmaksas stundā, kurās iekļautas arī visas netiešās izmaksas (pamatojoties uz vienotu likmi) vai pat visas pārējās attiecināmās izmaksas (pilnīgas personāla izmaksas stundā).

Ja vadošās iestādes izmanto šo iespēju, būtu jāņem vērā, ka:

- jēdziens "darbības īstenošana" attiecas uz visiem darbības posmiem. Nav paredzēts izslēgt ar konkrētiem darbības posmiem saistītas personāla izmaksas;
- valstu atbilstības noteikumus, ievērojot parasto uzskaites praksi, būs jānorāda, kas ir iekļauts gada bruto darbaspēka izmaksās (sk. 5.2.1.3. sadaļu, 24. lpp.);

- pēdējām reģistrētajām gada bruto darbaspēka izmaksām jābūt dokumentētām pārskatos, algu izrakstos u. c. Šī informācija nav jārevidē *ex-ante*, taču tai ir jābūt revidējamai;
- nevar izmantot aprēķina metodi, kuras pamatā ir vēsturiski atbalsta saņēmēja dati, jo regulā ir minētas *pēdējās* reģistrētās gada bruto darbaspēka izmaksas;
- pēdējās reģistrētās gada bruto darbaspēka izmaksas ir izmaksas, kuru pārskata periods ir viens gads (12 secīgi mēneši). Nevar izmantot datus, kas attiecas uz periodiem pēc atbalsta nosacījumu dokumenta parakstīšanas;
- attiecināmo personāla izmaksu aprēķinā būtu jāņem vērā tikai nostrādātās stundas. Piemēram, ikgadējais atvaļinājums jau ir iekļauts personāla stundas izmaksu aprēķinā.

Šīs metodoloģijas pievienotā vērtība ir 1720 stundu neapstrīdamība.

Piemērs (ERAF)

Konkrētos uz MVU vērstos projektos, kas īstenojami pētniecības un izstrādes, kā arī inovācijas jomās, galvenais elements bieži ir personāla izmaksas. Vienības izmaksu standarta likmju piemērošana šiem MVU ir noderīgs vienkāršojums. Šajā gadījumā pasākumu vienības izmaksas tiek izteiktas kā stundas likme, ko piemēro darbinieku reāli nostrādātajām stundām. Atbalsta nosacījumu dokumentā ir iepriekš paredzēts, ka tajā paredz maksimālo finansiālās palīdzības summu, kas vienāda ar maksimālo pieļaujamo nostrādāto stundu skaitu, ko reizina ar vienības izmaksām (aprēķinātās attiecīgo darbinieku izmaksas).

Lai segtu reālās izmaksas, izmantojot vislabāko tuvināšanas metodi, un ņemtu vērā atšķirības starp reģioniem un nozarēm, standarta vienības izmaksas tiek noteiktas kā personāla izmaksas stundā, izmantojot šādu formulu:

personāla izmaksas stundā = gada bruto alga (ieskaitot ar likumu noteiktās nodokļu iemaksas), ko daļa ar vidējo likumā noteikto darba stundu skaitu (ņemot vērā ikgadējo atvaļinājumu).

Piemēram: personāla izmaksas stundā = EUR 60000 / (1980 stundu – 190 stundu ikgadējā atvaļinājuma) = 60000 / 1790 = EUR 33,52/h.

Darbībai piešķiramo finansiālo palīdzību aprēķina kā stundas likmi, ko reizina ar reālo un pārbaudīto nostrādāto stundu skaitu. Tāpēc MVU ir jāglabā visi apliecinātie dokumenti par projekta darbinieku nostrādātajām stundām un vadošajai iestādei ir jāglabā visi dokumenti, ar ko pamato personāla izmaksas par stundu. Principā pārbaudīto nostrādāto stundu skaita samazinājums samazina arī galīgo izmaksājamo summu.

Alternatīvs piemērs: *iepriekš aprakstītā situācija, taču šajā gadījumā personāla izmaksas stundā aprēķina, pamatojoties uz KNR 68. panta 2. punktu.*

Personāla izmaksas stundā = pēdējā reģistrētā gada bruto alga (ieskaitot ar likumu noteiktās nodokļu iemaksas), ko daļa ar 1720 stundām.

Piemēram: stundas likme = EUR 60000 / 1720 stundas = 60000 / 1720 = EUR 34,88/h.

4. VIENREIZĒJI MAKSĀJUMI

4.1. Pamatprincipi

Vienreizēju maksājumu gadījumā visus darbības attiecināmos izdevumus vai to daļu aprēķina, pamatojoties uz iepriekš noteiktu vienreizēju maksājumu (vadošajai iestādei būtu jāpamato vienreizējā maksājuma noteikšana⁽¹⁹⁾) saskaņā ar iepriekš paredzētiem līguma noteikumiem par pasākumiem un/vai iznākumiem. Piešķirumu izmaksā, ja iepriekš paredzētie līguma noteikumi par pasākumiem un/vai iznākumiem ir izpildīti.

Sniedzot iespēju saņemt vienreizēju maksājumu, tiek piemērots proporcionalitātes princips, un mērķis ir samazināt administratīvā darba slodzi attiecībā uz nelielām darbībām un atvieglot NVO (taču ne tikai NVO) piekļuvi ESI fondiem. Tāpēc to vienreizējo maksājumu, uz kuriem attiecas KNR 67. panta 1. punkta c) apakšpunkta darbības joma, publiskā ieguldījuma daļa nedrīkst pārsniegt EUR 100000.

Šī summa atbilst publiskajam ieguldījumam, *kas izmaksāts atbalsta saņēmējam vai ko tas samaksājis* par pasākumu,

kuru atbalsta ar vienreizēju maksājumu (izņemot privātu dalību, ja tāda ir). Tajā nav iekļauti pabalsti un algas, ko darbības dalībniekiem izmaksā *trešā puse* (sk. 7.2.1. sadaļu, 41. lpp.).

Arī tad, ja dažādu attiecināmo izdevumu kategoriju vai vienas darbības dažādu projektu izdevumu segšanai varētu kombinēt vairākus vienreizējus maksājumus, to kopējā summa nedrīkst pārsniegt EUR 100000 no publiskā ieguldījuma konkrētajai struktūrai, kas saņem piešķirumu vai atmaksājumu palīdzību. Tomēr vienā projektā vienreizējos maksājumus, ar kuriem piešķirtais publiskais ieguldījums nepārsniedz EUR 100000, varētu kombinēt ar reālajām izmaksām un/vai citām vienkāršotu izmaksu iespējām par kopējo summu, kas varētu pārsniegt EUR 100000 publiskā ieguldījuma.

Vienreizēja maksājuma procedūru varētu izmantot arī tādiem piešķirumiem, kam vienības izmaksu standarta likme nav piemērots risinājums, piemēram, instrumentu kopas izstrādes, neliela vietēja semināra organizēšanas gadījumā u. c.

4.2. Vienreizēju maksājumu piemēri

Piemērs (ERAF):

Lai veicinātu vietējo ražojumu pārdošanu, nelielu uzņēmumu grupa vēlas kopīgi piedalīties komerciālā gadatirgū.

Mazo darbības izmaksu dēļ vadošā iestāde nolēmj aprēķināt publisko atbalstu, izmantojot vienreizēju maksājumu. Tāpēc uzņēmumu grupu lūdz ierosināt budžetu, kurā iekļautas stenda īres, ierīkošanas un uzturēšanas izmaksas. Pamatojoties uz šo priekšlikumu, nosaka vienreizēju maksājumu EUR 20 000 apmērā. Maksājumu atbalsta saņēmējam veiks, pamatojoties uz apliecinājumu par dalību gadatirgū. Apstiprinātais budžets (EUR 20 000) būtu jāglabā revīzijas vajadzībām (vienreizējā maksājuma *ex-ante* aprēķina pārbaudei).

⁽¹⁹⁾ ETS gadījumā tā ir uzraudzības komiteja.

Piemērs (ESF)

NVO, kuras pārzinā ir bērnu aprūpes iestādes, vajadzīga palīdzība jauna pasākuma sākšanai. Tā lūdz vienreizēju maksājumu, iesniedzot sīki izstrādātu budžeta projektu, kurā norādīts pasākuma sākšanai un vienu gadu ilgai īstenošanai vajadzīgais finansējums. Pēc pirmā darbības gada pasākumu plānots nodrošināt patstāvīgi. Piemēram, vienreizējais maksājums segtu izdevumus saistībā ar darba algu vienam darbiniekam, kurš vienu gadu pieskatīs bērnus, jaunās iekārtas amortizācijas un jaunā pasākuma reklāmas izmaksas, kā arī netiešos pārvaldības izdevumus, grāmatvedības izmaksas, izdevumus par ūdeni, elektrību, apkuri, tīri u. c.

Pamatojoties uz sīki izstrādātu budžeta projektu un salīdzinot ar līdzīgām darbībām, vadošā iestāde piešķir vienreizēju maksājumu EUR 47 500 apmērā, kas sedz visas uzskaitītās izmaksas. Darbības beigās šī summa, pamatojoties uz iznākumu, tiktu izmaksāta NVO; ja papildus iepriekšējam bērnu skaitam tiktu pieskatīts noteikts (10) bērnu skaits. Tāpēc nebūtu jāpamato reālās izmaksas, kas radušās saistībā ar šo pasākumu.

Tomēr tas nozīmē, ka, ja būtu pieskatīti tikai deviņi bērni, attiecināmie izdevumi būtu nulle un vienreizējo maksājumu neizmaksātu.

Piemērs (ESF)

Romu NVO meklē iespēju organizēt vietēju semināru un izstrādāt instrumentu kopu par romu kopienas sociālekonomisko stāvokli dalībvalsts reģionā. Atbalsta nosacījumu dokumentā būs iekļauts sīki izstrādāts budžeta projekts un piešķiruma mērķi: 1) semināra organizēšana un 2) instrumentu kopas izstrāde, lai pievērstu reģiona darba devēju uzmanību īpašajām romu problēmām.

Ņemot vērā darbības apmēru un mērķi (neliela darbība, kuras izmaksas ir grūti izteikt skaitļos, izmantojot vienības izmaksu standarta likmes), kā arī atbalsta saņēmēja veidu (vietējā NVO), vadošā iestāde nolēmj izmantot vienreizēja maksājuma procedūru.

Lai aprēķinātu vienreizējā maksājuma summu, vadošā iestāde pieprasīs sīki izstrādātu budžeta projektu katrai darbībai; pēc izstrādātā budžeta projekta apspriedes tiek pieņemts lēmums par vienreizēju maksājumu EUR 45 000 apmērā, sadalot summu diviem projektiem: EUR 25 000 semināram un EUR 20 000 instrumentu kopai.

Ja būs izpildīti atbalsta nosacījumu dokumentā paredzētie noteikumi (semināra organizēšana, instrumentu kopas izstrāde), darbības noslēgumā šos EUR 45 000 uzskatīs par attiecināmajiem izdevumiem. Piešķiruma saņemšanai vajadzīgajos apliecinajos dokumentos (kas pēc tam glabājami arhīvā) ir uzskatāmi jāparāda, ka seminārs tika organizēts un instrumenta kopas izstrāde ir pabeigta.

Ja būs īstenots tikai viens no projektiem (piemēram, seminārs), piešķirumu samazinās un izmaksās tikai attiecīgo daļu (EUR 25 000), ņemot vērā atbalsta nosacījumu dokumentā paredzēto vienošanos.

Piemērs (ELFLA): "Lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes likmes" (16. pants)

Lauksaimnieku grupas dalībnieki ir saņēmuši atbalstu pirmreizējai dalībai atzītā kvalitātes shēmā un vēlas organizēt savu ražojumu reklāmas pasākumu. Vadošā iestāde ir aprēķinājusi pasākuma izmaksas kā vienreizēju maksājumu (piemēram, EUR 15 000 semināram ar vismaz 50 dalībniekiem). Lauksaimnieku grupai ir jāiesniedz pierādījumi par pasākuma īstenošanu un dalībnieku skaitu (par vismaz 50 dalībniekiem).

5. VIENOTAS LIKMES FINANSĒJUMA, VIENĪBAS IZMAKSU STANDARTA LIKMJU UN VIENREIZĒJU MAKSĀJUMU APMĒRA NOTEIKŠANA

Ar KNR 67. panta 5. punktu un ESF regulas 14. panta 3. punktu ir ieviestas vairākas vienkāršotu izmaksu aprēķina metodes; dažās ņem vērā statistikas datus, bet citās — atbalsta saņēmēju datus vai regulā paredzētos elementus. Atsevišķas metodes sniedz ievērojamu elastību, savukārt citas nodrošina lielu tiesisko noteiktību vai nerada lielu administratīvo slogu.

Izmantojot vienkāršotu izmaksu iespējas, ir būtiski nodrošināt pienācīgu *ex-ante* novērtējumu un, ja vajadzīgs, ar metodi saistīto dokumentāciju, jo **ex-post pārbauda** vienīgi panāktos rezultātus.

5.1. Jānosaka iepriekš⁽²⁰⁾

Atbalsta nosacījumu dokumentā ir jāpaziņo atbalsta saņēmējiem precīzas prasības par deklarēto izdevumu pamatošanu un konkrētu sasniedzamo rezultātu vai iznākumu.

Tāpēc vienkāršotu izmaksu iespējas jānosaka *ex-ante* un jāiekļauj, piemēram, uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus vai **vismaz atbalsta nosacījumu dokumentā**. Attiecīgajām metodēm un nosacījumiem vajadzētu būt iekļautiem valsts atbilstības noteikumos, kas programmai piemērojami valsts vai reģionālā līmenī, vai arī konkrētās programmas atbilstības noteikumos. Tas nozīmē arī to, ka tiklīdz vienības izmaksu standarta likme, vienotā likme vai summa (vienreizēju maksājumu gadījumā) ir noteikta, darbības īstenošanas procesā vai pēc tam to nevar mainīt, lai kompensētu izmaksu pieaugumu vai pieejamā budžeta neiztērēšanu.

Tā kā vienkāršotu izmaksu iespējas jānosaka iepriekš, nebūtu pieļaujama to retrospektīva piemērošana darbībām, ko jau īsteno, pamatojoties uz reālajām izmaksām, citādi valsts iestādēm būtu ievērojama darba slodze, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visiem atbalsta saņēmējiem.

Izņēmums ir daudzgadu darbības, jo to uzskaiti un atbilstošos darbības pasākumus var sakārtot pēc pirmās daļas pabeigšanas un tad atlikušajai darbības daļai/periodam piemērot

vienotas likmes finansējumu, vienības izmaksu standarta likmes vai vienreizējus maksājumus. Šādos gadījumos, lai novērstu projekta izmaksu dubultu deklarēšanu, periods, par kuru deklarē reālās izmaksas, būtu skaidri jānodala no tā perioda, kura izmaksas deklarē, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespējām.

5.2. Taisnīga, godīga un pārbaudāma aprēķina metode⁽²¹⁾

5.2.1. Pamatprincipi

5.2.1.1. Metodei jābūt taisnīgai

Aprēķinam jābūt samērīgam, t. i., pamatotam ar reāliem izdevumiem, un tie nedrīkst būt pārmērīgi vai ārkārtīgi.

Ja iepriekš izmantota vienības izmaksu standarta likme EUR 1–2 apmērā, Komisijas dienestiem nebūtu pieņemams, ja atbalsta saņēmējs norādītu EUR 7. Tāpēc ļoti liela nozīme būs vienības izmaksu, vienotās likmes vai vienreizējā maksājuma noteikšanas metodei. Vadošajai iestādei ir jāspēj izskaidrot un pamatot savu izvēli. Ar "ideālo" taisnīga aprēķina metodi likmes jāvar pielāgot īpašiem apstākļiem vai vajadzībām. Piemēram, projekta izpilde tālākā reģionā lielāku transporta izdevumu dēļ var izmaksāt vairāk nekā centrālā reģionā; šis aspekts būtu jāņem vērā, lemjot par vienreizējā maksājuma summu vai likmi, kas jāizmaksā līdzīgu projektu īstenošanai abos reģionos.

Katrā ziņā vienkāršotās izmaksas nedrīkstētu izmantot nepareizi (piemēram, vienotā likme, kas aprēķināta atbilstīgi KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunktam, nedrīkstētu sistemātiski izraisīt darbību izmaksu inflāciju un darbības nedrīkstētu sadalīt nolūkā sistemātiski izmantot vienreizēju maksājumu).

Revīzijas mērķis būs pārbaudīt likmju noteikšanas pamatu un to, vai galīgās likmes tam tiešām atbilst.

⁽²⁰⁾ KNR 67. panta 6. punkts

⁽²¹⁾ KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunkts.

5.2.1.2. Metodei jābūt godīgai

Jēdziena “godīgs” pamatnozīme — atsevišķiem atbalsta saņēmējiem vai darbībām nepiešķir lielāku atbalstu kā citiem. Aprēķinot vienības izmaksu standarta likmes, vienreizējo maksājumu vai vienoto likmi, jānodrošina vienlīdzīga attieksme pret atbalsta saņēmējiem un/vai darbībām.

Kā piemērus var minēt to likmju vai summu atšķirības, ko nepamato ar atbalsta saņēmēju vai darbību objektīvām iezīmēm vai skaidri izteiktiem politikas mērķiem.

Vadošās iestādes, revīzijas iestādes revidenti un Komisija nepieņems tādas aprēķina metodes, ar kurām nepamatoti diskriminē konkrētas atbalsta saņēmēju grupas vai darbību veidus.

5.2.1.3. Metodei jābūt pārbaudāmai

Vienotās likmes, vienības izmaksu standarta likmes vai vienreizējie maksājumi jānosaka, pamatojoties uz pārbaudāmiem dokumentāriem pierādījumiem⁽²²⁾. Vadošajai iestādei jāvar uzskatāmi parādīt vienkāršotu izmaksu iespēju noteikšanas pamatu. Ļoti svarīgi ir nodrošināt atbilstību pareizas finanšu pārvaldības principam.

Struktūrai, kas nosaka vienkāršotu izmaksu iespēju metodi, būtu jādokumentē vismaz:

- aprēķina metodes apraksts, tostarp aprēķināšanas galvenie posmi;
- analizē izmantoto datu un aprēķinu avots, tostarp novērtējums par datu atbilstību paredzētajām darbībām un par datu kvalitāti;
- aprēķins, ar ko noteikta vienkāršotu izmaksu iespēju vērtība.

Ja izmanto taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu metodi saskaņā ar KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunktu, nedrīkst noteikt *ex nihilo* vienkāršotu izmaksu iespējas.

5.2.2. Metodoloģiju izmantošana praksē

KNR ir noteiktas vairākas iespējas, kas atbilst taisnīguma, godīguma un pārbaudāmības kritērijiem.

5.2.2.1. “Statistikas” datu vai citas objektīvas informācijas izmantošana

Statistikas dati vai cita objektīva informācija var būt, piemēram, aptauju rezultāti, uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus, līdzīga veida darbību salīdzinošais izvērtējums u. c. Īstenojot šo prasību, daudzām darbībām/ atbalsta saņēmējiem lielākoties piemēros standarta sistēmas. Komisijas pieredze liecina, ka arī tad, ja var izmantot vairākas vienreizēju maksājumu, vienības izmaksu standarta likmju vai vienotas likmes finansējuma iepriekšējas noteikšanas metodes, visizplatītākā ir vēsturisko datu statistiskā analīze. Viens no datu avotiem varētu būt apstiprināti iepriekšēji izdevumi. Ja izmantoti neapstiprināti dati, vadošajai iestādei tie būtu jāpārbauda.

Alternatīvs risinājums varētu būt arī uzaicinājums iesniegt priekšlikumus — dalībvalsts iepriekš publicē pamatu, ko tā ņems vērā vienreizējo maksājumu piešķirumu aprēķinā un kas, kā jau norādīts, ir *taisnīgs, godīgs un pārbaudāms*. Tas nozīmē, ka pretendentiem būtu jāzina piešķiruma kritēriji un šiem kritērijiem jābūt standartizētiem un jāattiecas uz visiem pretendentiem vienāda veida projektos.

Piemēram, ja izmanto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, vadošajai iestādei būtu jāvar atbildēt uz turpmāk uzskaitītajiem jautājumiem. “Vai uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus ir iekļauta visa vajadzīgā informācija? Vai elementi, ko ņem vērā, nosakot vienreizējā maksājuma apmēru, ir iepriekš skaidri noteikti un izskaidroti? Vai vadošā iestāde pārbauda, piemēram, iesniegtajā sīki izstrādātajā budžeta projektā norādīto izmaksu piemērotību un pieņemamību vienreizējā maksājuma noteikšanai atbalsta nosacījumu dokumentā?”

Vēl viens risinājums — dalībvalsts var noteikt vienreizēju maksājumu konkrētam pasākumam, aicināt iesniegt priekšlikumus, pamatojoties uz šo summu, un finansēt labākos priekšlikumus.

⁽²²⁾ Nav būtiski, kad KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunktā paredzētā metode ir noteikta — ja metodi izmanto, tai jābūt revidējamai.

5.2.2.2. Individuālu atbalsta saņēmēju datu izmantošana⁽²³⁾

Turpmāk izklāstītās metodoloģijas tiks piemērotas atbalsta saņēmējiem. Tomēr, ņemot vērā ar individuālu atbalsta saņēmēju datu izmantošanu saistītās prasības, šīs metodoloģijas nodrošina vienkāršotus risinājumus tiem atbalsta saņēmējiem, kuri plānošanas periodā īsteno vairākus projektus.

a) Pārbaudīti individuālu atbalsta saņēmēju vēsturiski dati

Izmantojot šādus datus, tiks izveidota *ad hoc* sistēma, ko piemēros konkrētajam atbalsta saņēmējam. Vajadzības gadījumā šajos datos būtu jāiekļauj informācija tikai par to atbalsta saņēmēja izmaksu centru vai nodaļu, kas saistīta ar konkrēto darbību.

Šīs metodes pamatelements ir iepriekšēji atbalsta saņēmēja uzskaites dati par reālajām izmaksām, kas radušās to attiecināmo izdevumu kategorijās, kuras sedz ar vienkāršotām izmaksām. Būtībā tas nozīmē, ka atbalsta saņēmēja līmenī jābūt pieņemamai un analītiskai uzskaites sistēmai. Tas nozīmē arī to, ka no vienkāršotu izmaksu iespēju aprēķina izslēdz visus neattiecināmos izdevumus.

Ja vadošā iestāde nolēmj šo metodi izmantot, tai būtu jāapraksta:

- segto izmaksu kategorijas;
- izmantotā aprēķina metode;
- iegūstamās virknes periods: lai noteiktu jebkādu iespējamu izņēmuma apstākli, kas konkrētā gadā būtu ietekmējis reālās izmaksas, kā arī noteiktu izmaksu summu tendences, ir jāiegūst uzskaites dati **par vismaz trim gadiem**. Trīs gadu pārskata periodu izmanto tādēļ, lai varētu ņemt vērā gada svārstības;
- piemērojamā atsauces summa, piemēram, vidējās izmaksas pārskata periodā vai pēdējos gados reģistrētās izmaksas;
- pielāgojumi — ja tādi ir —, kas jāveic, lai atjauninātu atsauces summu.

b) Individuālu atbalsta saņēmēju parastās izmaksu uzskaites prakses piemērošana

Parastā uzskaites prakse ir prakse, ko atbalsta saņēmējs izmanto, lai uzskaitītu visus ierastos ikdienas pasākumus un finanses (kas nav saistītas ar ES atbalstu). Šīm metodēm būtu jāatbilst valsts uzskaites noteikumiem un standartiem. Izmantošanas ilgumam nav būtiskas nozīmes. Uzskaites metode nav uzskatāma par “parasto”, ja tā pielāgota konkrētai darbībai vai ES atbalstam.

Ir būtiski nodalīt reālās izmaksas no izmaksām, kas noteiktas atbilstīgi individuālu atbalsta saņēmēju parastajai izmaksu uzskaites praksei.

Tādējādi “atbalsta saņēmēja faktiskās izmaksas” ir izmaksas, kas aprēķinātas pēc iespējas precīzi; parasti tās ir izmaksas par vienu fizisku personu darbības periodā. Praksē, lai aprēķinātu personāla izmaksas stundā, kā saucēju drīkst izmantot standarta stundu skaitu (sk. 3.2. sadaļā (20. lpp.) sniegto piemēru ar 1720 stundām), taču skaitītājs “reālo izmaksu” aprēķināšanai ir kopējās attiecināmās personāla izmaksas par katru konkrēto darbībai norikoto personu.

Izmantojot atbalsta saņēmēja izmaksu uzskaites praksi, izmaksas par stundu varētu aprēķināt, pamatojoties uz lielākas darbinieku grupas atalgojuma izmaksu vidējo vērtību. Parasti tā ir summa vai kāda līdzīga vērtība, kas aptuveni korelē ar algas līmeni, taču tas var būt arī izmaksu centrs vai nodaļa (ar darbību saistīta), kuras darbinieku grupas algas līmenis var ievērojami atšķirties.

Tas nozīmē, ka izmaksu summas, kas iegūtas, piemērojot izmaksu uzskaites praksi, parasti atšķiras no reālajām izmaksām. Tās arī attiecas tikai uz konkrētu atbalsta saņēmēju (vai pat nodaļu), tā konkrēto darbību un konkrētu — īsu — periodu (tiek izmantoti dati par vienu gadu).

Tāpēc, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi un nepieļautu, ka ar piešķirumu sedz neattiecināmos izdevumus, atbalsta nosacījumu dokumentā, kurā atbalsta saņēmējiem atļauj izmantot savu izmaksu uzskaites praksi, ir jāparedz obligātie nosacījumi. Ar tiem jānodrošina, ka, izmantojot izmaksu uzskaites praksi, gan teorētiski, gan praktiski iegūst taisnīgu un objektīvu sistēmu. Tas nozīmē, ka atbalsta saņēmēja līmenī jābūt pieņemamai un analītiskai uzskaites sistēmai. Tas nozīmē arī to, ka no aprēķina izslēdz jebkādos neattiecināmos izdevumus.

c) Kopējas prasības par individuālu atbalsta saņēmēju datu izmantošanu

Atkarībā no vadošās iestādes uzticības atbalsta saņēmēja iekšējās pārvaldības un kontroles sistēmai, lai nodrošinātu vadošās iestādes izmantoto atsauces datu ticamību, dati par konkrēto atbalsta saņēmēju var būt jāapstiprina ārējam revidentam vai — publisku struktūru gadījumā — kompetentam un neatkarīgam grāmatvedim. Vēsturiskos datus var apstiprināt arī, veicot tiesību aktos noteiktās vai līgumā paredzētās revīzijas. Ārējam revidentam vai neatkarīgam grāmatvedim, kas veiks jebkādu šādu apstiprināšanu, jābūt padziļinātām zināšanām par ESI fondu noteikumiem attiecībā uz, piemēram, revīzijas izsekojamību, pamata izmaksu atbilstību un piemērojamiem tiesību aktiem.

⁽²³⁾ Šajā sadaļā aplūkotas KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunkta ii) un iii) punktā paredzētās metodes. Šīs prasības neattiecas uz ESF regulas 14. panta 3. punktu.

Ja uzskatāms, ka iepriekšējo uzskaites datu kļūdu vai nepilnību risks ir mazs, aprēķinā var izmantot datus, kas nav revīdēti *ex-ante*. Vadošajai iestādei būs jāspēj objektīvi parādīt, ka risks tiešām ir mazs, un jāpaskaidro, kāpēc tā atbalsta saņēmēja uzskaites sistēmu uzskata par uzticamu, pilnīgu un precīzu. Katrā ziņā vadošajai iestādei būs jāīsteno individuāla pieeja un jānovērtē un jāpārbauda konkrētā atbalsta saņēmēja dati, vēlākais, tad, kad tiek sagatavots dokuments, kurā izklāsta atbalsta saņēmējam piešķirtā atbalsta nosacījumus.

Pirms vadošās iestādes īsteno iepriekš aprakstītās individuāliem atbalsta saņēmējiem piemērojamās metodes, tās ir rūpīgi jāizvērtē. Šo *ad-hoc* sistēmu izstrāde var būt apgrūtināta, tāpēc vadošajām iestādēm ieteicams izmantot šo sistēmu tikai tad, ja viens atbalsta saņēmējs, piemēram, Izglītības ministrija, universitāte vai Valsts nodarbinātības dienests, īsteno vairākas būtiskas programmas(-u) daļas.

5.3. Citās jomās piemērotu vienības izmaksu standarta likmju, vienreizēju maksājumu un vienotu likmju izmantošana

5.3.1. Citi ES politikas virzieni

5.3.1.1. KNR 67. panta 5. punkta b) apakšpunkts

Galvenais šīs metodes mērķis ir saskaņot ES politikas virzienos piemērotos noteikumus. Tiek noteikts, ka, ja Komisija jau ir izstrādājusi vienkāršotas izmaksas konkrētam atbalsta saņēmēja un darbības veidam, kas jāievēro ES politikā, dalībvalstij/ Komisijai tas nav jādara vēlreiz atbilstīgi ESI fondu politikai, un tā var atkārtoti izmantot jau izveidoto metodi un tās rezultātus.

Visas piemērojamās ES metodes var piemērot līdzīgām darbībām un atbalsta saņēmējiem. Nevarēs izmantot metodes, ko piemēroja laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam, taču pārtrauca izmantot pēc 2013. gada. Ja plānošanas periodā

metode ir mainīta, konkrētās izmaiņas būtu jāpiemēro arī tiem ESI fondu projektiem, kas atlasīti pēc izmaiņu ieviešanas.

Ja atkārtoti izmanto jau izstrādātu ES metodi, vadošajai iestādei būtu jānodrošina un jādokumentē:

- visu metodes elementu (piemēram, noteikto tiešo/netiešo izmaksu, attiecināmo izdevumu, darbības jomu), nevis tikai rezultāta (iegūtās likmes (X%)) atkārtota izmantošana;
- metodes piemērošana līdzīga veida darbībām un atbalsta saņēmējiem;
- atsauce uz citos ES politikas virzienos izmantoto metodi.

5.3.1.2. KNR 68. panta 1. punkta c) apakšpunkts

Komisijas 2014. gada 3. marta Deleģētās regulas (ES) Nr. 480/2014⁽²⁴⁾ 20. un 21. pantā ir paredzētas vienotās likmes, kas jāievēro attiecībā uz citos ES politikas virzienos izmantotajām netiešo izmaksu noteikšanas metodēm, un to piemērošanas joma KNR:

- programma "Apvārsnis 2020": Deleģētajā regulā ir paredzēti nosacījumi, kas jāizpilda, lai tām ESI fondu finansētajām darbībām, kas atbilst programmā "Apvārsnis 2020" piedāvātajām iespējām, varētu piemērot netiešo izmaksu vienoto likmi 25% apmērā⁽²⁵⁾. Ir jāizmanto visi šajā regulā noteiktie vienotās likmes piemērošanas metodoloģijas elementi. Izmaksās, no kurām iegūto likmi izmanto attiecināmo summu aprēķināšanai, nedrīkst iekļaut tiešās izmaksas saistībā ar ārpakalpojumiem un izmaksas saistībā ar resursiem, ko nodrošinājušas trešās personas un kas netiek izmantoti atbalsta saņēmēja telpās, kā arī finansiālu atbalstu trešām personām (izslēgtas no 1. veida izmaksām);
- instruments *LIFE*: Deleģētajā regulā ir paredzēti nosacījumi, kas jāizpilda, lai projektiem, kas līdzīgi LIFE, varētu izmantot vienoto likmi 7% apmērā no tiešajām izmaksām, kā paredzēts Finanšu regulas 124. panta 4. punktā.

Abos gadījumos būtu jāatsaucas uz Deleģēto regulu un attiecīgo atbalsta nosacījumu dokumenta pantu.

⁽²⁴⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 480/2014 (2014. gada 3. marts), ar kuru papildina Regulu (ES) Nr. 1303/2013 (OV L 138, 13.5.2014., 5. lpp.).

⁽²⁵⁾ 29. panta 1. punkts Regulā (ES) Nr. 1290/2013, ar ko nosaka pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus.

5.3.2. Dalībvalstu atbalsta shēmas ⁽²⁶⁾

Šajā gadījumā piemēro tieši tādu pašu principu, kā ES politikas virzienos izmantotajiem risinājumiem (sk. 5.3.1. sadaļu, 26. lpp.). Taču atkārtoti izmanto nevis ES politikas virzienos piemērotās metodes, bet gan valsts metodes — bez papildu aprēķiniem var izmantot ne tikai valsts atbalsta shēmās (piemēram, stipendijas, dienas pabalsti) noteiktās likmes, bet arī tajās paredzētās vienības izmaksas vai vienreizējos maksājumus. Revīzijā pārbaudīs tikai izmantotās valsts metodoloģijas piemērošanu, pašu metodoloģiju neskatīs.

Visas piemērojamās valsts metodes var izmantot līdzīgām darbībām un atbalsta saņēmējiem, ko atbalsta ESI fondi, **ar nosacījumu, ka šīs metodes piemēro arī tādām darbībām, ko atbalsta vienīgi valsts fondi un kurām nav piešķirts nekāds ES atbalsts vai ārēja palīdzība.** Citiem vārdiem sakot, par valsts metodēm nav uzskatāmas tādas metodes, ko izmanto vienīgi ESI fonda programmas vajadzībām. Driķst izmantot metodes, ko piemēro valsts līmeņa darbībām un darbībām, ko atbalsta ar programmu.

Jānorāda, ka nevarēs izmantot tādas valsts metodes, kuru piemērošana ir pārtraukta. Ja plānošanas periodā metode ir mainīta vai tās izmantošana ir pārtraukta, konkrētās izmaiņas būtu jāpiemēro, taču tikai tiem ESI fondu projektiem, kas *atlasīti* pēc izmaiņu ieviešanas vai izmantošanas pārtraukšanas.

Varētu izmantot arī reģionālas vai citas vietējas aprēķina metodes, taču tās jāpiemēro ģeogrāfiskajai teritorijai, kurā tās izmanto.

Ja atkārtoti izmanto jau izstrādātu valsts metodi, vadošajai iestādei būtu jānodrošina un jādokumentē tāda pati informācija, kas vajadzīga ES metodes atkārtotai izmantošanai:

- visu metodes elementu (piemēram un ja attiecināms, attiecināmo izdevumu, darbības jomas), nevis tikai rezultāta (iegūtā vienreizējā maksājuma EUR X apmērā) atkārtota izmantošana;
- piemērošana tai pašai vai mazākai ģeogrāfiskajai teritorijai (tādējādi, ja metodoloģiju piemēro tikai vienā reģionā, to var atkārtoti izmantot attiecīgajā reģionā, taču nedrīkst piemērot citā šīs dalībvalsts reģionā, kurā šo valsts metodoloģiju nepiemēro);
- metodes piemērošana līdzīga veida darbībām un atbalsta saņēmējiem;
- pierādījums par šīs metodes piemērošanu darbībām, ko finansē vienīgi valsts fondi.

5.3.3. Kā noteikt, vai darbību veidi un atbalsta saņēmēji ir līdzīgi?

KNR 67. panta 5. punkta b) un c) apakšpunktā dalībvalstij atļauts atkārtoti izmantot jau izstrādātas aprēķina metodes un atbilstošās vienības izmaksas, vienreizējos maksājumus un vienotās likmes, ko piemēro līdzīga veida darbībām un atbalsta saņēmējiem. Atbilstīgi pamatprincipam būtu jāņem vērā visi metodes elementi, kas varētu ietekmēt vienības izmaksas/ vienreizējo maksājumu/ vienoto likmi. Ja darbība un tās atbalsta saņēmējs atzīti par atbilstīgiem citai shēmai, var izmantot šīs likmes aprēķina metodi un atbilstošās vienības izmaksas/ vienotās likmes/ vienreizējos maksājumus. Papildus tam katrs gadījums ir jāizskata individuāli.

⁽²⁶⁾ KNR 67. panta 5. punkta c) apakšpunkts.

Piemērs (ERAF/ESF)

Pētniecības jomā ar vienotas likmes shēmu atbalsta universitāšu sadarbību ar nosacījumu, ka darbībā ir iesaistītas universitātes no vismaz trim dalībvalstīm un ka pēdējo trīs gadu laikā tās publicējušas vismaz 10 publikācijas. Publikāciju skaits nekādā veidā neietekmē vienoto likmi, taču to ietekmē pārējie kritēriji: pētniecība, sadarbība, universitātes no vismaz trim dalībvalstīm. Šo metodi varētu izmantot darbībām, kas atbilst uzskaitītajiem kritērijiem.

5.4. KNR vai konkrēta fonda noteikumos paredzēto likmju izmantošana⁽²⁷⁾

KNR un konkrētu fondu regulās ir paredzētas vairākas likmes, kas noteiktas, lai nodrošinātu dalībvalstīm dažas "standarta" sistēmas. Mērķis ir nodrošināt maksimālu tiesisko noteiktību un samazināt ar sistēmas izstrādi saistīto sākotnējo darba slodzi vai vajadzīgos datus, jo netiek prasīts aprēķināt piemērojamās likmes. Tomēr šādas metodes nav elastīgas un piemērotas visu veidu darbībām.

KNR 68. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzēto metodi piemēro pieciem ESI fondiem — ja darbībās rodas netiešās izmaksas, tās var aprēķināt kā 15% no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām. Šī vērtība ir maksimālā likme. Dalībvalstis var izmantot šo vai mazāku likmi, neveicot speciālu aprēķinu. Tomēr, ja vadošā iestāde nolēmj nepiemērot vienādu likmi visiem atbalsta saņēmējiem, tai būtu jāvar pierādīt, ka ir ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips. Tas attiecas arī uz ESF regulas 14. panta 2. punktu un ETS regulas 19. pantu (sk. arī 2.2.3. sadaļu, 17. lpp.).

5.5. Netiešo izmaksu vienotās likmes, vienreizējo maksājumu un vienības izmaksu standarta likmju pielāgošana

KNR 67. pantā nav paredzēts noteikums par vienkāršotu izmaksu pielāgošanu. Tāpēc pielāgošana nav obligāta. Tomēr vadošā iestāde var uzskatīt, ka vienkāršotās izmaksas jāpielāgo, kad izsludina jaunu uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, vai tā var šīs izmaksas pielāgot periodiski, lai ņemtu vērā indeksāciju vai ekonomikas izmaiņas, piemēram, elektroenerģijas izmaksu, algu u. c. izmaiņas. Komisija ierosina iekļaut metodoloģijā dažus automātiskus pielāgojumus (pamatojoties uz, piemēram, inflāciju vai algu pieaugumu).

Pielāgotās likmes būtu jāpiemēro tikai turpmāk īstenojamiem projektiem, nevis retrospektīvi.

Par katrām veiktajām izmaiņām vadošajai iestādei būtu jāvar uzrādīt pienācīgus apliecinājošus dokumentus, ar ko pamatot pielāgotās likmes vai summas.

⁽²⁷⁾ KNR 67. panta 5. punkta d) apakšpunkts.

5.6. Konkrētu fondu noteikumus paredzētas īpašas summu noteikšanas metodes

KNR 67. panta 5. punktā ir paredzēti četri vienkāršotu izmaksu iespēju noteikšanas veidi un tas, ka konkrētu fondu noteikumus drīkst paredzēt papildu metodes.

Attiecas uz ESF

ESF regulas 14. panta 3. punktā ir paredzēts īpašs ESF piemērojams risinājums — ja publiskā sektora atbalsts piešķirumam vai atmaksājamai palīdzībai nepārsniedz EUR 100 000, summu var aprēķināt, ņemot vērā budžeta projektu. Šī summa ir uzskatāma par maksimālo publisko atbalstu, ko drīkst izmaksāt atbalsta saņēmējam atbilstīgi viņam piešķirtā atbalsta nosacījumu dokumentam (sk. 7.2.2. sadaļu, 42. lpp.). Tajā nav iekļauts ne atbalsta saņēmēja nodrošinātais publiskais ieguldījums, ja tāds ir, nedz arī pabalsti vai algas, ko trešā puse izmaksā darbības dalībniekiem.

Šis ļoti elastīgais risinājums izstrādāts, lai veicinātu vienkāršotu izmaksu iespēju obligātu izmantošanu nelielām ESF darbībām. Būtībā ar šo metodi var aprēķināt atsevišķas vienkāršotās izmaksas arī tad, ja nav izveidota vispārīga sistēma vai attiecīgā darbība ir ļoti specifiska. Ar šo darbību vai projektu saistītās konkrētās vienkāršotās izmaksas aprēķinās, ņemot vērā budžeta projektu. Vadošā iestāde glabās šo budžetu arhīvā un izmantos kā apliecināšu dokumentu, ar ko pamatot izmantotās vienkāršotās izmaksas. Darbības/projekta finanšu pārvaldībā un vadības pārbaudē skatīs tikai vienkāršoto izmaksu iespējas, nevis pašu budžetu.

Budžets būtu jāvērtē pēc tiem pašiem kritērijiem, ar kuriem to izvērtē, kad izmanto reālās izmaksas. Tāpēc ir ļoti ieteicams, lai vadošās iestādes noteiktu parametrus vai maksimālos izmaksu līmeņus, ar ko salīdzināt vismaz svarīgākās budžetā paredzētās izmaksas. Šādu parametru vai maksimālo izmaksu līmeņu neesamība jebkurai vadošajai iestādei apgrūtinātu vienlīdzīgas attieksmes nodrošināšanu un pareizas finanšu pārvaldības ievērošanu. Izvērtējot potenciālā atbalsta saņēmēja iesniegto sīki izstrādāto budžeta projektu, vadošajai iestādei to nevajadzēs salīdzināt ar salīdzināmām darbībām.

Budžeta projekts un apliecināšie dokumenti, kuros uzskatāmi parādīts, ka vadošā iestāde ir novērtējusi budžetu, vadošajai iestādei būtu jāglabā arhīvā kopā ar citiem ar atbalstīto projektu saistītiem dokumentiem. Budžeta projekts nav daļa no vadošās iestādes un atbalsta saņēmēja sagatavotā piemērojamo noteikumu dokumenta.

Ja vienu atbalsta saņēmēju atbalsta vairākas reizes, ieteicams salīdzināt sīki izstrādāto budžeta projektu ar iepriekš atbalstītajām darbībām.

Budžeta projekta izmantošanas piemērs (attiecas uz ESF):

Atbalsta saņēmējs ir paredzējis organizēt semināru 50 dalībniekiem, kurā iepazīstinās ar jauniem īstenošanas instrumentiem.

Darbinieki ir veltījuši laiku pasākuma plānošanai un organizēšanai, ir noīrētas telpas, atsevišķi semināra vadītāji ieradīsies no ārvalstīm un būs jāpublicē pasākuma protokols. Ir radušās arī netiešās izmaksas, kas saistītas ar personālu (grāmatvedības izmaksas, ar direktoru saistītas izmaksas u. c.) un elektroenerģiju, tālrunu izmantošanu, IT atbalstu u. c.

Budžeta projekts ir šāds ⁽²⁸⁾:

<i>Kopējās tiešās izmaksas</i>	45 000	<i>Kopējās netiešās izmaksas</i>	7 000
Tiešās personāla izmaksas	30 000	Netiešās personāla izmaksas	4 000
Telpu izmaksas	4 000	Elektrība, tālrunis	3 000
Ceļa izdevumi	5 000		
Maltītes	1 000		
Informācija/publicitāte	5 000		

Vadošā iestāde un atbalsta saņēmējs šo budžetu ir apsprieduši un apstiprinājuši. Pamatojoties uz šiem datiem, aprēķinās vienkāršotu izmaksu iespējas.

Vadošā iestāde varētu nolemt piešķirumu aprēķināt, ņemot vērā vienības izmaksas, kuru pamatā ir semināra dalībnieku skaits: vienības izmaksas = EUR 52 000 / 50 = EUR 1040 par vienu dalībnieku.

Vadošās iestādes un atbalsta saņēmēja sagatavotajā dokumentā, kurā izklāstīti piemērojamie noteikumi, jānorāda noteiktās vienības izmaksu standarta likme (kas ir dalībnieks), maksimālais (minimālais) dalībnieku skaits, kā tas būtu jāpamato un tā vienības izmaksas (EUR 1040).

Atbalsta nosacījumu dokumentā būtu jāatsaucas arī uz ESF regulas 14. panta 3. punktu.

⁽²⁸⁾ **Brīdinājums.** Šis budžeta projekts ir tikai ilustratīvs. To nevajadzētu uzskatīt par pietiekami sīki izstrādātu budžeta projektu.

6. IETEKME UZ PĀRVALDĪBAS UN KONTROLES SISTĒMU

6.1. Vajadzīga kopēja revīzijas un kontroles pieeja

Revīzijas un kontroles ziņā noteikumi par vienkāršotu izmaksu iespējām liecina par novirzīšanos no reālo izmaksu principa. Vienotas likmes finansējums, vienības izmaksu standarta likmes un vienreizēji maksājumi ietver izmaksu *ex-ante* tuvināšanu, pamatojoties, piemēram, uz vidējiem lielumiem un vēsturisko datu pārskatiem vai tirgus cenām. Šādām fiksētām likmēm raksturīgs, ka ar tām būtībā pār-mērīgi vai nepietiekami kompensē tās izmaksas, kas radušās saistībā ar atbalstīto darbību. Par pārvaldības pārbaudi atbildīgajām personām un revidentiem lielāks uzsvars būs jāliek uz projektu iznākumiem, nevis ieguldījumiem un izmaksām.

Šo norādījumu mērķis ir panākt, lai Komisija jaunās vienkāršotās izmaksas revidētu un kontrolētu pēc iespējas pārredzami, un tādējādi pārliecināt dalībvalstis, t. i., vadošās iestādes, sertifikācijas iestādes, revīzijas iestādes, starpniekstruktūras un atbalsta saņēmējus, ka tie var turpināt šo koncepciju piemērošanu bez šaubām un nenoteiktības.

Vienlīdz svarīgi, lai valstu iestādes un Komisija saglabātu vienotu pieeju, revidējot un kontrolējot vienotas likmes finansējumu, vienības izmaksu standarta likmes un vienreizējos maksājumus, un tādā veidā nodrošinātu vienotus secinājumus par deklarēto izdevumu likumību un pareizību. Tāpēc dalībvalstu iestādes tiek aicinātas ievērot vienotu pieeju šo vienkāršoto izmaksu iespēju revīzijai un kontrolei.

6.2. Vispārīga pieeja VII kontrolei un revīzijai

Ja izmantotas vienkāršotās izmaksas, par pārvaldības pārbaudēm un revīziju atbildīgās personas, nosakot izdevumu pareizību un likumību, nepārbaudīs reālās izmaksas, kas ir pamatā tām izdevumu kategorijām, kuras aprēķinātas, izmantojot vienotu likmi, vienības izmaksu standarta likmes vai vienreizējus maksājumus. Komisija un valstu iestādes pārbaudīs darbību izmaksu aprēķinu un veiks pareizības un likumības revīzijas. Tomēr šīs revīzijas veiks citādi, t. i., ņemot vērā vienkāršoto izmaksu aprēķinam izmantoto metodi, nevis katra projekta apliecinātos finanšu dokumentus.

Ja dalībvalsts ir ieviesusi metodoloģiju, kas izstrādāta atbilstīgi KNR 67. un 68. panta noteikumiem un ņemot vērā šajos norādījumos izklāstītos ieteikumus un paraugpraksi, un ja nekas

neliecinās par krāpniecību vai ļaunprātīgu izmantošanu⁽²⁹⁾, Komisija neapstrīdēs izmantoto sistēmu.

Revīzijas un kontroles metodoloģijā, ko piemēros vienotas likmes finansējuma, vienības izmaksu standarta likmju un vienreizēju maksājumu izmantošanas gadījumā, būs iekļautas turpmāk aprakstītās pārbaudes.

1. Tās aprēķina metodes pārbaude, ar ko noteikts vienotas likmes finansējums (sk. 2. nodaļu, 15. lpp.), vienības izmaksu standarta likmes (sk. 3. nodaļu, 18. lpp.) vai vienreizējie maksājumi (sk. 4. nodaļu, 21. lpp.), kas būtu jānosaka, pamatojoties uz vienu vai vairākām KNR 67. panta 5. punktā noteiktajām metodēm (sk. 5. nodaļu, 23. lpp.). Šo pārbaudi varētu veikt vadošās iestādes un/ vai atbalsta saņēmēja līmenī (par sistēmām, kuru pamatā ir pašu atbalsta saņēmēju dati atbilstīgi KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunkta ii) un iii) punktam). Pārbaudes varētu atšķirties atkarībā no izvēlētajām metodēm, un KNR 68. panta 1. punkta b) apakšpunkta, ESF regulas 14. panta 2. punkta vai ETS regulas 19. panta piemērošanas gadījumā pārbaudu darbības jomu samazinās atbilstīgi noteiktajām izmaksu kategorijām. To aprēķina metožu *ex-ante* kontrole un revīzija, kuru pamatā ir atbalsta saņēmēja dati (vēsturiskie dati, parastā uzskaites prakse), ir nedaudz specifiska (sk. 5.2.2.2. sadaļu c) punktu, 25. lpp.).
2. Noteiktās metodes pareizas piemērošanas pārbaude, izskatot projekta iznākumus/rezultātus, ja izmantotas vienības izmaksas un vienreizēji maksājumi.
3. Vienotas likmes finansējuma gadījumā pārbaudē ņem vērā "reālo izmaksu" principu, ko attiecinā uz to attiecināmo izdevumu kategorijām, kurām piemērota likme (vai pārbauda to aprēķinu, ja tās noteiktas, izmantojot citas vienkāršoto izmaksu iespējas), un, noteiktā gadījumā, uz citām attiecināmo izmaksu kategorijām, kas nav ņemtas vērā vienotas likmes finansējuma sistēmā.

Vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana neatbrīvo no pienākuma pilnīgi ievērot visus piemērojamos ES un valsts noteikumus, piemēram, noteikumus par reklāmu, publisko iepirkumu, vienlīdzīgām iespējām, ilgtspējīgu vidi, valsts atbalstu u. c. (sk. 1.6.2. sadaļu, 12. lpp.). Vienotas likmes finansējuma gadījumā par vienkāršotu izmaksu iespēju nav uzskatāma izmaksu kategoriju pamatošana ar reālajām izmaksām, lai aprēķinātu citas izmaksu kategorijas.

⁽²⁹⁾ T. i., gadījumi vai prakse, kas neatbilst pieņemtai un pareizai praksei, piemēram, šajos norādījumos aprakstītajai.

Ja riska novērtējumā konstatētu īpašu pārkāpumu risku⁽³⁰⁾, horizontālajās tematiskajās revīzijās par atbilstību piemērojamiem noteikumiem varētu analizēt arī īstenotās publiskā iepirkuma procedūras, taču vienīgi nolūkā pārbaudīt, vai ir ievēroti publisko iepirkuma procedūru noteikumi, nevis revidēt izmaksātās summas. Publiskā iepirkuma procedūru noteikumu pārkāpuma gadījumā būtu grūti vai pat neiespējami skaitliski izteikt precīzu ietekmi darbības līmenī; taču varētu piemērot vienotās likmes korekciju un Komisija varētu sākt pārkāpuma procedūru. Ja vadošās iestādes uzzina par šādiem pārkāpumiem, arī no tām tiek sagaidīta atbilstoša rīcība.

Aprēķina metodes revīzijā Komisija uzsvārus liks uz dažādo nosacījumu ievērošanas pārbaudi un neapšaubīs iemeslus, kuru dēļ izvēlēta konkrētā metode, nevis kāda cita. Vadošajai iestādei būtu jāveic pienācīga ar aprēķina metodi saistīto datu uzskaiti un jāvar uzskatāmi parādīt lēmuma par vienotu likmi, vienības izmaksu standarta likmēm vai vienreizējiem maksājumiem pamatojumu. Aprēķina metodes dokumentācijas uzskaiti piemēros KNR 140. pantā⁽³¹⁾ un Regulas (ES) Nr. 1306/2013 49. pantā⁽³²⁾ paredzētās prasības.

Ja ir kombinētas vairākas iespējas, papildus iepriekš aprakstītajām atsevišķu "vienkāršotu izmaksu" veidu pārbaudēm par pārvaldības pārbaudēm un revīziju atbildīgajām personām būtu jāpārbauda, vai izmantotās metodoloģijas nepieļauj atsevišķu darbības izdevumu daļu norādīšanu vairākās vienkāršotu izmaksu iespējās, tādējādi deklarējot izmaksas divreiz.

6.3. Ietekme uz finanšu pārvaldību...

6.3.1. Vispārīgi noteikumi

Ja izmanto vienotu likmi, vienības izmaksas vai vienreizēju maksājumu, nav jāpamato to izdevumu kategoriju reālās izmaksas, ko sedz ar vienkāršotām izmaksām, tostarp,

attiecīgā gadījumā, amortizācija un ieguldījumi natūrā. Ieguldījumus natūrā, kas atbilst KNR 69. pantā sniegtajai definīcijai, var ņemt vērā, aprēķinot vienotās likmes vērtību, vienības izmaksu standarta likmi vai vienreizējo maksājumu. Tomēr, ja izmanto vienkāršotu izmaksu iespēju, nav jāpārbauda, vai pastāv pamatā esoši ieguldījumi natūrā un tādējādi arī tas, vai ir izpildīti KNR 69. panta noteikumi.

Ja izmanto vienības izmaksas vai vienreizējus maksājumus:

- darbībā izmantoto vienības izmaksu vai vienreizējo maksājumu aprēķināšanas pamatam jābūt skaidram un atbilstīgam vienam vai vairākiem KNR 67. panta 5. punktā norādītajiem veidiem;
- tā kā maksājumus aprēķinās, pamatojoties uz darbības daudzumiem/īstenošanu, ir būtiski pārlicināties, ka norādītie pasākumi tiešām ir īstenoti vai ka iznākumi ir reāli. Konkrētāk, deklarētie daudzumi/ pierādījumi par darbības pabeigšanu atbalsta saņēmējam būtu jāapstiprina, jāpamato un jāglabā arhīvā turpmāku pārbaudu un revīziju vajadzībām. Starpniekstruktūru, vadošo iestāžu vai revidentu veiktajās pārbaudēs būs jāuzrāda apliecinājoši dokumenti, lai pamatotu atbalsta saņēmēja deklarētos daudzumus. Tas nozīmē, ka pārbaudēs atbilstīgi KNR 125. panta 4. punkta a) apakšpunktam⁽³³⁾ un Regulas (ES) Nr. 1306/2013 58. pantam⁽³⁴⁾ uzsvārs — īpaši attiecībā uz "nemateriālām" darbībām — no finanšu pārbaudēm (reālo izmaksu pamatošana un norādes uz saskaņotiem elementiem, kas apliecina, ka darbība tiešām notikusi) tiks novirzīts uz darbību tehniskajiem un fiziskajiem aspektiem, **galveno uzmanību pievēršot pārbaudēm uz vietas darbības īstenošanas laikā.**

Saskaņā ar šādiem nosacījumiem izmaksas, **ko aprēķina un atmaksā, pamatojoties uz vienības izmaksām/ vienreizēju maksājumu, uzskata par pierādītiem izdevumiem, tāpat kā reālās izmaksas, ko apliecina ar rēķiniem.**

⁽³⁰⁾ Faktori, kas mudinātu veikt publiskā iepirkuma pārbaudi, varētu būt raksti avīzēs, piegādātas ziņas, "Arahne" u.c.

⁽³¹⁾ Attiecas uz ESF, ERAF, KF un EJZF.

⁽³²⁾ Attiecas uz ELFLA.

⁽³³⁾ Attiecas uz ESF, ERAF, KF un EJZF.

⁽³⁴⁾ Attiecas uz ELFLA.

Attiecas uz ESF

Attiecībā uz iespēju piemērot vienkāršotu izmaksu iespējas trešo pušu izmaksātiem pabalstiem un algām (ESF regulas 13. panta 5. punkts) jānorāda, ka parasti šo algu vai pabalstu pamatā ir valsts noteikumos paredzētās vienības izmaksas, tādējādi tie ietver vienkāršotu izmaksu iespējas. Tas nozīmē, ka šie trešās puses maksājumi segs izmaksas, ko aprēķina, pamatojoties uz vienkāršotām izmaksām un saskaņā ar KNR 67. panta 5. punkta c) apakšpunktu. Tādējādi ESF regulas 13. panta 5. punkta noteikumi neliedz trešajai pusei izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas un uz to pamata saņemt atmaksu.

Tomēr, ja trešās puses izmaksātie pabalsti un algas nav aprēķināti, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespējām, vienkāršotās izmaksas var noteikt, izmantojot taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu metodoloģiju (KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunkts). Tas nozīmē, ka atsevišķos gadījumos VII apmērs varētu pārsniegt trešās puses segto summu. Tomēr parasti summa, kas izmaksāta, pamatojoties uz vienkāršotajām izmaksām, nepārsniegs trešās puses segto summu, kas atbilst ESF regulas 13. panta 5. punktam.

6.3.2. ...vienotas likmes finansējuma sistēmā

Jānorāda, ka no aprēķināto izmaksu kategoriju pamatošanas vienkāršošanas izriet **rūpīgas pārējo izmaksu kategoriju pārbaudes saskaņā ar** atbalsta nosacījumu dokumentu. Pārbaudes mērķis ir pamatot aprēķināto izmaksu kategoriju summas, un tā ir daļa no pārvaldības pārbaudēm (KNR 125. panta 4. punkta a) apakšpunkts⁽³⁵⁾ un Regulas (ES) Nr. 1306/2013 59. pants).

Jebkāds summas samazinājums, kas noteikts pēc to attiecināmo izdevumu kategoriju pārbaudēm, kurām piemērota vienotā likme (t. i., saistībā ar prognozēto budžetu vai pēc finanšu korekcijas), proporcionāli ietekmēs to izmaksu kategoriju apstiprināto summu, kuras aprēķinātas, piemērojot vienoto likmi.

6.3.3. ...ietekme uz izdevumu apstiprināšanu

Ar vienkāršotu izmaksu iespējām maina to atbalsta saņēmēju "samaksāto" izdevumu koncepciju, kuri jāapstiprina izdevumu pārskatā. Dalībvalstis joprojām var papildus starpposma maksājumiem vai galīgajam maksājumam veikt atbalsta saņēmējiem avansa maksājumus, taču avansa maksājuma definīcija būs atšķirīga.

Piemēram, ja netiešajām izmaksām piemēro vienotu likmi, netiešās izmaksas ir uzskatāmas par "samaksātām" pareizā

proporcijā no tiešajām izmaksām — ja atbalsta saņēmējs ir sedzis 45% no tiešajām izmaksām, var uzskatīt, ka ir samaksāti 45% netiešo izmaksu (nekādā gadījumā nepārsniedzot 25% no tiešajām izmaksām). Analogiski — ja "netiešo izmaksu" lielākā daļa ir novirzīta, bet pamata tiešās izmaksas nav radušās, deklarējot saistītos izdevumus, Komisijai tās neapstiprinās, jo šīs izmaksas būs uzskatāmas par avansa maksājumiem atbalsta saņēmējam.

Vienības izmaksu standarta likmju un vienreizējo maksājumu gadījumā nav arī "samaksāto izdevumu" ierastajā nozīmē. "Samaksātos izdevumus" aprēķinās, pamatojoties uz deklarētajiem un apstiprinātajiem daudzumiem, nevis atbalsta saņēmējiem veiktajiem maksājumiem. Pat tad, ja tie varētu sakrist, Komisijā apstiprināmos izdevumus aprēķina, pamatojoties uz apstiprinātiem daudzumiem, nevis atbalsta saņēmējiem veiktajiem maksājumiem.

Piemēram, maksājumus atbalsta saņēmējiem varētu veikt reizi mēnesī (1/10 piešķiruma daļu katru mēnesi 9 mēnešus + galīgais maksājums), nepamatojot daudzumus, izņemot galīgajam maksājumam. Šāda sistēma būtu pieņemama, taču ikmēneša maksājumi ir uzskatāmi par avansu un tos nedrīkst apstiprināt Komisijā (izņemot valsts atbalsta gadījumā saskaņā ar KNR 131. panta 4. punkta⁽³⁶⁾ un Regulas (ES) Nr. 1305/2013 63. panta⁽³⁷⁾ nosacījumiem). Lai deklarētu darbības izdevumus, valsts iestādēm būtu jāpagaida galīgais maksājums, kad daudzumus apstiprinās un pārbaudīs.

⁽³⁵⁾ Attiecas uz ESF, ERAF, KF un EJZF.

⁽³⁶⁾ Attiecas uz ESF, ERAF, KF un EJZF.

⁽³⁷⁾ Attiecas uz ELFLA.

6.4. Galvenie aspekti, kas vadošajai iestādei jāievēro

6.4.1. ...vienotas likmes finansējuma sistēmā

Vadošajām iestādēm, kas piemēro vienotas likmes, jāpievērš īpaša uzmanība turpmāk izklāstītajiem aspektiem.

6.4.1.1. Attiecīgās izdevumu kategoriju definīcijas

Definīcijām jābūt skaidrām visiem sistēmas lietotājiem, un tās nedrīkst pārklāties. Pārklāties nedrīkstētu arī vienkāršotās un reālās izmaksas. Komisija ir izstrādājusi plašas tiešo/netiešo izmaksu un personāla izmaksu definīcijas, taču vadošajai iestādei tās jātransponē valsts vai programmas kontekstā.

6.4.1.2. Pašreizējās pieredzes izmantošana

Daudzās programmās netiešo izmaksu aprēķināšanai jau izmanto vienotās likmes. Komisijas dienesti 2007.–2013. gada plānošanas periodā jau novērtēja un apstiprināja atsevišķas ESF un ERAF izmantotās sistēmas. Ja jaunajās programmās izmanto to pašu sistēmu un tajā pašā ģeogrāfiskajā teritorijā turpina atbalstīt tādus pašus darbību veidus, Komisijas dienesti uzskatīs par 2007.–2013. gadu piešķirto *ex-ante* apstiprinājumu — sniegtu attiecīgā ģenerāldirektora parakstītā vēstulē — par derīgu arī 2014.–2020. gada periodā.

Atsevišķos gadījumos sagatavošanās laikā noteiktā netiešo izmaksu vienotā likme pārsniedza 2007.–2013. gada robežvērtību (20%) un bija, piemēram, 30%. Jānorāda, ka Komisijas

dienesti *inter alia* apstiprināja, ka maksimālā vienotā likme ir 20%, tādējādi, pat ja Komisijas dienesti uzskatīja, ka dalībvalsts aprēķinā bija jāiegūst 22%, nevis 30%, varēja apstiprināt tikai 20%. Tāpēc, ja dalībvalsts nolemj izmantot 2007.–2013. gada vienotās likmes aprēķinu nolūkā palielināt apstiprināto netiešo izmaksu vienoto likmi, jo aprēķinā iegūtā likme ir 30%, Komisijas dienesti šādu likmi nevar apstiprināt. Tāpat, ja dalībvalsts nolemj pielāgot savu netiešo izmaksu vienoto likmi, lai ņemtu vērā atsevišķu izmaksu kategoriju pieaugumu, par metodoloģijas pielāgošanu būs atbildīga dalībvalsts.

6.4.2. ...attiecībā uz vienības izmaksām

Ja vadošā iestāde nolemj izmantot vienības izmaksu standarta likmes, tai jāpievērš īpaša uzmanība turpmāk izklāstītajiem aspektiem.

6.4.2.1. Īstenoto daudzumu un maksājumu korelācija

Ja deklarētie daudzumi samazinās (salīdzinot ar sākotnēji noteikto maksimālo daudzumu), attiecināmo izdevumu summa samazināsies "neatkarīgi" no darbības pamata reālajām izmaksām.

Tomēr pārvaldības sistēmā arī būtu jāvar nošķirt gadījumus, kad kvantitatīvie mērķi (neatkarīgi no tā, vai to pamatā ir pasākums vai iznākums) nav sasniegti nevis atbalsta saņēmēja vainas dēļ, bet gan tādu ārēju faktoru ietekmē, kurus atbalsta saņēmējs nevar kontrolēt. Protams, šādi "izņēmumi" ir **skaidri un ex-ante jānosaka** atbalsta nosacījumu dokumentā vai aktā ar līdzvērtīgu juridisku spēku un jāparedz visām līdzīgajām darbībām.

Piemērs (ESF)

ja maksājums veikts, pamatojoties uz formulu “stundas × mācību dalībnieki”, izmaksas nebūtu jāsamazina dalībnieku attaisnota kavējuma gadījumā, piemēram, slimības dēļ. Atbalsta nosacījumu dokumentā būtu jāparedz arī maksimālais attaisnoto kavējumu skaits, minimālais mācību stundu skaits, kas dalībniekam jāapmeklē, lai saglabātu atbilstību kritērijiem, apmācību sistēmas veids (obligāta dalība no apmācību sākuma, to dalībnieku aizstāšana, kuri neturpina apmācības, u. c.).

6.4.2.2. Deklarēto daudzumu pamatojums

Jāuzsver arī tas, ka daži vienības izmaksu standarta likmju veidi var būt grūtāk pamatojami nekā citi. Tāpēc piemērojamo

vienības izmaksu izvēle būtiski ietekmēs vadošās iestādes un atbalsta saņēmēju darba vienkāršošanu, administratīvo slodzi un kļūdu risku.

Piemērs (ESF)

Ja vienības izmaksas noteiktas, lai aprēķinātu izmaksas par to dalībnieku skaitu, kuri sāk darba attiecības un tās saglabā noteiktu periodu, ir jāpierāda vienīgi tas, ka dalībnieks atbilst iepriekš noteiktajiem atbilstības kritērijiem, t. i., tas, ka dalībnieks sācis darba attiecības un turpina strādāt vismaz sešus mēnešus. Šāda veida likmes ir skaidri vērstas uz “rezultātu” un vienkāršāk pamatojamas, taču tās attiecas tikai uz vienu darbības aspektu.

6.4.2.3. Vienības izmaksu standarta likmes izvēle

Izvēlētajām vienības izmaksu standarta likmēm noteikti būtu “jāatspoguļo” finansētā darbības veida pasākums(-i). Nebūtu pareizi visu darbību izmaksas aprēķināt, pamatojoties uz noteiktu rezultātu, ja finansētais pasākums nav ar to tieši saistīts un šo rezultātu varētu ietekmēt vairāki citi ārēji notikumi.

Tikai uz rezultātu vērstas (“pamatojoties uz rezultātu”) vienības izmaksu standarta likmju sistēmas izmantošana var būt ļoti riskanta. Ja rezultāta daļa nav atkarīga no darbības iznākumiem un kvalitātes, pastāv risks, ka darbībām un atbalsta saņēmējiem nepiešķirs pietiekamu atlīdzību. Tas īpaši attiecas uz darbībām, kas saistītas ar neaizsargātām grupām, jo gaidāmie rezultāti parasti ir mazi.

Taču vadošajām iestādēm vajadzētu būt piesardzīgām attiecībā uz to rādītāju “kvalitāti”. Piemēram, ja apmācību izmaksām piemēro tikai tādas vienības izmaksu standarta likmes, kuru pamatā ir apmācību sākotnējo dalībnieku skaits, netiek radīts stimuls nodrošināt kvalitāti. Šāda prakse neatbilstu pareizas finanšu pārvaldības principam. Piemēram, nepietiekama līdzekļu sadalījuma dēļ atbalsta saņēmējs varētu saņemt pilnīgu atmaksu pasākuma pirmajā dienā un visi dalībnieki varētu pārtraukt mācības otrajā dienā. Tāpēc rādītājs būtu jāmaina vai jādefinē tā, lai tiktu maksāts par dalībniekiem, kas piedalās mācībās iepriekš noteiktu (pietiekami ilgu) periodu.

Ja piemērotajā piešķiruma sistēmā ņemtu vērā šādus rezultātus, atbalsta saņēmējs būtu spiests izvēlēties kādu no turpmāk minētajiem variantiem:

a. atteikties īstenot darbību atbilstīgi šādai piešķiruma sistēmai;

b. īstenot darbību, jau iepriekš zinot, ka cietīs zaudējumus, ja vien neatradīs papildu finansējuma avotus (dubultas finansēšanas risks);

vai

c. izvēlēties tikai “labākos” dalībniekus (tos, kuri ir vispējīgākie sasniegt noteiktos rezultātus) vai pazemināt standartus, lai sasniegtu gaidāmos rezultātus.

Visbeidzot, izvēloties vienības izmaksu standarta likmes, atbalsta saņēmējs varētu segt savas fiksētās izmaksas, nevis mainīgās izmaksas, kas saistītas ar dalībnieku vai attiecīgo personu reālu līdzdalību (informāciju par iespēju kombinēšanu sk. 7.1. sadaļā, 47. lpp.).

Jāsecina, ka piemērotas vienības izmaksu standarta likmes izvēlei būs sevišķi liela nozīme, tāpēc vadošajām iestādēm, izdarot izvēli, būtu jāņem vērā visas iespējamās priekšrocības un trūkumi. **Ideāli piemērota vienības izmaksu standarta likme varētu atbilst šādiem kritērijiem: skaidra un tieša saistība ar darbību, vienkārši pamatojami daudzumi, darbības un atbalsta saņēmēja ekonomiskā līdzsvara nodrošināšana, samazināts “tikai labāko dalībnieku” atlases risks.** Vienības izmaksu standarta likmju gadījumā pārbaudēs atbilstīgi KNR 125. panta 4. punkta a) apakšpunktam⁽³⁸⁾ un Regulas (ES) Nr. 1305/2013 62. pantam⁽³⁹⁾ uzsvāru — īpaši attiecībā uz nemateriālām darbībām — no sākotnēji dominējošajiem finanšu aspektiem novirzīs uz tehniskajiem un fiziskajiem aspektiem, īpašu uzmanību pievēršot pārbaudēm uz vietas īstenošanas laikā.

⁽³⁸⁾ Attiecas uz ESF, ERAF, KF un EJZF.

⁽³⁹⁾ Attiecas uz ELFLA.

6.4.3. ...attiecībā uz vienreizēju maksājumu

Ja vadošā iestāde nolemj izmantot vienreizējos maksājumus, tai jāpievērš īpaša uzmanība turpmāk izklāstītajiem aspektiem.

6.4.3.1. Īstenoto darbību un maksājumu korelācija

Galvenā vienreizēju maksājumu un vienības izmaksu standarta likmju atšķirība ir tā, ka **izmaksu aprēķins nav proporcionāls daudzumiem**. Vienības izmaksu standarta likmju gadījumā, samazinoties daudzumiem, proporcionāli samazinās arī izmaksas. Savukārt vienreizēju maksājumu gadījumā daudzumu un maksājumu "proporcionālo saikni" nepiemēro. Izmaksas aprēķinās, pamatojoties uz "bināru" pieeju.

Šādai pieejai ir būtiskas sekas — lai nepieļautu "pārāk bināru" pieeju, būtu jāparedz iespēja noteikt vairākus dažādām izmaksām atbilstošus līmeņus arī tad, ja tas nav obligāti.

Nelielām darbībām, kurām varētu noteikt atsevišķus daudzumus, vadošās iestādes visticamāk piemērotu vienības izmaksu standarta likmes nevis vienreizējus maksājumus.

6.4.3.2. Izmaksu pamatošana

Atbalsta saņēmējam piešķirtā atbalsta nosacījumu dokuments būtu jā sagatavo ļoti rūpīgi — tajā būtu jānosaka izmaksu aprēķināšanas pamats un tas, kā izmaksas samazinās, ja izvirzītos mērķus nenasniegs.

Izmaksu samazināšanas aspektam ir būtiska nozīme vienreizēju maksājumu gadījumā, jo binārā pieeja varētu radīt problēmas, piemēram, gadījumos, kad pastāv tikai divi varianti — izmaksāt piešķirumu 100% apmērā vai to neizmaksāt vispār.

Īpaša uzmanība būtu jāpievērš iespējai īstenot vienreizēja maksājuma iespēju *praksē*. Tā kā atsevišķi vienreizējie maksājumi var būt pilnīgi neatkarīgi no daudzumiem, pastāv pārāk vispārīga vai pārāk specifiska formulējuma risks attiecībā uz pasākumiem/iznākumiem/rezultātiem, kas jāīsteno

vai jāsasniedz, lai saņemtu maksājumu, un tādējādi var būt neiespējami nodrošināt pārredzamu vai taisnīgu maksājumu. Pasākumu/iznākumu/rezultātu formulējuma aspekts ir tieši saistīts ar jautājumu par apliecinājumiem dokumentiem, kas vajadzīgi, lai šos elementus novērtētu; arī tie būtu jāparedz atbalsta nosacījumu dokumentā. Nemateriālu darbību gadījumā šim aspektam ir sevišķi liela nozīme, lai pārliecinātos, ka darbība tiešām tika organizēta.

6.4.3.3. Pasākumu/iznākumu/rezultātu izvēle

Izvēloties ar vienreizēju maksājumu sedzamos pasākumus/iznākumus/rezultātus, ievēro tos pašus principus, ko piemēro vienības izmaksu standarta likmēm:

- tiem būtu jāatspoguļo finansētās darbības veids, cenšoties mazināt ārējos faktorus, kas varētu ietekmēt darbības īstenošanu;
- vienīgi uz "iznākumu" vērsti vienreizējie maksājumi ir ļoti riskanti, un ar tiem nedrīkstētu palielināt "pārāk bināras" pieejas risku.

Visbeidzot, vadošajām iestādēm, izvēloties atbilstošu(-s) vienreizējo(-s) maksājumu(-s), būtu jāņem vērā visas iespējamās priekšrocības un trūkumi, tostarp jāizvērtē, ko izvēlēties — vienreizējos maksājumus vai vienības izmaksu standarta likmes, reālās izmaksas vai vienotas likmes finansējumu. **Ideāli piemērots vienreizējais maksājums atbilstu šādiem kritērijiem: skaidra saistība ar darbību, vienkāršs un neapšaubāms pasākumu/iznākumu/rezultātu pamatošanas veids, darbības un atbalsta saņēmēja ekonomiskā līdzsvara nodrošināšana (īpaši ieviešot vairākus maksājumu līmeņus), mazāks "tikai labāko" dalībnieku atlases risks, skaidra piešķiruma/atmaksājamās palīdzības un publiska konkursa nodalīšana.**

Sevišķi svarīgi būs atbalsta nosacījumu dokumentā norādīt atbalsta saņēmējiem precīzas prasības par konkrēto sasniedzamo iznākumu vai rezultātu pamatošanu. Piemēram, ja tiks panākta tikai daļa atbalsta nosacījumu dokumentā uzskaitīto rezultātu vai iznākumu, tad maksājumu neveiks.

6.5. Revīzijas un kontroles pieeja

6.5.1. ...vienotas likmes finansējuma sistēmā

Darbību atlases posmā un to īstenošanas laikā veiktajās pārvaldības pārbaudēs skata gan aprēķina metodi — lai pārlicinātos, ka ir izmantota kāda no KNR 67. panta 5. punktā paredzētajām aprēķina metodēm (tostarp konkrētu fondu metodes) —, gan vienotas likmes finansējuma sistēmas pareizu piemērošanu, tostarp veic to darbības izmaksu kategoriju revīziju, kurām piemēro vienoto likmi. Aprēķina metodes pārbaudes parasti veic vadošās iestādes (atkarībā no izmantotajām metodēm) vai starpniekstruktūras līmenī, savukārt vienotās likmes shēmas piemērošanu pārbauda atbalsta saņēmēja līmenī. Šos aspektus pārbaudīs arī revīzijas iestādes un/vai Komisijas veiktajās revīzijās, ja uz tiem attieksies konkrētās izlases.

Valstu sistēmās ir jāparedz skaidra un nepārprotama izmaksu kategoriju definīcija vai iepriekš noteikts visu to attiecināmo izmaksu kategoriju uzskaitījums, no kurām aprēķina vienoto likmi (un, attiecīgā gadījumā, pārējās attiecināmo izmaksu kategorijas — tām likmi nepiemēro un tās neaprēķina, pamatojoties uz vienoto likmi).

Par pārvaldības pārbaudēm atbildīgās personas pārbaudīs izmaksu klasifikācijas pareizību, kā arī to, vai kādi izdevumi nav deklarēti divreiz, piemēram, gan kā tiešās, gan kā netiešās izmaksas. Revīzija un apliecinājo finanšu dokumentu kontrole attieksies tikai uz tām izdevumu pozīcijām, kas nav aprēķinātās

izmaksu kategorijas (ja tās nav aprēķinātas, izmantojot vienreizēju maksājumu vai vienības izmaksas), jo atbalsta saņēmējam nav jāziņo vai jāpamato izmaksu kategorijas, kas aprēķinātas, pamatojoties uz vienotu likmi. Šos aspektus pārbaudīs arī revīzijas iestādes un/vai Komisijas veiktajās revīzijās, ja uz tiem attieksies konkrētās izlases. Valstu iestādes var deklarēt aprēķinātās izmaksas vienīgi kopā ar izmaksām, kas izmantotas to aprēķināšanai ("bāzes izmaksām").

Par kļūdu konstatējumiem varētu būt uzskatāmi, piemēram, šādi secinājumi:

- VII aprēķina metodoloģija neatbilst normatīviem nosacījumiem;
- nosakot likmes, nav ņemti vērā ar aprēķina metodi iegūtie rezultāti;
- atbalsta saņēmējs nav ievērojis noteiktās likmes vai ir deklarējis neattiecināmus izdevumus, kas neietilpst vadošās iestādes noteiktajās attiecināmo izdevumu kategorijās;
- vienas izmaksu pozīcijas divkārt deklarēšana — kā "bāzes" izmaksas (aprēķinātas, pamatojoties uz reālu izmaksu principu, vienreizēju maksājumu vai vienības izmaksām) un kā "aprēķinātās" izmaksas (iekļautas vienotajā likmē);
- "aprēķinātie" attiecināmie izdevumi nav samazināti proporcionāli "bāzes izmaksu" samazinājumam.
- Ja revidenti vai kontrolieri konstatē, ka attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām piemēro likmi, ir kļūdainas, aprēķinātie attiecināmie izdevumi būtu proporcionāli jāsamazina, pretējā gadījumā tie pārsniegs atbilstīgi shēmai noteikto vienoto likmi.

Piemērs (ERAF): pašvaldība saņem piešķirumu ceļa būvniecībai, kura maksimālie attiecināmie izdevumi ir EUR 1 000 000.

Projekta maksājuma pieprasījums:

1. projekts: darbs (publiskā iepirkuma procedūra)	EUR 700 000
2. projekts: citas izmaksas:	EUR 300 000
<i>Tiešās personāla izmaksas (1. veids)</i>	<i>EUR 50 000</i>
<i>Citas tiešās izmaksas (3. veids)</i>	<i>EUR 242 500</i>
<i>Netiešās izmaksas (2. veids)</i>	<i>Tiešās personāla izmaksas x 15% = EUR 7500</i>
Kopējās deklarētās izmaksas	EUR 1 000 000

Atbalsta saņēmēja deklarētos izdevumus pārbauda vadošā iestāde. Tiek konstatēts, ka deklarētajās tiešajās personāla izmaksās ir iekļauti neattiecināmie izdevumi.

Pieņemtais maksājuma pieprasījums:

1. projekts: darbs (publiskā iepirkuma procedūra)	EUR 700 000
2. projekts: citas izmaksas:	EUR 288 500
<i>Tiešās personāla izmaksas (1. veids)</i>	<i>EUR 40 000</i>
<i>Citas tiešās izmaksas (3. veids)</i>	<i>EUR 242 500</i>
<i>Netiešās izmaksas (2. veids)</i>	<i>Tiešās personāla izmaksas x 15% = EUR 6000</i>
Kopējie attiecināmie izdevumi	EUR 988 500

6.5.2. ...vienības izmaksu standarta likmju un vienreizēju maksājumu sistēmā

Revīzijās un kontrolēs pārbaudīs aprēķina metodi, ar ko noteiktas vienības izmaksu standarta likmes vai vienreizējie maksājumi, un metodes pareizu piemērošanu atsevišķos projektos. Aprēķina metodes pārbaudes parasti veic vadošās iestādes/ starpniekstruktūras līmenī, savukārt vienības izmaksu/ vienreizējā maksājuma pareizu piemērošanu pārbauda atbalsta saņēmēja līmenī.

Ja kontroles rezultāti liecinās par aprēķina kļūdu, korekciju veiks tikai proporcionāli kļūdai. Ja iznākumi/rezultāti, kas jāsaņiedz, lai saņemtu maksājumu, nav pamatoti, veic izmaksātā vienreizējā maksājuma/ vienības izmaksu standarta likmju un deklarēto izmaksu pilnīgu korekciju.

Kontrolēs un revīzijās galveno uzmanību pievēršīs tam, vai ir izpildīti izmaksu atlīdzināšanas priekšnosacījumi, t. i., panākti noteiktie iznākumi vai rezultāti. Revidents vai kontrolieris

pārbaudīs, vai deklarētā summa atbilst standarta likmei par vienu produkta/pakalpojuma vienību, ko reizina ar faktisko nodrošināto vienību skaitu, vai ar vienreizēju maksājumu atbilstīgā projekta (tā posma) pabeigšanai. Ja uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus vai atbalsta nosacījumu dokumentā ir paredzēti papildu nosacījumi, revidenti pārbaudīs arī to izpildi. Revidenti un kontrolieri nebūtu jāakceptē vienības izmaksas vai vienreizējie maksājumi, kas iepriekš izmaksāti un deklarēti Komisijā pirms attiecīgās projekta daļas īstenošanas.

Izmaksās, kas noteiktas, izmantojot vienības izmaksu standarta likmes vai vienreizējos maksājumus, var būt iekļauts netiešo izmaksu komponents.

Par kļūdu konstatējumiem varētu būt uzskatāmi šādi secinājumi:

- piemērojot atmaksājamo izmaksu aprēķina metodi ir ignorēti gūtie rezultāti;
- nav iznākumus pamatojošu apliecinājošu dokumentu vai rezultāti, par kuriem veikta pilnīga apmaksā, pamatoti tikai daļēji.

6.5.3. Piemēri

Piemērs (ESF)

Par katru dalībnieku, kas pabeidz apmācības, maksā EUR 5000 (vienības izmaksas).

Mācības sākas janvārī un beidzas jūnijā. Paredzēts, ka tās apmeklēs 20 cilvēki. Attiecināmie izdevumi ir $20 \times \text{EUR } 5000 = \text{EUR } 100\,000$. Katru mēnesi apmācību organizators nosūtīs rēķinu par konkrētu summu (10% no piešķiruma) — EUR 10 000 janvāra beigās, EUR 10 000 februāra beigās u.t.t.

Tomēr, tā kā dalībnieki pabeigs mācības tikai jūnija beigās, visi maksājumi tiek uzskatīti par avansu un tos nevar deklarēt Komisijā. Summu Komisijai varēs apstiprināt tikai tad, kad būs pierādīts, ka atsevišķi cilvēki ir mācības pabeiguši; piemēram, ja mācības pabeigs 15 cilvēki, Komisijā varēs apstiprināt $15 \times \text{EUR } 5000 = \text{EUR } 75\,000$.

Piemērs (ESF)

Izmaksas par vienu vienību, t. i., EUR 7 par viena dalībnieka mācību stundu, kas izmantotas no iznākuma atkarīgajā ESF piemērā (sk. 3.1. sadaļu, 18. lpp.), var aizstāt, kombinējot šīs iznākuma vienības izmaksas ar vienības izmaksām, kuru pamatā ir rezultāts, t. i., to dalībnieku skaitu, kas, pabeidzot apmācības, saņēmuši kvalifikāciju.

20% no galīgā piešķiruma (20% likme nav jāpamato) atmaksās, pamatojoties uz rezultātu, ņemot vērā to, ka veiksmīga rezultāta rādītājam vajadzētu būt 75% (75% likme būtu jāpamato ar pieredzi un ir viens no revīzijas izsekojamības elementiem, kas jānodrošina vadošajai iestādei).

Dokumenta 3.1. sadaļā (18. lpp.) sniegtajā piemērā maksimālais projektam piešķiramais atbalsts bija $1000 \text{ stundu} \times 20 \text{ dalībnieku} \times \text{EUR } 7/\text{h par dalībnieku} = \text{EUR } 140\,000$.

Šajā gadījumā piemērotu to pašu robežvērtību, taču pamatojoties uz citiem pieņēmumiem:

- $20\% \times \text{EUR } 140\,000 = \text{EUR } 28\,000$ ir summa, ko maksā par rezultātiem: apmācību beigās kvalifikācija būtu jāsaņem 75% no 20 dalībniekiem (t. i., 15 dalībniekiem). Tādējādi vienības izmaksas, ko maksā par katru dalībnieku, kas ieguvis kvalifikāciju, ir $\text{EUR } 28\,000 / 15 = \text{EUR } 1867$ par vienu kvalificēto personu.
- $80\% \times \text{EUR } 140\,000 = \text{EUR } 112\,000$ ir summa, ko maksā par 20 000 stundām x dalībniekiem, un iegūtās vienības izmaksas ir EUR 5,6/h par vienu dalībnieku.

Darbības beigās galīgo atbalstu izmaksās, pamatojoties uz katra dalībnieka reālo mācību stundu skaitu un kvalifikāciju ieguvušo dalībnieku skaitu.

Aprēķinātās izmaksas būs šādas:

- $17\,050 \text{ mācību stundas} \times \text{EUR } 5,6 = \text{EUR } 95\,480$ par to daļu, kuras pamatā ir iznākums;
- $13 \text{ kvalificēti dalībnieki} \times \text{EUR } 1867 = \text{EUR } 24\,271$ par to daļu, kuras pamatā ir rezultāts.

Kopējās izmaksas = $\text{EUR } 95\,480 + \text{EUR } 24\,271 = \text{EUR } 119\,751$.

7. CITI NOTEIKUMI

7.1. Iespēju apvienošana

7.1.1. Pamatprincipi

KNR 67. panta 1. punktā vadošajai iestādei atļauts izvēlēties starp četrām ESI fondu līdzfinansēto piešķirumu un atmaksājamās palīdzības pārvaldības iespējām.

Saskaņā ar KNR 67. panta 3. punktu, lai novērstu vienas izdevumu pozīcijas dubultu finansēšanu, šīs iespējas drīkst kombinēt tikai šādos gadījumos:

1) katrai iespējai jāattiecas uz dažādām attiecināmo izdevumu kategorijām; vai

2) tās jāizmanto dažādiem vienas darbības projektiem; vai

3) tās jāizmanto secīgiem darbības posmiem.

Projekta definīcija dalībvalstīs atšķiras. Iespējams, ka atbilstīgi valsts noteikumiem vienā projektā ir iekļauti dažādi pasākumi un dažādi atbalsta saņēmēji. Tādā gadījumā vienai izmaksu kategorijai drīkstētu izmantot dažādas vienkāršotu izmaksu iespējas, taču tās būtu jāpiemēro dažādiem atbalsta saņēmējiem, vienlaikus ievērojot vienlīdzīgas attieksmes principu.

7.1.2. Kombināciju piemēri

Pirmais variants (piemērs): Finansējums dažādiem vienas darbības projektiem (ESF)

Piemērs: darbība, kurā paredzēts īstenot apmācību projektu jauniešiem bezdarbniekiem, kam seko seminārs potenciālajiem darba devējiem reģionā.

Ar apmācībām saistītās izmaksas varētu segt, pamatojoties uz vienības izmaksu standarta likmi (piemēram, EUR 1000 par mācību dienu). Par semināru samaksātu ar vienreizēju maksājumu.

Tā kā tie ir divi dažādi vienas darbības projekti, dubultas finansēšanas risks nav, jo katra projekta izmaksas ir skaidri nodalītas.

Otrais variants (piemērs): Vienas darbības secīgi posmi (ESF)

Piemērs: darbība ir iesākta un to pārvalda, pamatojoties uz reālajām izmaksām, taču vadošā iestāde vēlas turpmāko posmu pārvaldīt, pamatojoties uz vienkāršotām izmaksām. Abi posmi ir skaidri jānodala. Pirmā posma izdevumus varētu aprēķināt, pamatojoties uz reālajām izmaksām līdz konkrētam datumam. *Turpmākos* izdevumus otrajā posmā varētu aprēķināt, ņemot vērā vienības izmaksas, piemēram, ja vienības izmaksas nesedz kādus no iepriekš atbalstītajiem izdevumiem.

Ja šādu iespēju izmanto, tā būtu jāpiemēro visiem atbalsta saņēmējiem, kam ir līdzīga situācija (pārredzamība un vienlīdzīga attieksme). Ja šāda rīcība nav paredzēta jau iepriekš, varētu rasties zināms administratīvais slogs, jo būs jāgroza atbalsta nosacījumu dokuments. Dalībvalsts iestādēm par katru posmu ir jā sagatavo sīks darbības apraksts. Darbība būtu jāsadala vismaz divos atsevišķos un nosakāmos finansiālos un — ideālā gadījumā — fiziskos vai attīstības posmos, kas atbilstu attiecīgajiem darbības posmiem. Tas vajadzīgs, lai nodrošinātu pārredzamu īstenošanu un uzraudzību, kā arī lai atvieglotu kontroli.

Trešais variants (piemērs): Dažādas attiecināmo izdevumu kategorijas (ESF)

Apmācību apvienošanas piemērs:

- vienības izmaksu standarta shēma pasniedzēju algām, piemēram, EUR 450 dienā;
- reālās izmaksas: telpu īre = EUR 800/mēnesī sešu mēnešu periodā;
- netiešo izmaksu vienota likme, piemēram, 10 % no tiešajām izmaksām.

Ja tiek pamatotas 100 pasniedzēju darba dienas, apmācību beigās piešķir izmaksas, pamatojoties uz šādu aprēķinu.

Tiešās izmaksas (1. veids):

pasniedzēju algas 100 dienas x EUR 450 = EUR 45 000 mācību telpa: 6 mēneši x EUR 800 = EUR 4800 tiešo izmaksu starpsumma: EUR 49800

Netiešās izmaksas (2. veids): 10% no tiešajām izmaksām = 10% x EUR 49800 = EUR 4980

Attiecināmie izdevumi: (EUR 45000 + EUR 4800) + EUR 4980 = EUR 54780

Šajā gadījumā varētu būt iesaistītas vairākas izmaksu kategorijas: pasniedzēju algas, telpas īres izmaksas, netiešās izmaksas. Tomēr, lai pārbaudītu, vai nav notikusi dubulta finansēšana, iestādēm jānodrošina, ka vienības izmaksu standarta likme neattiecas uz nekādām ar telpu īri saistītām izmaksām vai citām netiešajām izmaksām (piemēram, administratīvo darbinieku vai grāmatveža algu). Analogiski tas pats attiecas uz netiešo izmaksu noteikšanu — tās nedrīkst attiekties uz izmaksām, ko sedz vienības izmaksu standarta likmes, vai telpu īres reālajām izmaksām.

Ja pastāv pārklāšanās risks vai nav iespējams uzskatāmi parādīt, ka pārklāšanās nenotiek, vadošajai iestādei ir jāizvēlas piemērotāks risinājums, lai novērstu jebkādu dubultu finansēšanu (tās risku).

7.2. Robežvērtību novērtēšana

7.2.1. Pamatprincipi

KNR ir noteikta finansiālā robežvērtība attiecībā uz vienreizēju maksājumu piemērojamību — ar tiem piešķirtais publiskais ieguldījums nedrīkstētu pārsniegt EUR 100000 (KNR 67. panta 1. punkta c) apakšpunkts).

Vērā ņems katras darbības/ atbalsta saņēmēja atbalsta nosacījumu dokumentā (minēts KNR 67. panta 6. punktā) **norādītās summas.**

Ņems vērā **publisko ieguldījumu**, kas norādīts atbalsta nosacījumu dokumentā un atbilst kopējiem darbības/projekta attiecināmajiem izdevumiem, tostarp jebkādu atbalsta saņēmēja nodrošinātu publisku finansējumu.

Publiskais atbalsts vai ieguldījums, ko atbalsta saņēmējs prasa pieteikuma veidlapā vai ko tam izmaksā darbības noslēgumā, neietekmē robežvērtības novērtējumu. Ņem vērā tikai

apstiprinātās attiecināmās summas, kas noteiktas attiecīgā pasākuma atbalsta nosacījumu dokumentā.

Dalībvalstīs, kuru valūta nav eiro, robežvērtības novērtējumu var ietekmēt arī valsts valūtas maiņas kursa svārstības attiecībā pret eiro. Lai nodrošinātu tiesisko noteiktību, dalībvalstīm būtu jānosaka, vai tās ņems vērā ikmēneša valūtas kursu, kas bija spēkā, kad publicēja uzaicinājumu izteikt ieinteresētību, iesniedza projekta pieteikumu vai arī atlasīja/apstiprināja projektu valsts līmenī. Tā tiks neutralizēts risks, ka izmaksas varētu mainīties tikai valūtas kursa svārstību dēļ. Pamatojoties uz izvēlēto valūtas kursu, vadošā iestāde varēs konstatēt, vai darbības/projekta/vienreizējā maksājuma finansiālā vērtība pārsniedz noteiktās robežvērtības vai ir par tām mazāka. Dalībvalsts izvēlēta pieeja būtu jānorāda programmai piemērotajos atbilstības noteikumos.

Piebilde par ESF projektiem. Nosakot attiecināmos izdevumus atbalsta nosacījumu dokumentā, nav iespējams piemērot reālās izmaksas tādiem projektiem, kuru publiskā atbalsta robežvērtība pēc pieteikuma iesniegšanas un neattiecināmo izdevumu atvilkšanas ir mazāka par EUR 50000.

7.2.2. Konkrētu fondu noteikumi

Attiecas uz ESF

ESF regulā ir paredzētas vairākas metodes, ar ko nosaka finanšu robežvērtības attiecībā uz vienkāršotu izmaksu piemērojamību vai aprēķina metodēm. T. i.,:

iespēja izmantot budžeta projektu, lai noteiktu ESF piešķirumiem un atmaksājamai palīdzībai piemērojamās VII katrā gadījumā atsevišķi — publiskā sektora atbalsts nedrīkst pārsniegt EUR 100 000 (ESF regulas 14. panta 3. punkts);

vienkāršotu izmaksu iespēju obligāta piemērošana ESF piešķirumiem un atmaksājamai palīdzībai — publiskā sektora atbalsts nedrīkst pārsniegt EUR 50 000 (ESF regulas 14. panta 4. punkts).

Attiecībā uz minētajām robežvērtībām **vērā ņems katras darbības/projekta atbalsta nosacījumu dokumentā** (minēts KNR 67. panta 6. punktā) **norādītās summas**. Tajā nav iekļauti pabalsti vai algas, **ko darbības dalībniekiem izmaksā trešā puse**.

Ņem vērā **atbalsta saņēmējam** piešķirto publiskā sektora atbalsta summu, kas norādīta atbalsta nosacījumu dokumentā, izņemot *atbalsta saņēmēja* nodrošināto publisko finansējumu.

7.3. Vienkāršotu izmaksu iespēju atbilstība noteikumiem par valsts atbalstu

Jāuzsver, ka Līgumā paredzētie valsts atbalsta noteikumi ir jāpieņem vispārēji. Ja finansējums varētu būt uzskatāms par valsts atbalstu, šie noteikumi ir jāievēro, aprēķinot un administrējot KNR 67. pantā paredzētās vienkāršotu izmaksu iespējas. Tāpēc vadošajām iestādēm jānodrošina to izdevumu kategoriju atbilstību, kurām piemēro vienkāršotas izmaksas, ievērojot ne tikai ESI fondu noteikumus, bet arī noteikumus par valsts atbalstu.

Šo procesu varētu nedaudz atvieglot Vispārējā grupu atbrīvošanas regula ((ES) Nr. 651/2014) vai Regula par grupu atbrīvojumu lauksaimniecības nozarē ((ES) Nr. 702/2014) (par shēmām un *ad hoc* atbalstu, uz ko neattiecas prasība par atbalsta paziņošanu). Būtu jāņem vērā arī Regulas (ES) Nr. 1407/2013 noteikumi par "*de minimis*" atbalstu.

Kopumā vienkāršotu izmaksu iespēju pamatā drīkst būt tikai tādas metodoloģijas, ar kurām var skaidri paredzēt attiecināmos izdevumus, ko izmanto, lai noteiktu izvēlētas iespējas vērtību un izslēgtu izmaksas, kas saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem nav attiecināmas.

Tā kā izmantotajai metodoloģijai jāatbilst pareizas finanšu pārvaldības un līdzfinansējuma principam, vadošajām iestādēm jāizvirza saprātīga un piesardzīga hipotēze, lai nodrošinātu, ka vienkāršotās izmaksas ir uzticams reālo izmaksu atspoguļojums. Tas palīdzēs uzskatāmi parādīt atbilstību valsts atbalsta noteikumos paredzētajai atbalsta maksimālajai intensitātei, maksimālajām atbalsta summām vai paziņošanas robežvērtībām. Lai nodrošinātu metodoloģijas atbilstību piemērojamiem ESI fondu noteikumiem un valsts atbalsta noteikumiem, tiks veikta tās revīzija.

Piemērs ir sniegts 2. pielikumā.

7.4. Vienkāršotu izmaksu izmantošana darbībās, no kurām gūst neto ienākumus

Pirmkārt jāņem vērā tas, ka, izmantojot vienkāršotu izmaksu iespējas, izmaksas — darbības “izdevumu pusi” — var aprēķināt tieši kā reālās izmaksas. Tāpēc teorētiski vienkāršotu izmaksu izmantošanu nevajadzētu ietekmēt tam, vai no darbības gūst ienākumus. Tomēr, lai saglabātu vienkāršošanas ietekmi, KNR ir ieviesti daži specifiski risinājumi attiecībā uz darbību, no kuras gūst ienākumus un kurai piemēro vienreizējus maksājumus vai vienības izmaksu standarta likmes.

7.4.1. Darbības, no kurām pēc to pabeigšanas gūst neto ienākumus⁽⁴⁰⁾

Saskaņā ar KNR 61. panta 7. punkta f) apakšpunktu neto ienākumi nav jāņem vērā attiecībā uz tādām darbībām, no kurām pēc to pabeigšanas gūst neto ienākumus un kurām piemēroti vienreizēji maksājumi vai vienības izmaksu standarta likmes. Būtībā vienreizējā maksājumā/ vienības izmaksu standarta likmēs šiem ienākumiem vajadzētu jau būt iekļautiem (sk. nākamo punktu). Vienotas likmes finansējuma gadījumā īpaši noteikumi nav jāievēro, t. i., piemēro KNR 61. panta 1.–6. punktu⁽⁴¹⁾.

7.4.2. Darbības, no kurām īstenošanas laikā gūst neto ienākumus un uz kurām neattiecas KNR 61. panta 1.–6. punkts⁽⁴²⁾

Šādu darbību gadījumā neto ienākumi nav jāatvelk, ja ir izpildīti divi kumulatīvi nosacījumi:

- publiskais atbalsts tiek piešķirts vienreizēju maksājumu vai vienības izmaksu standarta likmju veidā;
- neto ienākumi ir *ex-ante* ņemti vērā vienreizējo maksājumu vai vienības izmaksu standarta likmju aprēķinā (atbilstīgi KNR 65. panta 8. punkta f) apakšpunktam).

Ja neto ienākumi nav *ex-ante* ņemti vērā vienreizējo maksājumu vai vienības izmaksu standarta likmju aprēķinā, tad ESI fondu līdzfinansētie attiecināmie izdevumi būs jāsamazina proporcionāli izmaksu attiecināmajām un neattiecināmajām daļām ne vēlāk kā atbalsta saņēmēja iesniegtajā galīgajā maksājumu pieprasījumā.

Ja ir izvēlēts vienotas likmes finansējums, visi neto ienākumi, kas nav ņemti vērā darbības apstiprināšanas brīdī un kas tieši gūti tās īstenošanas posmā, ir jāatvelk no attiecināmajiem izdevumiem, ko līdzfinansē ESI fondi (piemērojot vienotu likmi), ne vēlāk kā atbalsta saņēmēja iesniegtajā galīgajā maksājumu pieprasījumā.

⁽⁴⁰⁾ KNR 61. pants.

⁽⁴¹⁾ Izņemot darbībām, uz kurām attiecas KNR 61. panta 7. punkts.

⁽⁴²⁾ KNR 65. panta 8. punkts.

Piemērs (ESF)

Tiek organizēta uzņēmējdarbības veicināšanas konference. Atbalsta saņēmēja iesniegtajā budžeta projektā norādīts, ka kopējie attiecināmie izdevumi varētu būt EUR 70 000. Konferencē par ieeju būs jāmaksā EUR 3.

Organizators plāno piesaistīt 200 apmeklētāju. Prognozētie ienākumi ir $EUR\ 3 \times 200 = EUR\ 600$.

Konference norit ļoti sekmīgi, un apmeklētāju skaits pārsniedz gaidīto (300 cilvēku). Tā kā šo pasākumu līdzfinansē tikai ESF, KNR 61. pantu nepiemēro. Taču ir jāpiemēro 65. panta 8. punkts.

- 1. variants: gūtos ienākumus ņem vērā *ex-ante*

Aprēķinot vienreizējo maksājumu pieņem, ka, ja konference notiks, darbības kopējie attiecināmie izdevumi būs $EUR\ 70\ 000 - EUR\ 600 = EUR\ 69\ 400$.

Publisko atbalstu šai darbībai piešķir vienreizēja maksājuma veidā, un ienākumi ir ņemti vērā, nosakot vienreizējo maksājumu. Arī tad, ja gūtie ienākumi pārsniegs prognozētos, tas neietekmēs vienreizējo maksājumu. Revīzijas izsekojamības nolūkos būs jānodrošina pierādījums par konferences rīkošanu un ieejas biļetes cenu.

- 2. variants: gūtos ienākumus ņem vērā *ex-ante*, taču īstenošanas laikā mainās apstākļi

Aprēķinot vienreizējo maksājumu pieņem, ka, ja konference notiks, darbības kopējie attiecināmie izdevumi būs $EUR\ 70\ 000 - EUR\ 600 = EUR\ 69\ 400$. Publisko atbalstu šai darbībai piešķir vienreizēja maksājuma veidā, un ienākumi ir ņemti vērā, nosakot vienreizējo maksājumu.

Taču organizators nolemj, ka ieejas biļetes cena būs EUR 5, nevis EUR 3. Tādā gadījumā būtu jāatņem trūkstošais finansējums ($(EUR\ 5 \times 300) - EUR\ 600 = EUR\ 900$).

Kopējie attiecināmie izdevumi būs $EUR\ 69\ 400 - EUR\ 900 = EUR\ 68\ 500$

- 3. variants: gūtos ienākumus neņem vērā *ex-ante*

Aprēķinot vienreizējo maksājumu pieņem, ka, ja konference notiks, darbības kopējie attiecināmie izdevumi būs EUR 70 000. Publisko atbalstu šai darbībai piešķir vienreizēja maksājuma veidā, un vienreizējā maksājuma aprēķinā nav ņemti vērā ienākumi.

Kad atbalsta saņēmējs pieprasīs atmaksu (EUR 70 000), viņam būs jāpierāda, ka konference notika. No summas arī būs jāatņem reālie īstenošanas laikā gūtie ienākumi ($EUR\ 3 \times 300 = EUR\ 900$).

Tādā gadījumā vienreizējā maksājuma attiecināmie izdevumi būs $EUR\ 70\ 000 - EUR\ 900 = EUR\ 69\ 100$.

7.5. Noteikumi par ERAF un ESF paralēls finansējums

7.5.1. Tādu pasākumu deklarēšana, kuriem saistībā ar vienkāršotu izmaksu iespējām piemēro KNR 98. panta 2. punktu

Atbilstīgi KNR 98. panta 2. punktam ERAF un ESF paralēli finansētajiem pasākumiem piemēro otra fonda atbilstības noteikumus.

Ja ir piešķirts vienotas likmes finansējums paralēlas finansēšanas gadījumā, būtu jāpiemēro divas vienotas likmes attiecībā uz katru darbības "ESF" un "ERAF" daļu. Darbības ESF un ERAF daļām attiecīgi piemēros ESF un ERAF vienotās

likmes, ko izmanto līdzīgām darbībām. Nevar izmantot abu likmju vidējo vērtību, jo īstenošanas gaitā katras daļas relatīvais īpatsvars var atšķirties. Ja otrs fonds nav noteicis līdzīga veida darbībai piemērojamo likmi (piemēram, tāpēc, ka otram fondam šo noteikumu nepiemēro, vai tāpēc, ka otrs fonds nefinansē līdzīgas darbības), vadošajai iestādei jālemj par piemērojamo likmi atbilstīgi vispārīgajiem tiesību principiem, kas paredzēti KNR 67. panta 5. punktā un 68. panta 1. punktā.

Piemērojot vienkāršotu izmaksu iespējas, dalībvalstīm joprojām ir jāievēro 10% robežvērtība attiecībā uz katru prioritāro virzienu (fondu un, attiecīgā gadījumā, reģiona kategoriju). "Paralēli finansētā" summa būtu jāreģistrē un jāuzrauga katrā atsevišķā darbībā, pamatojoties uz vienkāršoto izmaksu iespēju noteikšanā izmantotajiem datiem.

7.5.2. Piemēri

Piemērs par ESF un ERAF paralēlo finansējumu, kas piešķirts vienības izmaksu vai vienreizēju maksājumu veidā

Ja standarta likmē, t. i., $EUR\ 6/h \times \text{dalībnieku skaits}$, ir iekļauta infrastruktūras iegāde par $EUR\ 0,50/h$, paralēli finansētā summa būs $EUR\ 0,50 \times (\text{novadītās stundas} \times \text{dalībnieku skaits})$.

Šo principu piemēro arī vienreizējiem maksājumiem — ja sīki izstrādātajā budžeta projektā ir iekļauti daži "paralēli finansēti izdevumi", tos uzskaitīs un uzraudzīs atsevišķi. Piemēram, ja ESF programmas finansētais vienreizējais maksājums ir $EUR\ 20\ 000$, tā ERAF veida izdevumi ir $EUR\ 5000$. Darbības beigās paralēli finansētā summa būs *ex-ante* noteikta summa ($EUR\ 20\ 000$, no kuriem $EUR\ 5000$ ir ERAF veida izdevumi) vai "nulle", ja piešķirumu neizmaksā. Paralēli finansētajiem izdevumiem piemēros arī vienreizējo maksājumu bināro principu.

Piemērs par ESF un ERAF paralēlo finansējumu, kas piešķirts kā vienotas likmes finansējums

Ja netiešajām izmaksām piemēro vienotu likmi, paralēli finansētā summa būs "paralēli finansēto tiešo izmaksu" summa, kas pieskaitīta netiešajām izmaksām, kuras aprēķinātas, izmantojot šādām "paralēli finansētām tiešajām izmaksām" piemērojamo vienoto likmi.

Piemēram, ja ERAF programmas finansējums darbībai ir $EUR\ 15\ 000$, "ESF veida" tiešās izmaksas ir $EUR\ 3000$, un netiešās izmaksas aprēķina kā 10% no tiešajām izmaksām ($EUR\ 300$). Tādējādi paralēli finansētā summa būs $EUR\ 3300$. Ja darbības beigās tiešās izmaksas samazina, paralēli finansētā summa jāsamazina, ievērojot to pašu formulu.

1. PIELIKUMS. VIENKĀRŠOTU IZMAKSU IESPĒJU PIEMĒRI

Šajā pielikumā sniegts piemērs par piešķirumu atbalsta saņēmējam, kas plāno organizēt semināru 50 dalībniekiem, kurā iepazīstinās ar jauniem īstenošanas instrumentiem. Darbinieki ir veltījuši laiku pasākuma plānošanai un organizēšanai, telpas tiek īrētas, atsevišķi semināra vadītāji ieradīsies no ārvalstīm un būs jāpublicē pasākuma protokols. Ir radušās arī netiešās izmaksas, kas saistītas ar personālu (grāmatvedības izmaksas, ar direktoru saistītas izmaksas u. c.) un elektroenerģiju, tālrunu izmantošanu, IT atbalstu u. c.

Turpmāk ir norādītas budžeta projektā paredzētās "reālās izmaksas". Lai atšķirības būtu skaidrāk redzamas, visām iespējām un risinājumiem izmantota viena budžeta forma.

Kopējās tiešās izmaksas	45 000
Tiešās personāla izmaksas	30 000
Telpu izmaksas	4 000
Ceļa izdevumi	5 000
Maltītes	1 000
Informācija/publicitāte	5 000

Kopējās netiešās izmaksas	5 000
Netiešās personāla izmaksas	4 000
Elektrība, tālrunis u. c.	1 000

Turpmāk ir aprakstīti dažādi iespējamie projekta finansēšanas veidi atkarībā no izvēlētās vienkāršotu izmaksu iespējas.

1. variants. Vienības izmaksu standarta likmes (KNR 67. panta 1. punkta b) apakšpunkts)

Princips: visus attiecināmos izdevumus vai to daļu aprēķina, pamatojoties uz skaitliski izteiktiem pasākumiem, iznākumiem vai rezultātiem, ko reizina ar iepriekš noteiktām vienotām izmaksām.

Semināra vienības izmaksas varētu noteikt EUR 1000 apmērā par vienu semināra apmeklētāju (izmantojot kādu no KNR 67. panta 5. punktā paredzētajām aprēķina metodēm).

Tādā gadījumā budžeta projekts būtu šāds:

maksimālais semināra apmeklētāju skaits = 50

Vienības izmaksas par vienu semināra apmeklētāju = EUR 1000

Kopējie attiecināmie izdevumi = 50 x EUR 1000 = EUR 50 000

Ja semināru apmeklēs 48 cilvēki, attiecināmie izdevumi būs: 48 x EUR 1000 = EUR 48 000

Revīzijas izsekojamība:

- būtu jādokumentē un jā saglabā informācija par vienības izmaksu standarta likmes vērtības noteikšanas metodoloģiju;
- atbalsta nosacījumu dokumentā skaidri jā norāda vienības izmaksu standarta likme un faktori, no kuriem atkarīgs maksājums;
- pierādījums par semināra apmeklētību (apmeklējuma saraksti).

Piezīme. Šajā gadījumā nav jā pārbauda dalībnieku atbilstība. Tā jā pārbauda tad, ja mērķauditorijai jā atbilst konkrētiem kritērijiem.

2. variants. Vienreizēji maksājumi (KNR 67. panta 1. punkta c) apakšpunkts)

Principi: visus darbības attiecināmos izdevumus vai to daļu atmaksā, pamatojoties uz vienu iepriekš noteiktu summu atbilstīgi iepriekš paredzētiem līguma noteikumiem par pasākumiem un/vai iznākumiem (par vienu vienību). Piešķirumu izmaksā, ja iepriekš paredzētie līguma noteikumi par pasākumiem un/vai iznākumiem ir izpildīti.

Varētu paredzēt vienreizēju maksājumu EUR 50 000 apmērā tāda semināra organizēšanai (neatkarīgi no dalībnieku skaita), kurā iepazīstina ar jauniem īstenošanas instrumentiem; šo summu noteiktu, izmantojot kādu no KNR 67. panta 5. punktā noteiktajām aprēķina metodēm.

Tādā gadījumā budžeta projekts būtu šāds:

- vienreizējā maksājuma mērķis = organizēt semināru, kurā iepazīstina ar jauniem īstenošanas instrumentiem;
- kopējie attiecināmie izdevumi = EUR 50 000.

Ja seminārs tiks organizēts un iepazīstināšana ar jauniem īstenošanas instrumentiem būs notikusi, vienreizējo maksājumu (EUR 50 000) izmaksās. Ja semināru nesarīkos vai jauno īstenošanas instrumentu prezentācija nenotiks, maksājumu neveiks.

Revīzijas izsekojamība:

- būtu jādokumentē un jāglabā informācija par vienreizējā maksājuma summas noteikšanas metodoloģiju;
- atbalsta nosacījumu dokumentā skaidri jāizklāsta vienreizējā maksājuma noteikumi un faktori, no kuriem atkarīga tā izmaksāšana;
- ir vajadzīgi pierādījumi par semināra sarīkošanu un tā saturu (avīžraksti, ielūgums un programma, fotogrāfijas u. c.).

3. variants. Vienotas likmes finansējums (KNR 67. panta 1. punkta d) apakšpunkts)

N.B. Aprēķinā iegūtās summas ir mākslīgi noapaļotas.

Pamatprincips: konkrētas un iepriekš skaidri noteiktas attiecināmo izdevumu kategorijas aprēķina, vienai vai vairākām citām attiecināmo izdevumu kategorijām piemērojot *ex-ante* noteiktu procentuālu likmi.

Salīdzinot vienotas likmes finansējuma sistēmas, vienmēr jāsalīdzina ne tikai likmes, bet gan visi metodes elementi:

- to attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām jāpiemēro likme, lai aprēķinātu attiecināmās summas;
- noteiktā vienotā likme;
- attiecināmo izdevumu kategorijas, kas aprēķinātas, piemērojot vienoto likmi;
- noteiktā gadījumā — to attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām vienoto likmi nepiemēro un kuru aprēķinā tā nav izmantota.

1. risinājums: vispārīgais "vienotas likmes finansējuma" noteikums

Atbilstīgi KNR 67. panta 1. punkta d) apakšpunktam dalībvalsts izstrādā vienotas likmes sistēmu un tajā noteikto vienoto likmi, kas ir 47% — aprēķināta, izmantojot vienu no KNR 67. panta 5. punktā⁽⁴³⁾ paredzētajām metodēm, — piemēro visām personāla izmaksām (gan tiešajām, gan netiešajām), lai aprēķinātu pārējās izmaksas⁽⁴⁴⁾:

To attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām jāpiemēro likme, lai aprēķinātu attiecināmās summas (1. veids)	Personāla izmaksas = EUR 30 000 + EUR 4000 = EUR 34 000
Noteiktā vienotā likme	47 %
To attiecināmo izdevumu kategorijas, ko aprēķinās , piemērojot vienoto likmi (2. veids)	Citas izmaksas = 47 % no personāla izmaksām = 47 % x EUR 34 000 = EUR 16 000
To attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām nepiemēro vienoto likmi un kuru aprēķinā tā nav izmantota (3. veids)	Nepiemēro

=> Kopējie attiecināmie izdevumi = EUR 34 000 + EUR 16 000 = EUR 50 000.

legūst šādu budžeta projektu:

Personāla izmaksas (1. veids):	34 000	Citas izmaksas (2. veids) = 47 % no personāla izmaksām	16 000
Tiešās personāla izmaksas	30 000	(aprēķinātās)	
Netiešās personāla izmaksas	4 000	Kopējie attiecināmie izdevumi	50 000

(Parasti pamatojoties uz reālajām izmaksām)

⁽⁴³⁾ a), b), c) vai d) apakšpunkts.

⁽⁴⁴⁾ Jānorāda, ka, ja ar vienoto likmi aprēķinātās attiecināmo izdevumu kategorijas būtu netiešās izmaksas, atbilstīgi KNR 68. panta 1. punkta a) apakšpunktam, vienotā likme nedrīkstētu pārsniegt 25 %.

Revīzijas izsekojamība

<i>To attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām jāpiemēro likme, lai aprēķinātu attiecināmās summas</i>	Tiešās izmaksas = <ul style="list-style-type: none"> skaidra personāla izmaksu definīcija; šo izmaksu pierādījums (algu kvītis, noteiktos gadījumos darba laika uzskaites lapas u. c.)
<i>Vienotā likme</i>	Norāde uz izvēlēto vienotās likmes aprēķina metodi un: <ul style="list-style-type: none"> ja piemēro a) apakšpunktu — vadošajai iestādei ir jāglabā dokuments, kurā parādīta aprēķina metode; ja piemēro b) apakšpunktu — pareiza metodoloģijas (kas bija spēkā darbības atlases brīdī) piemērošana un pierādījums par atbalsta saņēmēja un darbību veida līdzīgumu; ja piemēro c) apakšpunktu — pierādījums par to, ka metodoloģiju finansē valsts un tā joprojām ir spēkā darbības atlases brīdī, kā arī pierādījums par atbalsta saņēmēja un darbību veida līdzīgumu; ja piemēro d) apakšpunktu — norāde uz izmantoto metodi.
<i>To attiecināmo izdevumu kategorijas, ko aprēķinās, piemērojot vienoto likmi</i>	Nav jāpamato.

2. risinājums: vienotas likmes finansējums netiešajām izmaksām (KNR 68. panta 1. punkta a) apakšpunkts)

Atbilstīgi KNR 68. panta 1. punkta a) apakšpunktam dalībvalsts izstrādā vienotas likmes sistēmu un tajā noteikto 11,1 % likmi — aprēķināta, izmantojot KNR 67. panta 5. punkta a), b)⁽⁴⁵⁾ vai c) apakšpunktā noteikto metodi, — piemēro tiešajām izmaksām.

<i>To attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām jāpiemēro likme, lai aprēķinātu attiecināmās summas (1. veids)</i>	Tiešās izmaksas = EUR 45 000
<i>Vienotā likme</i>	11,1 % (jābūt mazākai par 25 %)
<i>To attiecināmo izdevumu kategorijas, ko aprēķinās, piemērojot vienoto likmi (2. veids)</i>	Netiešās izmaksas (aprēķinātās) = 11,1 % no tiešajām izmaksām = 11,1 % x EUR 45 000 = EUR 5000
<i>To attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām nepiemēro vienoto likmi un kuru aprēķinā tā nav izmantota (3. veids)</i>	Nepiemēro

=> Kopējie attiecināmie izdevumi = EUR 45 000 + EUR 5000 = EUR 50 000

legūst	šādu	budžeta	projektu:
<i>Tiešās izmaksas (1. veids)</i>	45 000	Netiešās izmaksas (2. veids) = 11,1 % no tiešajām izmaksām	5 000
Tiešās personāla izmaksas	30 000	<i>(aprēķinātās)</i>	
Telpu izmaksas	4000	Kopējie attiecināmie izdevumi	50 000
Ceļa izdevumi	5000		
Maltītes	1000		
Informācija/publicitāte	5000		

(Parasti pamatojoties uz reālajām izmaksām)

⁽⁴⁵⁾ Ja izmanto šo aprēķina metodi, juridiskais pamats ir KNR 68. panta 1. punkta c) apakšpunkts. Viens no svarīgākajiem aspektiem ir tas, ka KNR 68. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā 25 % robežvērtība neattiecas uz sistēmām, kam piemēro KNR 68. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

Revīzijas izsekojamība

<i>To attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām jāpiemēro likme, lai aprēķinātu attiecināmās summas</i>	Tiešās izmaksas = <ul style="list-style-type: none"> skaidra tiešo izmaksu definīcija; šo izmaksu pierādījums (algu kvītis noteiktos gadījumos darba laika uzskaites lapas, pierādījumi par publicitāti, rēķini u. c.)
<i>Vienotā likme</i>	Norāde uz izvēlēto vienotās likmes aprēķina metodi un: <ul style="list-style-type: none"> ja piemēro a) apakšpunktu — vadošajai iestādei ir jāglabā dokuments, kurā parādīta aprēķina metode; ja piemēro b) apakšpunktu — pareiza metodoloģijas (kas bija spēkā darbības atlases brīdī) piemērošana un pierādījums par atbalsta saņēmēja un darbību veida līdzīgumu; ja piemēro c) apakšpunktu — pierādījums par to, ka metodoloģiju finansē valsts un tā ir spēkā darbības atlases brīdī, kā arī pierādījums par atbalsta saņēmēja un darbību veida līdzīgumu.
<i>To attiecināmo izdevumu kategorijas, ko aprēķinās, piemērojot vienoto likmi</i>	Nav jāpamato.

3. risinājums: vienotas likmes finansējums netiešajām izmaksām (KNR 68. panta 1. punkta b) apakšpunkts)

Dalībvalsts var izvēlēties KNR 68. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzēto vienotās likmes sistēmu: netiešo izmaksu aprēķināšanas vienoto likmi —15% — piemēro tikai tiešajām personāla izmaksām. Tā kā 15% likme ir noteikta regulā, tā nav jāpamato.

<i>To attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām jāpiemēro likme, lai aprēķinātu attiecināmās summas (1. veids)</i>	Tiešās personāla izmaksas = EUR 30 000
<i>Vienotā likme</i>	15% (nav jāpamato)
<i>To attiecināmo izdevumu kategorijas, ko aprēķinās, piemērojot vienoto likmi (2. veids)</i>	Netiešās izmaksas (aprēķinātās) = 15% no tiešajām izmaksām = 15% x EUR 30 000 = EUR 4 500
<i>To attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām nepiemēro vienoto likmi un kuru aprēķinā tā nav izmantota (3. veids)</i>	Citas tiešās izmaksas (telpu izmaksas, ceļa izdevumi, ēdināšana, informācija, publicitāte) = EUR 15 000

Kopējie attiecināmie izdevumi = tiešās personāla izmaksas + aprēķinātās netiešās izmaksas + citas tiešās izmaksas = EUR 30 000 + EUR 4 500 + EUR 15 000 = EUR 49 500

legūst šādu budžeta projektu:

Tiešās personāla izmaksas (1. veids)	30 000	→	Netiešās izmaksas (2. veids) = 15% no tiešajām personāla izmaksām (aprēķinātās)	4 500
Citas tiešās izmaksas (3. veids)				
Telpu izmaksas	4000			
Ceļa izdevumi	5000			
Maltītes	1000			
Informācija/publicitāte	5000			
Kopējie attiecināmie izdevumi				49 500

(Parasti pamatojoties uz reālajām izmaksām)

Revīzijas izsekojamība

To attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām jāpiemēro likme, lai aprēķinātu attiecināmās summas	Tiešās personāla izmaksas = <ul style="list-style-type: none"> • skaidra tiešo personāla izmaksu definīcija; • algu izmaksu pierādījumi (algas kvītis, ja vajadzīgs — darba laika uzskaites lapas, koplīgumi, ar ko pamatot pabalstus natūrā, ja tādi ir, detalizēti rēķini no ārpakalpojumu sniedzēja)
Vienotā likme	Atbalsta nosacījumu dokumentā jāatsaucas uz KNR 68. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
To attiecināmo izdevumu kategorijas, ko aprēķinās , piemērojot vienoto likmi	Nav jāpamato.
To attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām nepiemēro vienoto likmi un kuru aprēķinā tā nav izmantota	Citas tiešās izmaksas, piemēram, telpu izmaksas, ceļa izdevumi, ēdināšanas, informācijas un publicitātes izdevumi būtu jāpamato ar attiecīgiem rēķiniem un, vajadzības gadījumā, pierādījumiem par pakalpojumu saņemšanu.

4. risinājums: vienotas likmes finansējums (ESF regulas 14. panta 2. punkts; attiecas tikai uz ESF)

Dalībvalsts var izvēlēties ESF regulas 14. panta 2. punktā paredzēto vienotas likmes sistēmu: 40% vienoto likmi piemēro tikai tiešajām personāla izmaksām, lai aprēķinātu visas pārējās darbības izmaksas. Tā kā 40% likme ir noteikta regulā, tā nav jāpamato⁽⁴⁶⁾.

To attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām jāpiemēro likme, lai aprēķinātu attiecināmās summas (1. veids)	Tiešās personāla izmaksas = EUR 30 000
Vienotā likme	40% (nav jāpamato)
To attiecināmo izdevumu kategorijas, ko aprēķinās, piemērojot vienoto likmi (2. veids)	Visas pārējās izmaksas = 40% no tiešajām personāla izmaksām = 40% x EUR 30 000 = EUR 12 000
To attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām nepiemēro vienoto likmi un kuru aprēķinā tā nav izmantota (3. veids)	Nepiemēro

Kopējie attiecināmie izdevumi = tiešās personāla izmaksas + aprēķinātās visas pārējās izmaksas = EUR 30 000 + EUR 12 000 = EUR 42 000

Iegūst šādu budžeta projektu:

Tiešās personāla izmaksas (1. veids)	30 000	=>	Visas pārējās izmaksas (2. veids) = 40% no tiešajām personāla izmaksām	12 000
<i>(Parasti pamatojoties uz reālajām izmaksām)</i>			<i>(aprēķinātās)</i>	
			Kopējie attiecināmie izdevumi	42 000

Revīzijas izsekojamība

To attiecināmo izdevumu kategorijas, kurām jāpiemēro likme, lai aprēķinātu attiecināmās summas	Tiešās personāla izmaksas = <ul style="list-style-type: none"> • skaidra tiešo personāla izmaksu definīcija; • algu izmaksu pierādījumi (algas kvītis, ja vajadzīgs — darba laika uzskaites lapas, koplīgumi, ar ko pamatot pabalstus natūrā, ja tādi ir, detalizēti rēķini no ārpakalpojumu sniedzēja)
Vienotā likme	Atbalsta nosacījumu dokumentā jāatsaucas uz ESF regulas 14. panta 2. punktu.
To attiecināmo izdevumu kategorijas, ko aprēķinās , piemērojot vienoto likmi	Nav jāpamato.

⁽⁴⁶⁾ Likme būtu jāpamato, ja tā pārsniegtu 40%. Taču, ja likme būtu lielāka par 40%, to nevarētu pamatot ar ESF regulas 14. panta 2. punktu un būtu jāatsaucas uz citu tiesisko regulējumu.

2. PIELIKUMS. PIEMĒRI: VII ATBILSTĪBA NOTEIKUMIEM PAR VALSTS ATBALSTU

Valsts atbalsta shēmas ietvaros uzņēmumam piešķir finansējumu, lai tas īstenotu apmācību projektu saviem darbiniekiem. Publiskais atbalsts ir EUR 2 miljoni. Šī summa atbilst Regulas (ES) Nr. 651/20144. panta 1.punkta n) apakšpunktā noteiktajai EUR 2 miljonu robežvērtībai un tāpēc ir jāpiemēro Vispārējā grupu atbrīvojuma regula (*GBER*).

Atbalsta saņēmējs un vadošā iestāde vienojas, ka apmācību izmaksas par vienu dalībnieku noteiks, izmantojot vienības izmaksu standarta likmes.

GBER 31. pantā attiecībā uz atbalstu apmācībām paredzēti šādi noteikumi.

1. Apmācību atbalstam ir jābūt saderīgam ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta nozīmē un tas ir atbrīvots no Līguma 108. panta 3. punktā noteiktās paziņošanas prasības, ja ir izpildīti šajā pantā un I nodaļā paredzētie nosacījumi.
2. Atbalstu nepiešķir mācībām, kuras uzņēmumi rīko, lai nodrošinātu atbilstību valsts obligātajiem mācību standartiem.
3. Attiecināmie izdevumi ir:
  - a) pasniedzēju personāla izmaksas par stundām, kurās pasniedzēji piedalās mācībās;
  - b) pasniedzēju un apmācāmo izdevumi, kas ir tieši saistītas ar apmācību projektu, piemēram, ceļa izdevumi, ar projektu tieši saistīti materiāli un piederumi, instrumentu un aprīkojuma amortizācija, ciktāl tos izmanto vienīgi apmācību projektam. Izmitināšanas izmaksas nav ietvertas, izņemot minimālās nepieciešamās izmitināšanas izmaksas attiecībā uz apmācāmajiem, kas ir strādājošas personas ar invaliditāti;
  - c) ar apmācību projektu saistīto konsultāciju pakalpojumu izmaksas;
  - d) apmācāmo personāla izmaksas un vispārējās netiešās izmaksas (administratīvās izmaksas, īre, papildu izmaksas) par tām stundām, kuras apmācāmie piedalās mācībās.
4. Atbalsta intensitāte nepārsniedz 50% no attiecināmajām izmaksām. To var palielināt līdz atbalsta maksimālajai intensitātei 70% apmērā no attiecināmajām izmaksām šādi:
  - a) par 10 procentpunktiem, ja mācības tiek nodrošinātas strādājošām personām ar invaliditāti vai nelabvēlīgākā situācijā esošiem darba ņēmējiem;
  - b) par 10 procentpunktiem, ja atbalstu piešķir vidējiem uzņēmumiem, un par 20 procentpunktiem, ja atbalstu piešķir maziem uzņēmumiem.
5. Ja atbalstu piešķir jūras transporta nozarē, atbalsta intensitāti var palielināt līdz 100% no attiecināmajām izmaksām, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
  - a) apmācāmie nav aktīvi apkalpes locekļi, bet ir ārštata darbinieki uz kuģa; un
  - b) mācības notiek uz Savienības reģistros ierakstītiem kuģiem.

Lai noteiktu projektu attiecināmos izdevumus, vadošā iestāde nolēmj izstrādāt vienības izmaksu standarta likmes. Tā izmanto statistikas datus (atbilstīgi KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunkta i) punktam) par līdzīga veida mācībām konkrētajā ģeogrāfiskajā teritorijā.

Pēc pienācīgas statistikas datu apstrādes tiek iegūtas turpmāk uzskaitītās vidējās izmaksas par vienu izdevumu pozīciju šāda veida apmācībām ar līdzīgu dalībnieku skaitu.

Tiešās izmaksas (miljonos EUR)	
Pasniedzējs — atalgojums	1
Pasniedzējs — ceļa izdevumi	0,1
Apmācāmie — atalgojums	1,4
Apmācāmie — izmitināšana	0,55
Apmācāmie — ceļa izdevumi	0,25
Nolietojumam nepakļautas patēriņa preces	0,2
Publicitāte	0,2
Organizēšanas izmaksas	0,4
Kopējās tiešās izmaksas	4,1

Netiešās izmaksas (miljonos EUR)	
Administratīvās izmaksas	0,175
Īre	0,15
Papildu izmaksas	0,125
Kopējās netiešās izmaksas	0,45

Apstrādājot datus, vadošā iestāde izslēdz visus neattiecināmos izdevumus.

Saskaņā ar Regulas Nr. 651/2014 31. pantu uz atbalstu mācībām nav attiecināmas šādas izmaksas:

- apmācāmo izmitināšanas izmaksas, jo apmācāmie nav strādājošas personas ar invaliditāti (EUR 0,55 miljoni).

Tāpēc vienības izmaksu standarta likmē nevar iekļaut apmācāmo izmitināšanas izmaksas. Aprēķins ir šāds:

Kopējie apmācību attiecināmie izdevumi (kopējās izmaksas – neattiecināmie izdevumi)	EUR 4,55 miljoni – (EUR 0,55 miljoni) = EUR 4 miljoni
Prognozētais apmācību pabeidzēju skaits	2000
Izmaksas par vienu dalībnieku, kas pabeidz apmācības (vienības izmaksu standarta likme)	EUR 4 miljoni / 2000 dalībnieku = EUR 2000 par vienu dalībnieku

Apmācību projekta provizoriskais finansējums:

Publiskais finansējums (valsts + ESF)	EUR 2 miljoni
Privātais finansējums (pašfinansējums)	EUR 2 miljoni
Valsts atbalsta intensitāte	50 %

Regulas Nr. 651/2014 31. panta 4. punktā atbalsta intensitāte ir ierobežota līdz 50 % no attiecināmajām izmaksām, kas noteiktas projekta atbalsta nosacījumu dokumentā. Provizoriskais budžets šai prasībai atbilst.

Pēc projekta īstenošanas attiecināmās izmaksas aprēķinās, pamatojoties uz apmācību pabeidzēju reālo skaitu. Ja apmācības pabeigs tikai 1500 dalībnieku, atbalsts būs šāds:

Kopējie Komisijā deklarējamie attiecināmie izdevumi	EUR 2000 x 1500 = EUR 3 miljoni
Publiskais finansējums (valsts + ESF)	EUR 1,5 miljoni
Privātais finansējums (pašfinansējums)	EUR 1,5 miljoni
Valsts atbalsta intensitāte	50 %

3. PIELIKUMS. VII UN PASĀKUMI, KO ĪSTENO ELFLA

Ņemot vērā sniegtos norādījumus, turpmāk ir uzskaitīti pasākumi, uz kuriem varētu attiekties VII darbības joma. Šis uzskaitījums nav izsmelošs, ar to tikai norādīts, kā atlasīt atbilstošas lauku attīstības programmas. Sarakstā nav iekļauti regulā paredzētie maksājumi, kuriem jau piemēro vienības izmaksu standarta likmju (t. i., par hektāru vai mājlopu vienību).

Pasākums, kas paredzēts Regulā (ES) Nr. 1305/2013 vai Regulā (ES) Nr. 1303/2013	Kods	Apakšpasākums plānošanas nolūkā (attiecinīgā gadījumā)	VII (jā/nē)	Piezīmes
14. pants Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi	1	Atbalsts profesionālās izglītības un prasņu apguves darbībām Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem Atbalsts īsternīna pieredzes apmaiņai lauku saimniecību un mežu apsaimniekošanas jomā, kā arī saimniecību un mežu apmeklējumiem Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanai	Jā Jā Jā Nē	Nav atļauts, ja pasākumu īsteno ar publiskā iepirkuma starpniecību.
15. pants Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi	2	Atbalsts lauku saimniecību apsaimniekošanas, lauku saimniecību atbalsta un lauku saimniecību konsultāciju pakalpojumu, kā arī mežsaimniecības konsultāciju pakalpojumu izveidošanai Atbalsts konsultantu apmācībai	Nē Nē Nē	Atļauts, ja pasākumu īsteno iekšējs pakalpojumu sniedzējs.
16. pants Lauksaimniecības un pārtikas produktu kvalitātes shēmas	3	Atbalsts jaunai dalībai kvalitātes shēmās Atbalsts informēšanas un veicināšanas pasākumiem, ko iekšējā tirgū īsteno ražotāju grupas	Jā Jā	
17. pants Ieguldījumi materiālajos aktīvos	4	Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā Atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu Atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agroviides un klimata mērķu sasniegšanu	Jā Jā Jā Jā	
18. pants Dabas katastrofās cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana	5	Atbalsts ieguldījumiem dabas katastrofās, nelabvēlīgos klimatiskos apstākļos un katastrofās cietušas lauksaimniecības zemes un ražošanas potenciāla atjaunošanā	Jā Jā	

Pasākums, kas paredzēts Regulā (ES) Nr. 1305/2013 vai Regulā (ES) Nr. 1303/2013	Kods	Apakšpasākums plānošanas nolūkā (attiecinīgā gadījumā)	VII (jā/nē)	Piezīmes	
19. pants Lauku saimniecību un darījumdarbības attīstība	6	Atbalsts darījumdarbības sākšanai gados jauniem lauksaimniekiem	Nē		
		Atbalsts ar lauksaimniecību nesaistītas darījumdarbības sākšanai lauku apvidos	Nē		
		Darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību izveidei	Nē		
		Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā	Jā		
		Maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas neatgriezeniski nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam	Nē		
		Atbalsts lauku apvidu pašvaldību un ciematu un to pamatpakalpojumu attīstības plānu un ar "Natura 2000" teritorijām un citām augstas dabas vērtības teritorijām saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādei un atjaunināšanai	Jā		
		Atbalsts ieguldījumiem visa veida maza mēroga infrastruktūru ierīkošanā, uzlabošanā vai paplašināšanā, tostarp ieguldījumiem atjaunojamos energoresursos un enerģijas taupīšanā	Jā		
20. pants Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos	7	Atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldes risinājumiem	Jā		
		Atbalsts ieguldījumiem lauku iedzīvotājiem paredzētu vietējo pamatpakalpojumu, ieskaitot brīvā laika pavadīšanas iespējas un kultūru, un ar tiem saistītās infrastruktūras ierīkošanā, uzlabošanā un paplašināšanā	Jā		
		Atbalsts ieguldījumiem sabiedriskai lietošanai paredzētā atpūtas infrastruktūrā, tūrisma informācijā un maza mēroga tūrisma infrastruktūrā	Jā		
		Atbalsts pētījumiem un ieguldījumiem, kas saistīti ar ciematu, lauku ainavu un augstas dabas vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, arī attiecībā uz sociāli-ekonomiskajiem aspektiem, kā arī darbībām, ar kurām veicina izpratni par vides jautājumiem	Jā		
		Atbalsts ieguldījumiem, kuru mērķis ir darbību pārvietošana un ēku vai citu objektu, kas atrodas lauku apdzīvotās vietās vai tuvu tām, pārvietošana, lai uzlabotu dzīves kvalitāti vai uzlabotu apdzīvotās vietas ekoloģiskos rādītājus	Jā		
		Citi atbalsta veidi	Jā		

Pasākums, kas paredzēts Regulā (ES) Nr. 1305/2013 vai Regulā (ES) Nr. 1303/2013	Kods	Apakšpasākums plānošanas nolūkā (attiecinīgā gadījumā)	VII (jā/nē)	Piezīmes
21. pants Ieguldījumi meža platības paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā	8	Atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei un uzturēšanai Atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai Atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi Atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi Atbalsts ieguldījumiem, kas uzlabo meža ekosistēmu noturību un ekoloģisko vērtību Atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	Jā Jā Jā Jā Jā Jā	Izņemot uzturēšanai
27. pants Ražotāju grupu un organizāciju izveide	9	Ražotāju grupu un organizāciju izveide lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs	Nē	
28. pants Agrovide un klimats	10	Maksājumi agrovides un klimata saistībām Atbalsts ģenētisko resursu saglabāšanai un ilgtspējīgai izmantošanai un attīstībai lauksaimniecībā	Nē Jā	
29. pants Bioloģiskā lauksaimniecība	11	Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes	Nē Nē	
30. pants "Natura 2000" un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi	12	Kompensācijas maksājums par "Natura 2000" lauksaimniecības teritorijām Kompensācijas maksājums par "Natura 2000" meža teritorijām Kompensācijas maksājums par lauksaimniecības teritorijām, kas iekļautas upes baseina apsaimniekošanas plānos	Nē Nē Nē	
31. pants Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi	13	Kompensācijas maksājums kalnu apgabalos Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi	Nē Nē Nē	
33. pants Dzīvnieku labturība	14	Maksājums par dzīvnieku labturību	Nē	

Pasākums, kas paredzēts Regulā (ES) Nr. 1305/2013 vai Regulā (ES) Nr. 1303/2013	Kods	Apakšpasākums plānošanas nolūkā (attiecīga gadījumā)	VII (jā/nē)	Piezīmes
34. pants	15	Meža vides un klimata pakalpojumi un meža saglabāšana	Nē	Maksājumi meža vides saistībām
35. pants	16	Sadarbība	Jā	Atbalsts par meža ģenētisko resursu saglabāšanu un uzlabošanu
			Jā	Atbalsts Eiropas inovāciju partnerības (EIP) lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu izveidei
			Jā	Atbalsts izmēģinājuma projektiem un jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei
			Jā	Sadarbība starp mazajiem ekonomikas dalībniekiem kopiņu darba procesu organizēšanā, iekārtu un resursu kopīgā izmantošanā, un tūrisma attīstībai un māiķetīngam
			Jā	Atbalsts horizontālai un vertikālai sadarbībai starp piegādes ķēdes dalībniekiem, lai izveidotu un attīstītu šīs piegādes ķēdes un vietējos tirgus, un atbalsts veicināšanas pasākumiem vietējā mērogā, kas saistīti ar īsu piegādes ķēžu un vietējo tirgu attīstību
			Jā	Atbalsts kopiņai rīcībai, ko veic, lai mazinātu klimata pārmaiņu sekas vai pielāgotos tām, un atbalsts kopiņām pieejām vides projektiem un pasākumiem praksei vides jomā
			Jā	Atbalsts piegādes ķēdes dalībnieku sadarbībai tādas biomasas ilgtspējīgā nodrošināšanā, kas paredzēta izmantošanai pārtikas un enerģijas ražošanas un rūpniecības procesos
			Jā	Atbalsts stratēģijām, kas nav SVVA stratēģijas
			Jā	Atbalsts meža apsaimniekošanas plānu vai līdzvērtīgu instrumentu sagatavošanai
			Jā	Atbalsts lauksaimniecības darbību dažādošanai, izveidojot darbības, kas saistītas ar veselības aprūpi, sociālo integrāciju, kopienas atbalstītu lauksaimniecību un izglītību par vidi un pārtiku
			Jā	Citi atbalsta veidi

Pasākums, kas paredzēts Regulā (ES) Nr. 1305/2013 vai Regulā (ES) Nr. 1303/2013	Kods	Apakšpasākums plānošanas nolūkā (attiecīgā gadījumā)	VII (jā/nē)	Piezīmes
36. pants	17	Riska pārvaldība	Nē	Bez vienkāršošanas (tikai kopfondu izveides administratīvās izmaksas)
			Nē	
			Nē	
40. pants	18	Horvātijas valsts papildu tiešo maksājumu finansēšana	Nē	
35. pants	19	Atbalsts LEADER vietējai attīstībai (SVVA)	Jā	
		Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar SVVA stratēģiju	Jā	
		Vietējās rīcības grupas sadarbības pasākumu sagatavošana un īstenošana	Jā	
		Atbalsts pamatdarbības izmaksām un iedzīvīšanai	Jā	
51.–54. pants	20	Tehniskā palīdzība	Jā	
		Atbalsts tehniskajai palīdzībai (kas nav paredzēts valsts lauku tīklam (NRN))	Jā	
		Atbalsts valstu lauku tīkla izveidei un darbībai	Jā	

KĀ PASŪTĪT ES IZDEVUMUS

Bez maksas izdevumi

- Viens eksemplārs:
ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).
- Vairāk nekā viens eksemplārs vai plakāti/kartes:
Eiropas Savienības pārstāvniecībās (http://ec.europa.eu/represent_lv.htm),
Eiropas Savienības delegācijās valstīs, kas nav ES dalībvalstis (http://eeas.europa.eu/delegations/index_lv.htm),
ar *Europe Direct* dienesta starpniecību (http://europa.eu/europedirect/index_lv.htm)
vai piezvanot uz tālruņa numuru 0080067891011 (zvanīšana bez maksas no jebkuras vietas Eiropas Savienībā) (*).

(* Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

Maksas izdevumi

- Ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).

EGESIF_14-0017 — NORĀDĪJUMI PAR VIENKĀRŠOTU IZMAKSU IESPĒJĀM (VII) — EIROPAS STRUKTURĀLIE UN INVESTĪCIJU (ESI) FONDI

2007.–2013. gada plānošanas periodā ESF un ERAF iesaistītās puses atzinīgi novērtēja vienotas likmes finansējuma, vienības izmaksu standarta likmju un vienreizēju maksājumu (kopā pazīstami kā “vienkāršotu izmaksu iespējas”) izmantošanu, kas ļāva samazināt administratīvo slogu un kļūdas, vienlaikus palielinot uzsvaru uz iznākumiem un rezultātiem.

Šajā dokumentā ir sniegti tehniski norādījumi un piemēri par šiem trim vienkāršotu izmaksu iespēju veidiem, kas piemērojami visiem ESI fondiem 2014.–2020. gada plānošanas periodā.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, lūdzam apmeklēt tīmekļa vietni <http://ec.europa.eu/esif>

Mūsu publikācijas varat bez maksas lejupielādēt vai abonēt tīmekļa vietnē <http://ec.europa.eu/social/publications>

Ja vēlaties regulāri saņemt jaunāko informāciju par Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta darbu, reģistrējieties vietnē <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>, lai saņemtu bezmaksas informatīvo e-izdevumu „Sociālā Eiropa”.

 <https://www.facebook.com/socialeurope>

 https://twitter.com/EU_Social

